

TILINPÄÄTÖS 2018

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus

Kunnanjohtajan katsaus	3
Kunnanorganisaatio ja hallinnon järjestäminen	4
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	9
Strategia	19
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	22
Talouden graafit	26
Kuntakonsernin toiminta ja talous	29

Toteutumisvertailut

Hallinto ja palvelutoimi	35
Perusturva	47
Sivistystoimi	62
Rakennusvalvonta ja ympäristötoimi	74
Tekninen toimi	80
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	95
Investointiosan toteutuminen	96
Rahoitusosan toteutuminen	101
Yhteenveto määrärahojen toteutumisesta	103

Tilinpäätöslaskelmat

105

Liitetiedot

113

Vesihuollon toimintakertomus	126
Vesihuollon tilinpäätöslaskelmat	133
Erittely omistetuista osakkeista	135

Allekirjoitukset

Tilikauden tuloksen käsittely ja kunnanhallituksen allekirjoitukset	136
Tilintarkastajan lauseke	137

Toimintakertomus

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kunnanjohtajan katsaus

Suomen kuntatalous näyttää vuoden 2018 valtakunnallisten tilinpäätösarvioiden valossa synkältä. Tulos painui vuonna 2018 negatiiviseksi 196:ssa eli noin kahdessa kolmasosassa kunnista, kun vuotta aiemmin miinusmerkkiä tuloksia oli 55 kunnassa. Näin kävi myös Toivakassa viiden plusmerkkisen tilinpäätösvuoden jälkeen vuoden 2018 tilinpäätös on miinusmerkkinen.

Koko Suomen kuntien tilinpäätöstietojen mukaan näyttää siltä, että kuntatalous on ajautunut kriisiin. Nykyisen hallituskauden normien purkutalkoot toivat kunnille lisää velvollisuuksia sen sijaan, että tehtävät olisivat vähentyneet. Uusia tehtäviä tuli ilman niille osoitettua rahoitusta. Lisäksi tilinpäätösarviot kertovat, että vuoden 2018 verotulot ja valtionosuudet vähenivät. Samaan aikaan kuntien ja kuntayhtymien menot kasvoivat yli 3 prosenttia ja niiden velka kasvoi miljardilla eurolla. Kuntien velkataakka kasvoi reilut kolme prosenttia ja sen lisäksi kuntayhtymien velka kiri lukuisten sairaalahankkeiden vuoksi yli yksitoista prosenttia. Syömävelkaan jouduttiin turvautumaan jopa 38 kunnassa, kun vuotta aiemmin vuosikate oli pakkasella vain neljässä kunnassa. Isoin yksittäinen tekijä kuntatalouden heikentymisessä on kilpailukykyopimus, joka kohtelee kuntakenttää ankarasti. Kuluvalla hallituskaudella tavoiteltiin kuntatalouden vahvistamista, todellisuudessa kuitenkin kävi toisin.

Toivakan kunnan vuoden 2018 tilinpäätöksen valmistuessa tehtiin eduskunnassa päätös maakunta- ja soteuudistuksesta. Maakunta- ja soteuudistus ei toteutunut kuluneella hallituskaudella. Kunnan talouden kannalta ennakoitavuus jatkuu yhtä epävarmana kuin aikaisemminkin, kun sote-kustannukset eivät siirrykään maakunnille.

Verrattuna Toivakan kuntaa Keski-Suomen maakunnan muihin kuntiin, taloudellinen tilanne on vielä kohtuullinen. Erittäin ilahduttavaa on, että Toivakka on edelleen kasvukunta ja väestörakenteessa painottuvat nuoret sekä työikäiset. Kunnan alueella toimivat yritykset ovat tarjonneet työpaikkoja yhä enemmän ja työttömyysprosentti on pitkään ollut Keski-Suomen alhaisimpia.

Toivakan asukkailla, päättäjillä sekä työntekijöillä on mahdollisuus vaikuttaa moniin eri elinvoima- ja menestystekijöihin kunnassa. Näitä ovat esimerkiksi houkutteleva asuin-, yritystoiminta- ja investointiympäristö sekä innovatiivinen ja kehitysmuotoinen kunta ja kuntaorganisaatio. Positiivisella kuntakuvalla on mahdollista saada lisää asukkaita ja yrittäjiä. Mitä enemmän kunnassa on veron maksajia, sitä helpompi on kehittää yhä parempia palveluja sekä lisätä kuntalaisten hyvinvointia. Jokainen toivakkalainen voi olla oman kuntansa kehittäjä, vaikuttaja ja markkinoija.

Kuluvan kevään aikana ovat eduskuntavaalit. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden rakenne, toimivuus ja hallinta tulevat olemaan maan seuraavan hallituksen tehtäviä. Edellä mainitut asiat vaikuttavat myös Toivakan kunnan elinvoima- ja hyvinvointipohdinnoissa tulevina vuosina.

Toivakassa 18.3.2019

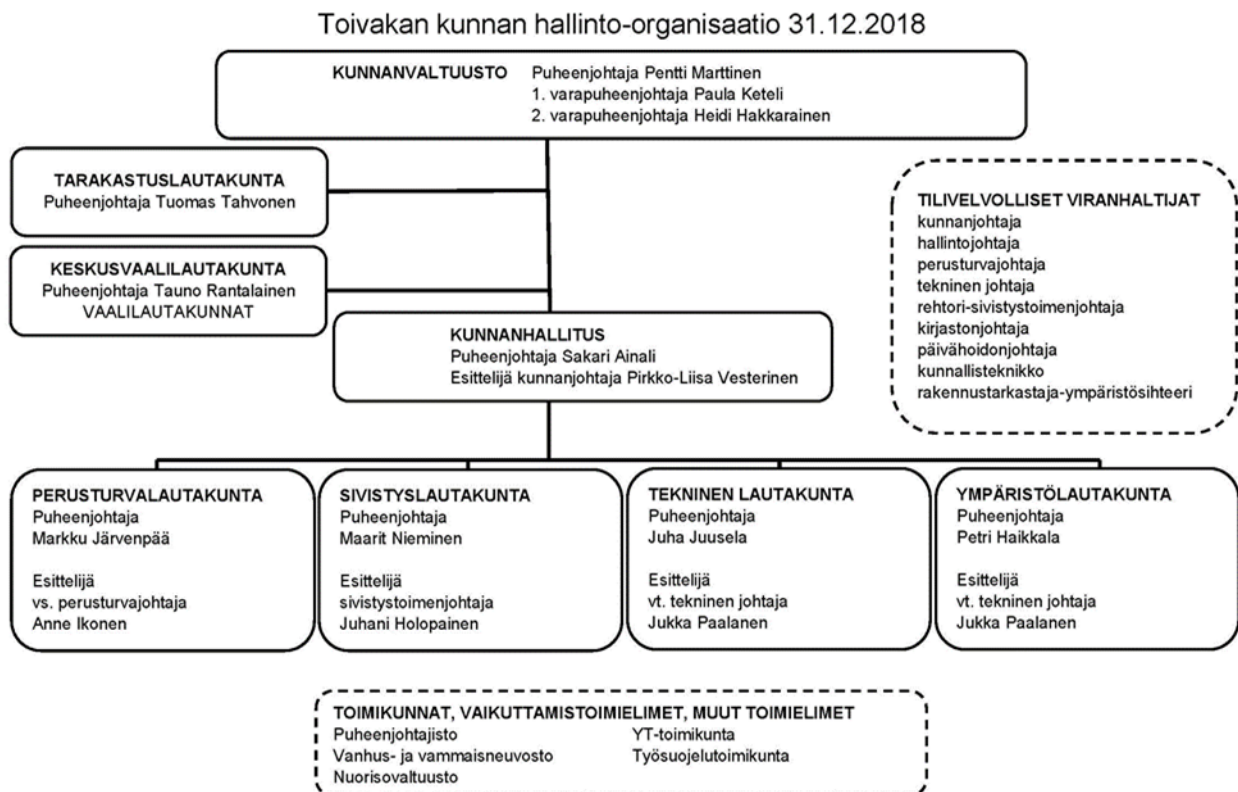
Pirkko-Liisa Vesterinen

Kunnanjohtaja

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Toivakan kunnan hallinto-organisaatio vuoden 2018 päättyessä on kuvattu alla olevassa kuvassa. Hallinto-organisaatio on pysynyt entisellään. Ainoa muutos on perusturvalautakunnassa, jonka esittelijä muuttui marraskuussa 2018 perusturvajohtajan siirtyessä Keski-Suomen liiton palvelukseen (määräaikainen virkavapaa).

Kunnanvaltuusto hyväksyi hallintosääntöön muutoksia kerran vuoden 2018 aikana.

Toivakan kunnan hallinnolliset toimielimet 2018

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuuston valtasuhteet		
Valtuustoryhmä	Paikkamäärä 1.1.-31.12.2018	
KESK	10	
SDP	4	
PS	3	
KD	2	
KOK	1	
VAS	1	
VIHR		

Valtuuston varsinaiset jäsenet 1.1.-31.12.2018

Nimi	tehtävä (esim. pj)	valtuustoryhmä
Ainali Sakari		KESK
Hakkarainen Heidi	2. varapuheenjohtaja	KESK
Hiekkanen Juha		KESK
Juusela Juha		PS
Jyrinki Riitta		KESK
Jäntti Sinikka		KESK
Järvenpää Markku		KESK
Keteli Paula	1. varapuheenjohtaja	SDP
Lamberg Irja		KESK
Manninen Teuvo		KD
Marttinen Pentti	puheenjohtaja	KESK
Nieminen Maarit		KESK
Oksanen Varja		VAS
Paljakka Marja-Liisa		KD
Peltonen Topias		SDP
Pitko Päivi		KESK
Puikkonen Sami		SDP
Puttonen Matti		SDP
Saarelainen Topi		PS
Sundvall Jouko		PS
Tahvonon Tuomas		KOK

Kunnanhallituksen voimasuhteet

Kunnanvaltuuston valtasuhteet		
Valtuustoryhmä	Paikkamäärä 1.1.-31.12.2018	
KESK	3	
SDP	1	
PS	1	
KD	1	
KOK		
VAS	1	

Kunnanhallitus 1.1.-31.12.2018

Varsinainen jäsen	tehtävä	valtuustoryhmä	henkilökohtainen varajäsen	valtuustoryhmä
Ainali Sakari	puheenjohtaja	KESK	Järvenpää Markku	KESK
Hiekkänen Juha		KESK	Pitko Päivi	KESK
Jänntti Sinikka		KESK	Jyrinki Riitta	KESK
Oksanen Varja		VAS	Mäkelä Taina	SDP
Paljakka Marja-Liisa		KD	Vihinen Veli Pekka	KD
Puttonen Matti		SDP	Puikkonen Sami	SDP
Sundvall Jouko	varapuheenjohtaja	PS	Tervonen Jorma	PS

Lautakunnat 1.1.-31.12.2018

Keskusvaalilautakunta

Nimi	tehtävä	valtuustoryhmä
Breilin Henna	varapuheenjohtaja	SDP
Mäkinen Kari		KOK
Rantalainen Tauno	puheenjohtaja	KESK
Sievänen Suvi		PS
Vihinen Veli Pekka		KD

Tarkastuslautakunta

Nimi	tehtävä	valtuustoryhmä
Heinonen Ahti		SDP
Manninen Teuvo	varapuheenjohtaja	KD
Nummi Satu		KESK
Rinne Tuija		PS
Tahvonon Tuomas	puheenjohtaja	KOK

Perusturvalautakunta

Nimi	tehtävä	valtuustoryhmä
Häätylä Matleena		VAS
Järvenpää Markku	puheenjohtaja	KESK
Lamberg Irja		KESK
Pelkonen Annikki		KD
Peltonen Topias		SDP
Saarelainen Topi	varapuheenjohtaja	PS
Seppänen Tuija		KESK

Sivistyslautakunta

Nimi	tehtävä	valtuustoryhmä
Kauppinen Markku		KOK
Nieminen Maarit	puheenjohtaja	KESK
Pitko Päivi		KESK
Puikkonen Sami	varapuheenjohtaja	SDP
Pynnönen Mari		SDP
Rantanen Jani		KESK
Saari Martti		PS

Tekninen lautakunta

Nimi	tehtävä	valtuustoryhmä
Jaatinen Lauri		KESK
Jauhiainen Jenni		KESK
Juusela Juha	puheenjohtaja	PS
Keteli Paula		SDP
Parviainen Kari	varapuheenjohtaja	SDP
Tähtinen Terhi		KESK
Vihinen Veli Pekka		KD

Ympäristölautakunta

Nimi	tehtävä	valtuustoryhmä
Bågman Rauno		KD
Haikkala Petri	puheenjohtaja	KESK
Jyrinki Riitta		KESK
Kainulainen Tanja	varapuheenjohtaja	PS
Vanhatalo Jouko		SDP

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenten lisäksi tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat

Kunnanjohtaja Pirkko-Liisa Vesterinen

Vs. perusturvajohtaja Anne Ikonen

Rehtori-sivistystoimenjohtaja Juhani Holopainen

Vt. tekninen johtaja Jukka Paalanen

Päivähoidonjohtaja Neija Lepistö

Kirjastonjohtaja Katariina Siironen

Kunnallisteknikko Jouko Reinikainen

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Nopein talouskasvun vaihe on ohitettu.

Suomen talouskasvu jatkuu, mutta hitaampana kuin kahden viime vuoden aikana ja huomattavasti hitaammin kuin ennen vuonna 2008 alkanutta finanssikriisiä. Vuonna 2018 BKT kasvoi 2,7 %. Talouskasvun ennustetaan hidastuvan ensi vuonna 1,9 prosenttiin ja siitä edelleen pitkän aikavälin kasvupotentiaalinsa tuntumaan, vajaaseen 1,5 prosenttiin.

Talouskasvu on jatkunut jo miltei kolmen vuoden ajan. Sitä on vauhdittanut etenkin Suomessa tuotettujen tavaroiden ja palveluiden viennin elpyminen. Myös kotitalouksien kulutus on kasvanut, koska niiden käytettävissä olevat tulot ovat lisääntyneet ja alhaiset korot ovat kannustaneet kulutukseen. Työllisyys on kasvanut yli odotusten: vuonna 2018 syntyi noin 60 000 uutta työpaikkaa.

Edellytykset kasvun jatkumiselle ovat edelleen olemassa. Suomen vientituotteille riittää kysyntää kansainvälisillä markkinoilla, ja Suomessa tuotetut tavarat ja palvelut pärjäävät kilpailussa muissa maissa tuotettujen hyödykkeiden kanssa aiempaa paremmin. Yritysten kansainvälistä kilpailukykyä osaltaan paransi kilpailukyksopimus, joka rajoitti työvoimakustannusten nousua.

Euroalueen rahapolitiikka tukee edelleen kasvua vuonna 2019, kun alhaiset korot houkuttelevat kotitalouksia kuluttamaan ja yrityksiä investoimaan. Investointeihin on hyvät edellytykset myös siksi, että yrityssektorin kannattavuus on parantunut merkittävästi. Kotitalouksien ostovoiman vahvistuminen tukee kulutusta myös ennustevuosina. Palkat nousevat keskimäärin 2,5 prosentin vauhtia. Inflaation odotetaan olevan 1,3 % vuonna 2019 ja kiihtyvän 1,7 prosenttiin vuonna 2021. Kuluvan vuoden aikana inflaatiota ovat kiihdyttäneet tilapäiset ruuan ja energian hintojen nousut. Ennustejaksolla palkkojen nousu tukee inflaation kiihtymistä.

Nopein talouskasvun vaihe on kuitenkin ohitettu, vaikka kasvu jatkuneekin myös kolmen seuraavan vuoden ajan. Talouskasvun hiipumisesta johtuen korkotason ennustetaan pysyvän edelleen alhaisena jopa useita vuosia.

Epävarmuus kansainvälisen talouden kehityksestä on lisääntynyt, ja Suomen talouskasvuun liittyvät riskit viittaavat nyt selvästi ennustettua heikomman kehityksen suuntaan. Yhdysvaltojen ja Kiinan väliaikaisesta lähentymisestä huolimatta uhka kauppasodan kiihtymisestä ei ole poistunut. Myös epävarmuus Ison-Britannian EU-eron ehdoista ja Italian talouspolitiikan suunnasta jatkuu. Jos epävarmuus lykkää investointeja niissä maissa, joihin Suomi vie tavaroita ja palveluita, Suomen vientimarkkinoiden kasvu hidastuu. Viennin kasvu jatkuu kohtalaisena ennusteen perusurassa, mutta näköpiirissä olevien riskien toteutuminen voisi leikata viennin kasvua merkittävästikin. Se on Suomen talouskasvun kannalta suurin riski lähivuosina.

Viime vuosina kotitalouksien kulutus on ollut suurempaa kuin niiden käytettävissä olevat tulot, joten kotitaloudet ovat velkaantuneet. Kotitalouksien velkaantumista ovat asuntolainojen ohella kasvattaneet kulutusluotot ja erityisesti taloyhtiölainat. Vaikka kotitalouksien tulot kasvavat ennustevuosina selvästi nopeammin kuin viime vuosina, kotitalouksien velkaantuminen jatkuu yhä, mikäli velkaa otetaan samaan tahtiin kuin viime vuosina.

Suomen taloudellinen tilanne heijastuu kuntatalouteen. Kuntien tulos painui vuonna 2018 negatiiviseksi noin kahdessa kolmasosassa kunnista. Syynä negatiiviseen tulokseen on osaltaan verotulojen ja valtionosuuksien väheneminen ja menojen kasvaminen. Kuntien velkataakka kasvoi reilut kolme prosenttia, mutta kuntayhtymien velka kiri lukuisten sairaalahankkeiden vuoksi yli 11 prosenttia. Syömävelkaan jouduttiin turvautumaan lähes 40:ssä kunnassa, kun vuotta aiemmin vuosikate oli pakkasella vain neljässä kunnassa.

Kunnallisverot laskivat 0,8 % eli n. 140 miljoonaa euroa. Syitä tähän ovat mm. veroperustemuutokset, jotka laskivat kunnallisveroja n. 100 milj. euroa, ennätysellisen suureksi kasvaneet ennakonpalautukset (n. 250 milj. euroa, pääomatulojen voimakas kasvu leikkasi kuntien jako-osuutta ja kilpailukyksopimus laski kunnallisveron tuottoa 115 milj. euroa (yht. n. 550 milj. euroa v. 2017-2018). Yhteisöverotulot laskivat 0,6 % (noin 10 milj. euroa). Syinä tähän on edellisvuoden poikkeuksellisen korkeat yhteisöverot (taustalla yksi iso yrityskauppa) ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksumenetyksiä kompensoitiin yhteisöverolla (noin 60 milj. euroa).

Valtionosuudet laskivat 0,6 % eli noin 50 milj. euroa. Kilpailukyky sopimukseen liittyviä säästöjä leikattiin kuntien valtionosuuksista lisää 118 milj. euroa, kustannustenjaon tarkistus pienensi kuntien valtionosuuksia 68 milj. euroa, varhaiskasvatusmaksujen laskun kompensoimiseksi lisättiin valtionosuuksia 25 milj. eurolla, veroperustemuutosten vaikutus kompensoitiin lisäämällä valtionosuuksia noin 131 milj. euroa.

Väestön ikärakenteen muutos on aiheuttanut ja aiheuttaa tulevaisuudessakin suuria haasteita kuntatalouteen. Väestön ikääntyessä koko maan väestöllinen huoltosuhde heikkenee lähivuosina nopeasti, eli lasten ja vanhuseläkeläisten määrä suhteessa työikäiseen väestöön kasvaa. Kuntatalouden kannalta huoltosuhteen heikkeneminen merkitsee sekä hoito- ja hoivapalveluiden tarpeen kasvua että aiempaa heikompia verotulojen kasvumahdollisuuksia. Kuntatalouden kannalta tilannetta hankaloittavat lisäksi erityisesti suuret alueelliset erot väestön ikärakenteessa.

Lähde: Suomen Pankki, Kuntaliitto

Keski-Suomi ja Toivakka

Väestömäärä väheni lähes 400 henkilöllä Keski-Suomessa vuonna 2018. Kyseessä oli toinen perättäinen väestölaskun vuosi. Vähenemisen taustalla on voimakas luonnollisen väestökasvun hiipuminen syntyvyyden alenemisen myötä. 2010-luvulla syntyneiden määrä on vähentynyt lähes 30 % Keski-Suomessa. Vain neljä Keski-Suomen kuntaa kasvoi asukasmäärässä. Toivakan asukasmäärä kasvoi 19 asukkaalla (0,8 %). Jyväskylän seutukunta on ainoa kasvava seutukunta Keski-Suomessa. 2000 vuodesta lukien Toivakan asukasmäärä on kasvanut 35 asukkaalla. Alle 15-vuotiaiden määrä kasvoi edellisvuodesta neljässä kunnassa: Muuramessa, Uraisilla, Kyyjärvellä ja Toivakassa. Työikäisten määrä (15-64 v) kasvoi vain Jyväskylässä ja Toivakassa.

Keski-Suomen työttömyysaste pienentyi vuoden 2018 aikana 2,0 % ollen koko vuoden aikana keskimäärin 11,8 %. Toivakan työttömyysaste parani 2,5 % ollen koko vuoden keskiarvoltaan 8,3 %. Toivakassa oli koko Keski-Suomen toiseksi pienin työttömyysaste. Toivakan työpaikkaomavaraisuus on 62%. Yritykset palkkasivat vuoden 2018 aikana enemmän uusia työntekijöitä kuin aikaisempina vuosina. Tarkkaa tilastoa työpaikkojen määrästä ei ole vielä saatavilla. Yritysten liikevaihdon kehitys Keski-Suomessa ja Jyväskylän seutukunnassa on ollut vahvaa, mikä enteilee työllisyystilanteen entisestään paranevan alueella. Toivakassa uusi Viisarimäen yritysalue voisi parhaimmillaan tuoda kuntaan huomattavan määrän lisää työpaikkoja houkutellessaan kuntaan työvoimavaltaista yritystoimintaa.

Olennot muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnan talousarvio toteutui tilikauden tuloksen osalta talousarviomuutoksista huolimatta ennakoidusti. Kunnan tuloveroprosentti oli 21 vuonna 2018. Kiinteistöveroprosentit säilyivät vuoden 2017 tasolla. Asukasluku kasvoi vuoteen 2017 verrattuna. Verotulot olivat noin 26 000 euroa arvioitua pienemmät. Valtionosuudet olivat n. 38 500 euroa pienemmät kuin oli arvioitu. Edellisvuoteen nähden verotulot pienenevät noin 42 500 euroa ja valtionosuudet pienenevät noin 204 000 euroa.

Tilinpäätöksen olennaiset poikkeamat verrattuna talousarvioon johtuivat palvelutoiminnasta poistuneiden rakennusten arvonalennuksista ja pakollisesta varauksesta Kankaisten vanhan koulun purkukustannuksiin. Toivakan vanhusten palvelukeskus muodostuu kahdesta kiinteistöstä, joiden käyttö kunnan palvelutoiminnassa loppui kesäkuun 2018 aikana. Palvelukeskus myytiin loppuvuonna 2018 yksityiselle yrittäjälle ja kaupat toteutuivat tammikuussa 2019. Tästä johtuen kiinteistöjen arvo poistettiin kokonaan. Arvonalennus oli 735 010,72 euroa. Kankaisille tuli uusi koulu-päiväkoti. Rakennuksien perustukset kunta teki investointina ja rakennukset ovat vuokrarakennuksia 10 vuoden vuokra-ajalla. Kankaisten vanha koulu puretaan kesällä 2019 ja tätä varten on muodostettu taseeseen pakollinen varaus – 120 000 euroa. Koulu aloitti toimintansa uudessa rakennuksessa joulukuussa 2018 ja päiväkoti tammikuussa 2019. Kankaisten kouluun ja Ruuhimäen kouluun liittyen tehtiin myös arvonalennukset – yhteensä 61 743,44 €.

Kunnan elinvoimaisuuden ja elinkeinotoiminnan kannalta merkittävänä asiana Viisarimäen yritysalueen asemakaava sai lainvoiman vuonna 2017 ja alueelle rakennettiin kunnallistekniikka. Aluetta markkinoidaan aktiivisesti, kuitenkin yhtään yritystonttia ei ole toistaiseksi saatu myydyksi.

Kirkonkylän asemakaavan muutoksen valmistuminen mahdollisti tarjouskilpailun järjestämisen kerrostalotontista. Tarjouskilpailun voittaja teki varaussopimuksen tontista kunnan kanssa.

Rakennusajankohta on vielä avoinna. Vuonna 2017 aloitettu jääkiekkokaukalon perusparannus valmistui tekojääkentäksi kokonaisuudessaan syksyllä 2018.

Kunnan henkilöstö

Kunnan palveluksessa työskenteli 31.12.2018 yhteensä 125 henkilöä. Edelliseen vuoteen nähden henkilöstömäärä oli laskenut 49 työntekijällä. Toistaiseksi voimassa olevissa työ- tai virkasuhteissa olevien kokonaismäärä laski kahdeksalla henkilöllä ollen 100. Määräaikaisten työsuhteiden määrä sen sijaan pieneni 25 henkilöllä. Henkilöstökulut laskivat edellisestä vuodesta noin 686 000 euroa.

Terveysperusteiset poissaolot sisältävät sairauspoissaolopäivien lisäksi ammattitaudit ja työtapaturmat. Terveysperusteisia poissaolopäiviä kertyi yhteensä 1641 kalenteripäivää, mikä oli 1262 kalenteripäivää vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Terveysperusteisten poissaolot vähenivät 5,97 päivää jokaista tehtyä henkilötyövuotta kohden. Terveysperusteisten poissaolojen laskennallinen kustannus kunnalle oli 574 350 euroa (350 €/päivä). Henkilöstön osaamisen kehittämiseksi järjestettäviin koulutuksiin on osallistuttu työpäivissä mitattuna huomattavasti edellisvuotta enemmän. Luvussa näkyy kuitenkin vain palkkajärjestelmään kirjatut koulutukset, minkä vuoksi esimerkiksi osa pienimuotoisista verkkokoulutuksista, joiden määrä on lisääntynyt, puuttuu luvusta.

Yhteistoiminta henkilöstön kanssa on aktiivista ja rakentavaa. Yhteistoimintaelimessä on edustettuna keskeiset henkilöstöryhmät ja yt-toimikunta kokoontuu säännöllisesti 1-2 kuukauden välein. Yhteistoimintaelimessä käsitellään säännölliset lakisääteiset asiat, minkä lisäksi henkilöstön kanssa neuvotellaan erikseen tarpeen mukaan. Vuonna 2018 käytiin kahdet erilliset yhteistoimintaneuvottelut vanhuspalveluiden suunniteltuihin muutoksiin liittyen. Yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksena irtisanottiin 11 henkilöä.

Kunnan työsuojelutoiminnasta vastaa työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutetut, jotka muodostavat työsuojelutoimikunnan. Laadukkaalla työsuojelutoiminnalla taataan henkilöstölle turvallinen työskentelyympäristö. Työsuojelutoimikunta ylläpitää kattavaa työsuojeluohjeistusta, joka ohjaa esimiehiä ja henkilöstöä työssään.

Kunnassa valmisteltiin palkkausjärjestelmämuudistusta, johon sisältyy uusi tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmä ja myöhemmässä vaiheessa myös työsuorituksen arviointijärjestelmä. Kunnanhallituksen asettama TVA-arviointiryhmä, johon myös pääluottamusmiehet on valittu, sai valmisteltua KVTES:n TVA-arviointijärjestelmän kevään aikana. Kunnanhallituksen päätöksellä TVA-järjestelmää alettiin soveltaa KVTESin piirissä olevan vakinaisen henkilöstön osalta 1.7.2018 alkaen.

Ympäristöasiat

Toivakan kunnassa vastuu ympäristöasioiden hoitamisesta on ympäristölautakunnalla, johon kuuluu viisi jäsentä. Ympäristölautakunta toimii kunnassa lupaviranomaisena rakennus- ja ympäristöasioita koskevissa lupa-asioissa. Ympäristölautakunnan toiminnasta ja käsittelemistä lupa-asioista kerrotaan ympäristölautakunnan tilinpäätöstekstissä. Rakennus- ja ympäristöasioista vastaavan rakennustarkastaja-ympäristösihteerin virkaa ei ole pystytty vuoden 2012 jälkeen täyttämään meneillään olevan oikeusprosessin vuoksi. Tällä hetkellä kunnassa ympäristösihteerin tehtäviä on hoitanut 1.11.2017 alkaen vs. rakennustarkastaja-ympäristösihteerin. Ympäristöasioita on kunnassa pyritty hoitamaan lainsäädännön mukaisesti resurssien puitteissa.

Toivakan kunnassa ympäristövaikutuksia arvioitaessa otettiin huomioon kunnan kiinteistöjen energian ja veden kulutus, mm. valaistuksen nykyaikaistaminen kiinteistöissä ja ilmanvaihtokoneiden säätöjen oikeellisuus/tarkistaminen. Kunnan lähes kaikki osa-alueet olivat kaavoituksen osalta työnalla ja kaavoitusten yhteydessä on arvioitu ympäristövaikutuksia mm. luontoselvitysten muodossa ja lisäksi liikenneselvityksin.

Jätehuollon osalta suurin ympäristöön vaikuttava päätös tehtiin, kun päätettiin liittyä Mustankorkea Oy:n osakkaaksi. Jätehuollon valvonta tehdään edelleen Toivakan kunnan ympäristöviranomaisen toimesta, mutta Jyväskylän seudun jätelautakunta tekee kaikki muut jätehuoltoon liittyvät päätökset. Päätöksien valmisteluissa on mukana myös Toivakan kunnan viranomaisia. Tällä päätöksellä pyritään siihen, että

jätehuollon piiriin kuuluu kaikki siihen lain mukaan velvoitetut asiakkaat ja jätehuollon keskittäminen aiheuttaa jatkossa ympäristölle vähemmän rasitusta.

Kuivakolun kaatopaikan pitäjänä Toivakan kunta on vastuussa kaatopaikan jälkihoidosta 30 vuoden ajan kaatopaikkatoiminnan päättymisestä. Kaatopaikan toiminta ei ole jatkunut enää vuoden 2001 jälkeen.

Muut ei-taloudelliset asiat

Hyvän hallintoon kuuluu yhdenvertaisuuden ja objektiviteetin periaatteet. Niiden mukaan viranomaisten on kohdeltava kaikkia asiakkaita tasapuolisesti ja puolueettomasti. Hyvän hallinnon periaatteita noudattaen Toivakan kunnassa torjutaan korruptiota ja lahjontaa avoimella ja läpinäkyvällä päätöksentekomenettelyllä. Lisäksi pienessä kunnassa päättäviä viranomaisia on rajallinen määrä ja päätöksentekoa on mahdollista valvoa hyvin yksityiskohtaisella tasolla. Pienessä kunnassa riskinä on, että pieni joukko päätöksentekijöitä on mukana tekemässä päätöksiä eri intressiryhmissä. Esteellisyyksien merkitys ja huomiointi ovat siksi tärkeässä roolissa kunnan päätöksenteossa. Kunnan toiminta rakentuu jo Suomen lakienkin nojalla ihmisoikeuksia kunnioittavaksi ja vaalivaksi.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan taloudelliset kehitysnäkymät ovat merkittävästi yhteydessä kunnan kasvutavoitteiden toteutumiseen. Kunnan taloussuunnitelman oletuksena on maltillinen noin 20 asukkaan vuosittainen kasvu. Tällaisella kasvuolettamalla kunta pystyisi ylläpitämään lähivuosina vakaata mutta maltillista noin yhden miljoonan vuosittaista investointitahtia ja saisi viiden vuoden kuluessa käännettyä velkaantumisen laskuun. Taloussuunnitelmassa edellä mainituilla oletuksilla on myös merkittävät noin 500 000 euron säästötavoite käyttötaloudessa vuoden 2020 budjettiin. Kasvutavoitteen toteutuminen vuosina 2018-2019 näyttää todellisen säästötarpeen.

Kasvutavoitteen ylittyessä ja kasvuvauhdin lähtiessä selvään nousuun on kunnan mahdollista kasvattaa erityisesti investointien osuutta. Kunta ei ole asukaslukuun suhteutettuna erityisen velkainen, minkä vuoksi kasvukuntana se pystyy investoimaan, vaikka investoinnit jouduttaisiin toteuttamaan pääosin lainarahalla. Myös käyttötalouden säästöpainet vähenevät kasvutavoitteiden ylittyessä. Taloussuunnitelmaan asetetun kasvutavoitteen ylittyminen ei näytä täysin epätodennäköiseltä ottaen erityisesti huomioon mahdollisuuden uusien työpaikkojen syntymiseen kunnan uudelle Viisarimäen yritysalueelle.

Kasvutavoitteiden alittuessa joutuu kunta harkitsemaan tarkoin investointinsa ja palvelujen järjestämisen. Maltillisen kasvunkin toteutuessa joudutaan noudattamaan varovaisuutta investoinneissa ja käyttötaloudessa on säästöpainetta ja mikäli asukasluku kääntyy jopa laskuun, on kunnan toiminnan ja talouden reagoitava siihen nopeasti. Pienen kunnan asukaskohtainen velkamäärä kasvaa herkästi, jos lainaa joudutaan ottamaan lisää.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä

Toivakan kunnanvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaan kunnan riskit luokitellaan neljään pääluokkaan:

1. Strategiset riskit, jotka ovat kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin ja menestystekijöihin kohdistuvia sisäisiä ja ulkoisia uhkia
2. Operatiiviset riskit, jotka ovat päivittäiseen toimintaan, prosesseihin ja järjestelmiin kohdistuvia uhkia
3. Taloudelliset riskit, jotka uhkaavat talouden tasapainoa, investointeja tai rahoitusta
4. Vahinkoriskit, jotka ovat tiettyihin kohteisiin kohdistuvia ennakoitavissa olevia uhkia

Strategiset riskit

Keskeisimpänä strategisena riskinä kunnalle on asetettujen kasvutavoitteiden toteutumattomuus. Kunnan strategisena tavoitteena on kasvaa ja kehittyä. Kunnan taloudellinen perusta on riippuvainen nimenomaan asukasmäärästä ja kasvusta. Kasvun toteutuminen turvaa kehittymismahdollisuudet ja toisaalta sen toteutumattomuus asettaa haasteen kehittymiselle erityisesti taloudellisesta näkökulmasta. Kunnan menestystekijöiksi on tunnistettu muun muassa sen sijainti suhteessa maakuntakeskukseen, luonto, turvallisuus ja yhteisöllisyys. Menestystekijöihin sinänsä ei kohdistu odotettavissa olevia uhkia, mutta niiden viestimässä onnistuminen on tärkeää. Positiivinen imago ja maine korreloivat edellä mainittuun kasvutavoitteen toteutumiseen.

Operatiiviset riskit

Operatiivisista riskeistä keskeisimpiä ovat henkilöstöriskit, joista merkittävin on avainhenkilöriski. Kunnan henkilöstöorganisaatio on kapea ja sen kaikilla tasoilla on avainhenkilöitä, joiden korvaaminen lyhyellä aikavälillä on kunnalle erittäin haasteellista. Äkilliset pitkäaikaiset poissaolot tai irtisanoutumiset voivat heikentää huomattavasti organisaation tuloksellisuutta ja palvelutason ylläpitämistä sekä hallinnollisen työskentelyn laatua. Toisaalta organisaatiossa on myös sellaisia tehtävä- ja roolihdistelmiä, jotka aiheuttavat riskin väärinkäytöksistä. Riskipitoiset roolihdistelmät asettavat haasteita sisäiselle ja ulkoiselle valvonnalle. Merkittäviin henkilöstöriskeihin lukeutuu myös osaavan työvoiman saatavuusriski. Etenkin asiantuntija- ja johtotehtävissä tehtävänkuvat ovat pienessä kunnassa laajoja ja vaativat erittäin monipuolista osaamista.

Muita merkittäviä operatiivisia riskejä ovat tietojärjestelmä- ja tietosuojariskit. Nykyorganisaatiot toimivat entistä enemmän tietojärjestelmien varassa ja tietojärjestelmien pettäminen voi heikentää tai lamauttaa täysin organisaation tai sen osan. Tietosuojariskit voidaan luokitella operatiivisten riskien lisäksi kaikkiin muihinkin riskiluokkiin. Tietosuojavahingot voivat aiheuttaa sekä toiminnallista että taloudellista vahinkoa ja pahimmillaan aiheuttaa esimerkiksi mainevahinkoa, jolla on strategisia vaikutuksia.

Taloudelliset riskit

Toivakan kunnan merkittävimmät taloudelliset riskit liittyvät rahoitukseen ja takausvastuisiin. Takausvastuiden osalta suurimpana riskinä on kunnan omavelkainen 3.441.162,00 miljoonan euron takaus Keski-Suomen Verkkoholding Oy:lle. Riski on kuntalain 129 § huomioiden kunnan kantokyvyn rajoilla. Kunnan nykytilanteessa takaukseen voidaan sanoa liittyvän merkittävä taloudellinen riski. Riskin realisoituminen ei vaarantane kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä, mutta kunnan kehittämismahdollisuuksia se heikentäisi huomattavasti. Rahoituksen osalta kunnalla on kohtalainen korkoriski, mutta nykyisessä korkotilanteessa riski ei vaikuta todennäköiseltä ja lisäksi kunta on osittain korkosuojannut lainansa. Keski-Suomen Verkkoholding Oy taloudelliset vaikeudet aiheuttavat sen, että se ei ole kykenevä hoitamaan lainanlyhennyksiä ja korkoja vuonna 2019. Toivakan kunta on sitoutunut 27.5.2014 allekirjoitetulla takaussitoumuksella omavelkaiseen takaukseen pääoman, korkojen ja muiden liittännäiskulujen maksamisesta. Toivakan kunnan takausvastuu velasta vuonna 2019 on 47.358,23 €, joka tulee maksettavaksi.

Vahinkoriskit

Ennakoitavissa olevat vahinkoriskit ovat rajallisia ja esimerkiksi varautumistasoa erilaisten poikkeustilojen kuten luonnonmullistusten varalle on nostettu. Kunnan kiinteistöihin kohdistuvat mittavat vahingot, kuten tulipalot tai laajat vesivahingot voisivat vahingoittaa huomattavasti kunnan toimintaa varsinkin vahingon kohdistuessa palvelutuotantotiloihin, kuten koululle tai päiväkotiin, sillä korvaavia tiloja on kunnassa hyvin rajallisesti saatavilla.

Vahinkoriskejä on vakuutettu lakisääteisten vakuutusten lisäksi vakuuttamalla rakennukset irtaimistoiheen ja ajoneuvot. Lisäksi kunnalla on julkisyhteisön vastuuvakuutus ja kuntien ryhmätapaturmavakuutus, jossa vakuutettuina ovat kaikki kunnan asukkaat kunnan järjestämässä tilaisuuksissa.

Oikeudenkäynnit

Oikeusprosessi vuonna 2012 kunnanhallituksen tekemään rakennustarkastaja-ympäristösihteerin viran koeaikapurkuun liittyen jatkui edelleen vuoden 2018 aikana. Asia on käsittelyssä korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Kyseinen riita-asia muodostaa kunnalle kohtalaisen merkittävän taloudellisen riskin. Lisäksi hallinto-oikeudessa käsitellään kahta muuta virkavaaleihin liittyvää oikeustapausta ja yhtä rakennuslupariitaa. Eduskunnan oikeusasiamiehen käsittelyssä on kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätöksiä koskeva kantelu. Käynnissä olevat oikeusprosessit sitovat kunnan resursseja.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Hallintosäännön 72 §:n mukaan kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti. Sisäinen valvonta raportoi havainnoistaan kunnanhallitukselle, tilintarkastajalle sekä tarkastuslautakunnalle. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Toivakan kunnan sisäisen valvonnan perusteet ja ohjeistus on laadittu ja hyväksytty valtuustossa vuonna 2014. Ohjeistus antaa yksityiskohtaiset toimintaohjeet valvontaa suorittaville viranomaisille siitä, miten

Toivakan kunnassa tulisi toteuttaa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Ohjeistus tarkistettiin vuoden 2018 aikana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksessa on kuvattu sisäistä valvontaa osana hyvää hallinto- ja johtamistapaa käsittäen seuraavia sisältöjä:

- hyvä hallinto- ja johtamistapa sekä hyvän hallinnon periaatteet
- valvonnan rakenne Toivakan kunnassa
- sisäisen valvonnan määritelmä ja tavoitteet
- sisäisen valvonnan osatekijät
- kokonaisvaltaisen riskienhallinnan määritelmä ja tavoitteet
- Toivakan kunnan riskienhallinnan periaatteet
- riskien luokittelu,

Ohjeessa määritellään myös riskienhallintaprosessi, joka sisältää:

- riskienhallintasuunnitelman laatimisen
- riskien mahdollisuuksien arvioinnin
- riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisen
- riskianalyysin
- riskien ja mahdollisuuksien merkityksen arvioinnin
- riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisen
- seurannan ja
- raportoinnin ja tiedonvaihdon.

Lisäksi ohjeessa kuvataan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa osana Toivakan kunnan toimintaprosesseja ja valvontaympäristöä ja valvontatoimenpiteitä yksityiskohtaisemmalla tasolla muun muassa strategian, talouden ja henkilöstön osalta.

Vuosi 2018 oli neljäs kokonainen vuosi nykyisen valvontaohjeistuksen voimassaoloaikana. Sisäisen valvonnan merkitys kunnassa on selvästi ymmärretty vuosi vuodelta paremmin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnittelu- ja raportointiprosessi on otettu entistä selkeämmin osaksi talousarvio- ja tilinpäätösprosessia. Ohjeistuksen mukaan merkittävimpiä riskejä tulisi dokumentoidusti ennalta-arvioida ja suunnitella toimenpiteitä niiden välttämiseksi. Riskit on dokumentoitu talousarvion yhteydessä ja ne löytyvät kyseisestä dokumentista toimialoittain.

Käytännön tasolla voidaan sanoa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on onnistunut hyvin, koska toiminta ja talous on pääosin saavuttanut asetetut tavoitteet eikä merkittäviä riskejä ole realisoitunut. Operatiivisessa toiminnassa, työarjessa ja johtamisessa sisäinen valvonta toimii. Sisäisen valvonnan seurannassa ja raportoinnissa hyödynnetään 69-kohtaista taulukkoa, johon on koottu kunnan valvontaohjeistukseen pohjautuen keskeiset valvonnan kohteet. Jokainen toimiala täydentää omia havaintojaan taulukkoon ja kokoaa olennaiset havaintonsa työkalun avulla tilinpäätökseen. Toimialakohtaiset sisäisen valvonnan havainnot ja toimenpiteet on raportoitu tilinpäätöksessä kyseisen toimialan toteumavertailun yhteydessä.

Toivakan kunnan talouden tunnuslukuja 2016-2018

Tunnusluku	2018 konserni	2018 peruskunta	2017 konserni	2017 peruskunta	2016 konserni	2016 peruskunta	Selite/kriisikuntakriteeri
Tuloveroprosentti Toivakka 2001-5000 as. kunnat Keski-Suomi koko Suomi		21 % 20,92 % 20,53 % 19,86 %		21 % 20,85 % 20,47 % 19,91 %		20,5 % 20,84 % 20,47 % 19,87 %	Mikäli kunnan tulovero% ylittää kuntien keskimääräisen prosentin, kunta ei täytä vahvan talouden tunnusmerkkejä. Toivakan osalta kriisikuntakriteeri täyttyy, sillä tuloveroprosentti ylittää maan keskiarvon noin 1,1 %.
Toimintatuotot %:na toimintamenoista	29,61 %	12,83 %	34,55 %	17,99 %	31,11 %	14,70 %	Kunnan varsinaiseen toimintaan liittyvien tulojen osuus toimintamenoista.
Verotulot	7 866 090,00	7 866 090,00	7 908 666,13	7 908 666,13	7 702 960,52	7 702 960,52	Luku sisältää tuloverot, kiinteistöverot sekä yhteisöverot
Valtionosuudet	6 821 677,39	5 945 299,00	6 978 921,03	6 148 992,00	7 415 688,04	6 487 551,00	Luku sisältää kunnan peruspalvelujen valtionosuuden, verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen, järjestelmämuutoksen tasauksen ja ope- tus- ja kulttuuritoimen muu valtion- osuus
Toimintakate	-14 194 955,87	-13 628 781,41	-13 011 405,08	-12 649 504,15	-13 870 814,90	-13 389 035,01	Toimintatulojen ja –menojen erotus. Kunnassa aina negatiivinen, koska suurin osa toiminnoista katetaan ve- rorahoituksella.
Vuosikate	462 083,70	164 675,36	1 881 959,39	1 425 251,42	1 172 369,30	742 044,77	Osoittaa tulo-rahituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan- lyhennyksiin sen jälkeen, kun kunnan tuloista on vähennetty menot. Toivakan osalta kriisikuntakriteeri ei

							täyty, sillä konsernin vuosikate on positiivinen.
Vuosikate %:na poistoista	23,62 %	10,02 %	111,67 %	104,76 %	119,20 %	111 %	Tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on poistojen suuruinen. Edellytys, että vuosittaiset poistot ovat vuosittaisten korjausinvestointien suuruiset.
Investointien tulorahoitus %	34 %	9 %	63 %	114 %	31 %	24 %	Tunnusluku kertoo, miten paljon kunnan investoinneista on hoidettu tulorahoituksella eli vuosikatteella.
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5-v kertymä	-6 068 866,42	-1 379 792,49	-4 321 120,18	-4 084 603,39	-3 563 750,02	-3 502 104,06	Positiivisena kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivisena ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.
Lainanhoitokate	0,48	0	1,84	2	1,02	1	Tunnusluku kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluku on suurempi kuin yksi.
Kassan riittävyys, pv	15	10	39	40	21	16	Monenko päivän maksuihin kassarahat riittävät. Kahden viikon kassa on riittävä.
Kunnan lainakanta – korollinen vieras pääoma, €	10 754 000	7 418 000	9 629 000	6 937 000	8 131 000	5 989 000	Taseen vieraasta pääomasta vähennetty saadut ennakot sekä osto-, siirto- ja muut velat

Lainakanta asukasta kohden, €/as	4 475	3 087	4 039	2 909	3 342	2 461	Lainakanta jaettuna tilinpäätösvuoden asukasluvulla. Toivakan osalta kriisikuntakriteeri ei täyty, sillä kuntakonsernin lainakanta ei ylitä maan keskiarvoa vähintään 50%:lla. (Vuonna 2017 maan keskimääräinen kuntakonsernin lainakanta oli 6 299 €/asukas, lähde: kuntaliitto).
Suhteellinen velkaantuneisuus %	70,73 %	61,64 %	61,97 %	57,84 %	53,90 %	51,54 %	Kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verorahoitus) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, jos se erääntyisi kerralla maksettavaksi. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan maksusta tulorahoituksella. Toivakan osalta kriisikuntakriteeri täyttyy, sillä kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus on yli 50 %.
Aikaisempien tilikausien yli/alijäämä	3 074 335,22	1 830 274,95	2 906 921,53	1 744 074,62	2 688 571,80	1 653 687,76	Luku kertoo pidemmän aikavälin talouden tilanteen. Toivakan osalta kriisikuntakriteeri ei täyty, sillä taseessa ei vuoden 2013 jälkeen ole kertyneitä alijäämiä.
Tilikauden yli/alijäämä	-1 485 435,97	-1 457 045,66	179 102,42	86 200,33	212 205,07	93 743,25	Päättyneen tilikauden tulos.

Kriisikuntakriteerit vuonna 2019 ja 2022

Kuntalain (118 §) mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden

TAI

- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
 - kuntakonsernin vuosikate on ilman [kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain \(1704/2009\)](#) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
 - asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
 - kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Arviointimenettelyn käynnistäminen vuoden 2022 jälkeen

(Vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten perusteella)

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa.
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa
- jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman **vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia** (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate);
- 2) kunnan **tuloveroprosentti on vähintään 2,0** prosenttiyksikköä **korkeampi** kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö);
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan **konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä** ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja

vuokravastuiden keskimääräisen määrän **vähintään 50 prosentilla** (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä);

4) konsernitilinpäätöksen **laskennallinen lainanhoitokate*** on alle **0,8** (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50%)

* $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Strategia

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia. Toivakan kunnanvaltuusto hyväksyi kunnalle uuden strategian vuosille 2018-2021 kokouksessaan 6.11.2017. Kuntastrategia osoittaa tahto- ja tavoitetilan tulevaisuuden Toivakasta. Kuntastrategiassa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Strategia ohjaa talousarvion laatimista – talousarviossa asetettavien tavoitteiden tulee olla linjassa kuntastrategian tavoitteiden kanssa ja edistää sen toteutumista.

Toivakan kuntastrategia on laadittu kuntalaisia ja päättäjiä osallistaen. Strategian keskiössä on kuntalainen ja kuntalaisen hyvinvointi. Strategiatyö jatkuu vuoden 2018 aikana strategian toimeenpano-ohjelmien laatimisella toimialoittain. Toimeenpano-ohjelmat täsmentävät strategian toteutumisen konkreettiseksi toiminnaksi eri toimialoilla ja tehtäväalueilla ja täydentävät strategiaa muun muassa talous-, henkilöstö- ja omistajapoliittisesta näkökulmasta.

Arvot

Toivakan kunnan arvot ovat:

Oppiva ja kehittyvä

Oppiva kuntalainen ja kuntayhteisö sekä oppiva kuntaorganisaatio rakentavat kehittyvää kuntaa

Avoin ja rohkea

Avoin kuntayhteisö, avoin päätöksenteko ja avoimuus sekä uskallus tehdä rohkeita ratkaisuja.

Arvot kuvastavat perustaa, johon toiminta ja päätöksenteko nojaavat. Strategisten tavoitteiden toimeenpanoa ohjaa näiden arvojen mukainen toiminta.

Päämäärät

Ylivertaista yhteisöllisyyttä

Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen ovat paras tapa huolehtia koko kunnan hyvinvoinnista. Yhdessä syntyvät myös parhaat ideat ja innovaatiot sekä oppimisen oivallukset. Teemme päätöksiä, jotka luovat edellytyksiä ja alustoja yhteisöllisyydelle ja innostamme kuntalaisia tekemään yhdessä ja osallistumaan.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Tavoitteenamme on jättää jälki. Toivakka on paikka, joka herättää hyvän tunteen ja joka muistetaan. Onnistuneella viestinnällä levitetään hyvää tunnetta Toivakasta. Viestintä nostetaan tukitoiminnosta strategiseksi painopisteeksi koko organisaatiossa.

Modernia maalaisidylliä

Tavoitteenamme on, että Toivakka vetää puoleensa asukkaita ja yrittäjiä. Toivakka tarjoaa asukkailleen nykyaikaisen, viihtyisän ja turvallisen maaseutu ympäristön. Asuinympäristöä kehitetään rohkeasti vastaamaan myös tulevien sukupolvien tarpeita.

Palveluiden Toivakka

Toivakasta saa kaiken, mitä arjessa tarvitsee ja paikalliset palvelut pysyvät, kun niitä käytetään. Hyvät yhteydet takaavat sujuvan arjen ja asioinnin.

Mittarit ja tavoitetasot (valtuustokausi)

1. Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus yli 60 %
2. Kelan ikävakioidun sairastavuusindeksin trendi laskeva suhteessa edelliseen strategiakauteen
3. Toivakan tuntevien ja positiiviseksi mieltävien osuus Jyväskylän seudulla + 10 %
4. Kuntien välinen tulomuutto suhteessa lähtömuuttoon koko strategiakaudella mitattuna + 15 %
5. Päiväkodin ja koulun viiden vuoden lapsiennusteen trendi strategiakauden päättyessä nouseva
6. Työpaikkojen ja yritysten yhteismäärä Toivakassa strategiakaudella yhteensä + 10 %

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Ulkoinen

	2018	2017
Toimintatuotot	2 006 218,57	2 774 779,82
Toimintakulut	-15 634 999,98	-15 424 283,97
Toimintakate	-13 628 781,41	-12 649 504,15
Verotulot	7 866 090,00	7 908 666,13
Valtionosuudet	5 945 299,00	6 148 992,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		11,28
Muut rahoitustuotot	59 391,03	99 824,39
Korkokulut	-51 410,99	-55 392,27
Muut rahoituskulut	-25 912,27	-27 275,96
Vuosikate	164 675,36	1 425 251,42
Poistot ja arvonalentumiset	-1 643 164,98	-1 360 495,05
Tilikauden tulos	-1 478 489,62	64 756,37
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	21 443,96	21 443,96
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 457 045,66	86 200,33

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	12,83	17,99
Vuosikate/ Poistot, %	10,02	104,76
Vuosikate/euro/asukas	68,53	597,84
Asukasmäärä	2403	2384

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

=100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

=100*Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Toivakan kunta
Tase ja sen tunnusluvut

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	14 746 031,72	14 627 951,64
I Aineettomat hyödykkeet	254 682,79	197 603,51
1. Aineettomat oikeudet	35 969,63	63 539,51
2. Muut pitkävaikutteiset menot	218 713,16	134 064,00
II Aineelliset hyödykkeet	12 332 834,91	12 779 938,67
1. Maa- ja vesialueet	1 431 721,43	1 392 225,04
2. Rakennukset	7 316 548,12	8 430 988,87
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 125 873,48	2 694 256,03
4. Koneet ja kalusto	458 691,88	262 468,73
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
III Sijoitukset	2 158 514,02	1 650 409,46
1. Osakkeet ja osuudet	1 964 472,85	1 452 105,84
2. Muut lainasaamiset	194 041,17	198 303,62
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 555 755,63	3 076 476,63
I Vaihto-omaisuus		10 400,32
1. Aineet ja tarvikkeet		10 400,32
II Saamiset	1 030 275,06	1 163 330,50
Pitkäaikaiset saamiset	345 799,60	322 000,00
1. Lainasaamiset tytäryhtiöltä	294 000,00	322 000,00
2. Muut saamiset	51 799,60	
Lyhytaikaiset saamiset	684 475,46	841 330,50
1. Myyntisaamiset	314 324,45	436 762,87
2. Lainasaamiset	100 079,51	147 310,80
3. Muut saamiset	163 262,64	147 118,48
4. Siirtosaamiset	106 808,86	110 138,35
III Rahoitusarvopaperit	36 736,98	36 736,98
1. Osakkeet ja osuudet	36 736,98	36 736,98
IV Rahat ja pankkisaamiset	488 743,59	1 866 008,83
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 301 787,35	17 704 428,27

Toivakan kunta
Tase ja sen tunnusluvut

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	5 941 618,79	7 398 664,45
I Peruspääoma	5 568 389,50	5 568 389,50
II Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	1 830 274,95	1 744 074,62
III Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	-1 457 045,66	86 200,33
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	462 832,72	484 276,68
1. Poistoero	462 832,72	484 276,68
C PAKOLLISET VARAUKSET	60 000,00	
1. Muut pakolliset varaukset	60 000,00	
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	39 224,29	64 763,50
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	39 224,29	64 763,50
3. Muut toimeksiantojen pääomat		
E VIERAS PÄÄOMA	9 798 111,55	9 756 723,64
I Pitkäaikainen	6 735 772,38	6 637 215,75
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 316 667,87	6 016 666,53
2. Lainat julkisyhteisöiltä		201 444,71
3. Liittymismaksut ja muut velat	419 104,51	419 104,51
II Lyhytaikainen	3 062 339,17	3 119 507,89
1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	682 392,05	684 999,44
2. Lainat julkisyhteisöiltä		34 000,00
3. Saadut ennakot	48 541,72	21 454,26
4. Ostovelat	1 496 945,62	1 413 313,57
5. Muut velat	344 535,40	312 087,52
6. Siirtovelat	489 924,38	653 653,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 301 787,35	17 704 428,27

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	39,40 %	44,58 %
Suhteellinen velkaantuneisuus - %	61,64 %	57,84 %
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista		
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	373	1 830
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	155	768
Lainakanta 31.12, €/asukas	3 087	2 909
Lainakanta 31.12 1000 €	7 418	6 937
Lainasaamiset 31.12 1000 €	194	198
Asukasmäärä	2403	2384

Omavaraisuusaste %= 100*(Oma pääoma+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/
(Koko pääoma-Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus %=100*(Vieras pääoma-Saadut ennakot)/Käyttötulot

Lainakanta 31.12=vieras pääoma-(Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)

Lainasaamiset= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

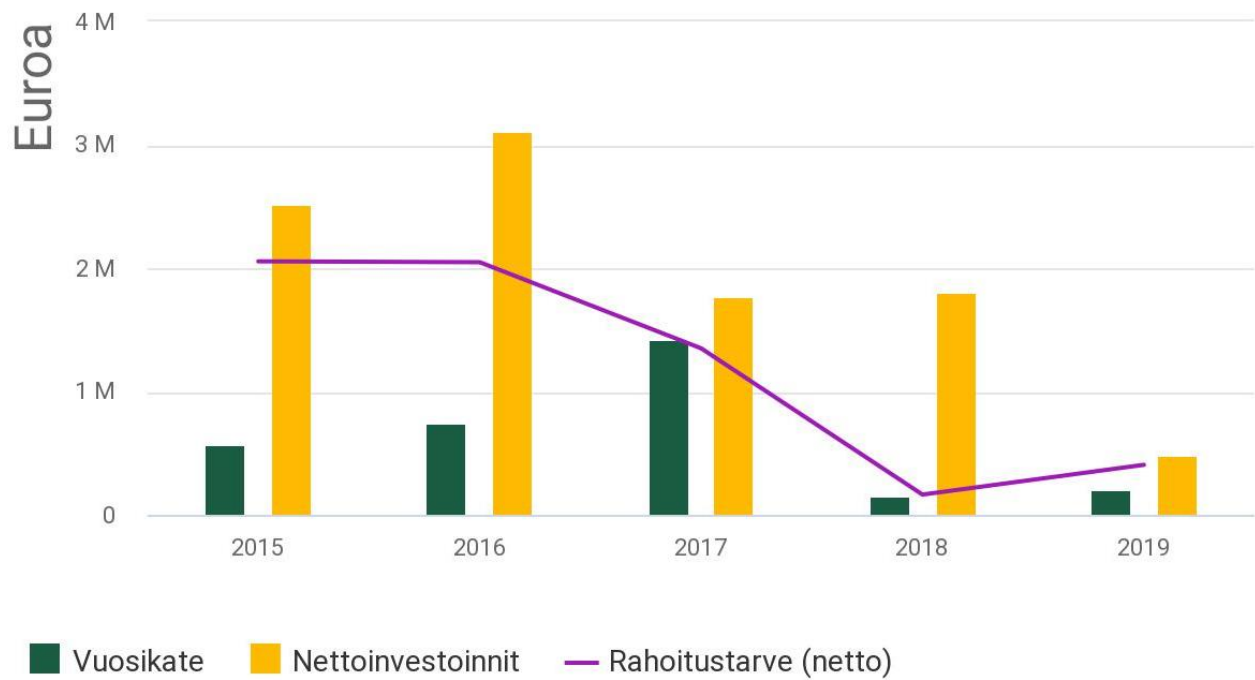
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	164 675,36	1 425 251,42
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	56 103,11	-477 397,92
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 808 995,63	-1 817 493,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin		45 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	43 488,12	41 558,08
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	3 816,07	477 397,92
Investoinnit	-1 761 691,44	-1 253 537,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 540 912,97	-305 683,51
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-15 129,60	
Antolainasaamisten vähennykset	19 392,05	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000,00	1 600 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-953 777,49	-467 333,44
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	15 726,73	-185 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	97 436,04	401 662,22
Rahoituksen rahavirta	163 647,73	1 349 328,78
Rahavarojen muutos	-1 377 265,24	1 043 645,27
Rahavarat 31.12	525 480,57	1 902 745,81
Rahavarat 1.1	1 902 745,81	861 289,57
Kassavarojen muutos	-1 377 265,24	1 041 456,24
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	9	114 %
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-1 379 792,49	-4 084 603,39
Lainanhoitokate	0	2
Kassan riittävyys, pv	10	11
Asukasmäärä	2403	2384

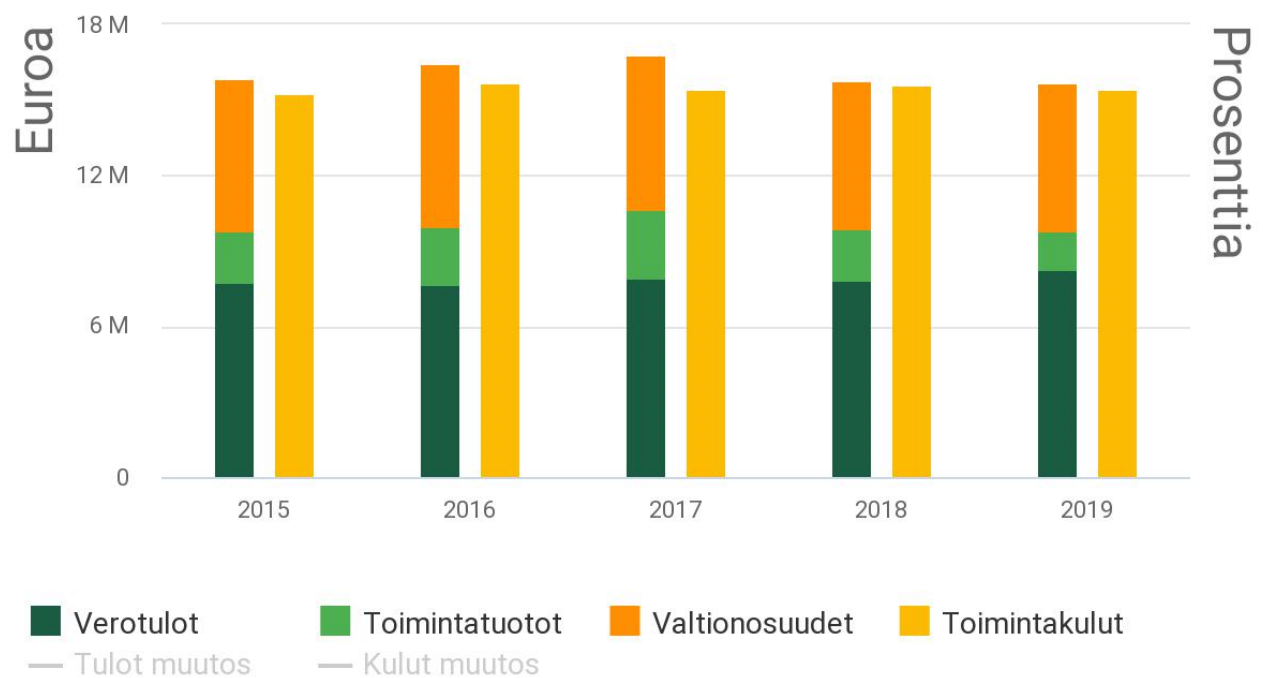
Investointien tulorahoitus % = 100*Vuosikate/Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate= (Vuosikate+Korkokulut)/(Korkokulut+Lainanlyhennykset)
Kassan riittävyys=365 pv*Rahavarat 31.12/Kassasta maksut tilikaudella

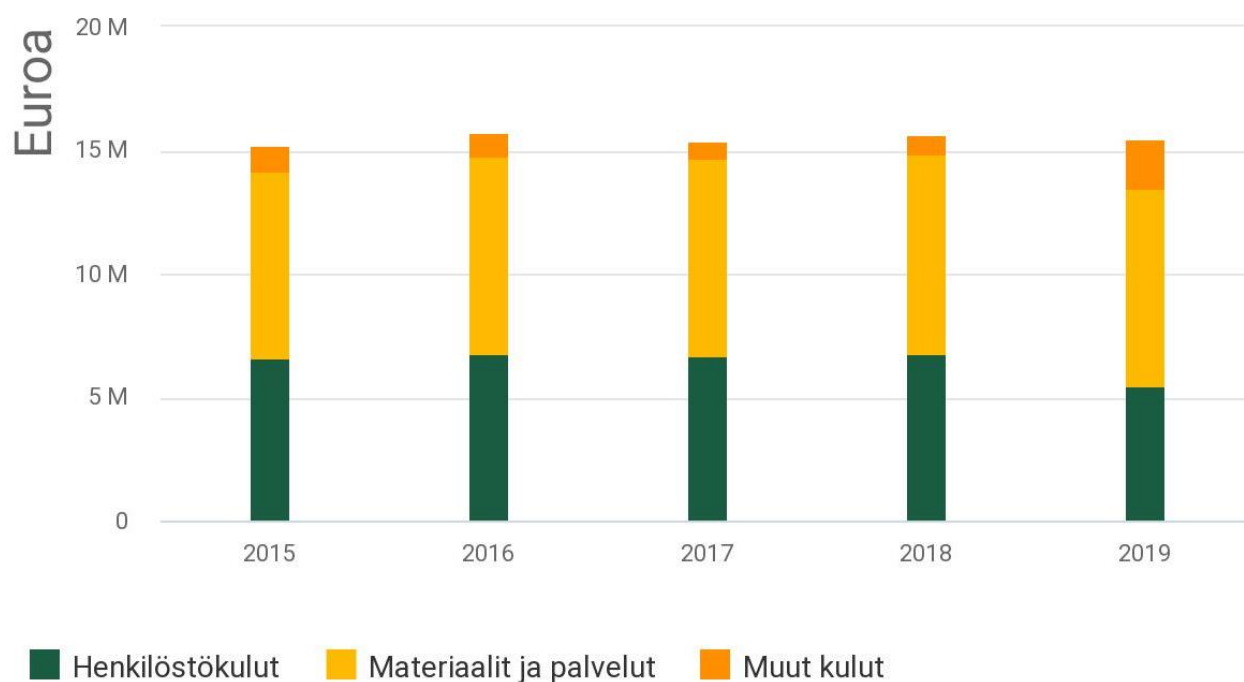
Vuosikate ja nettoinvestoinnit

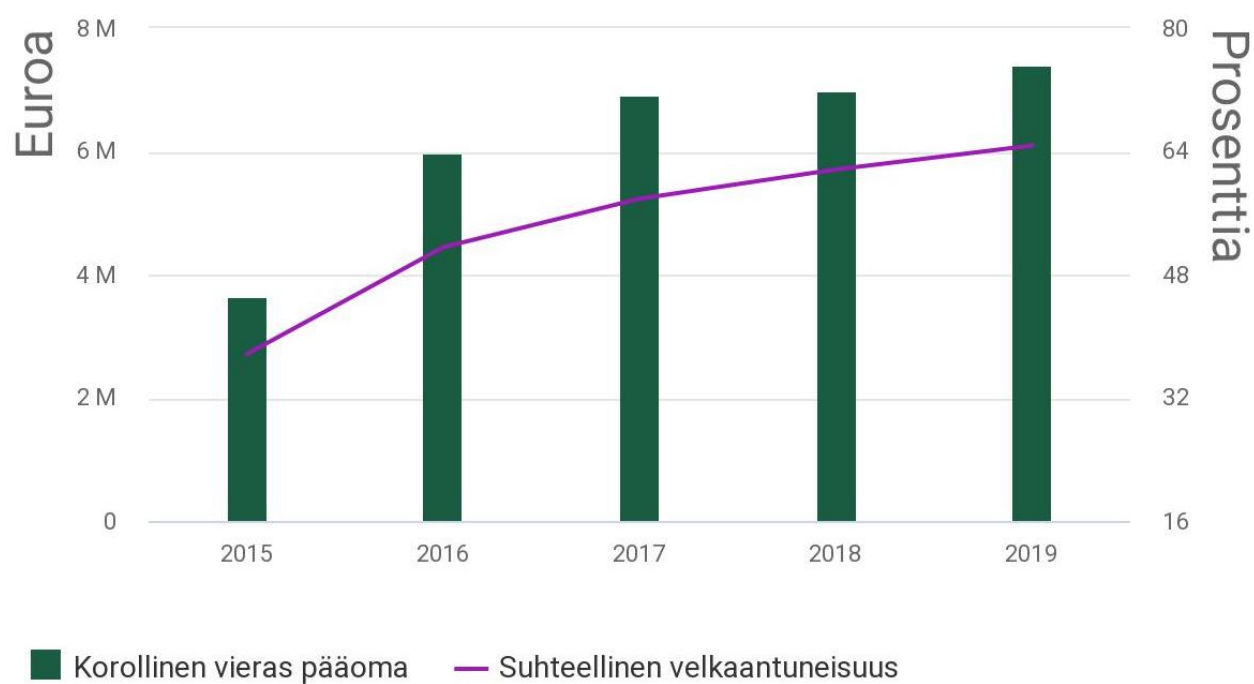
Tulot ja toimintakulut

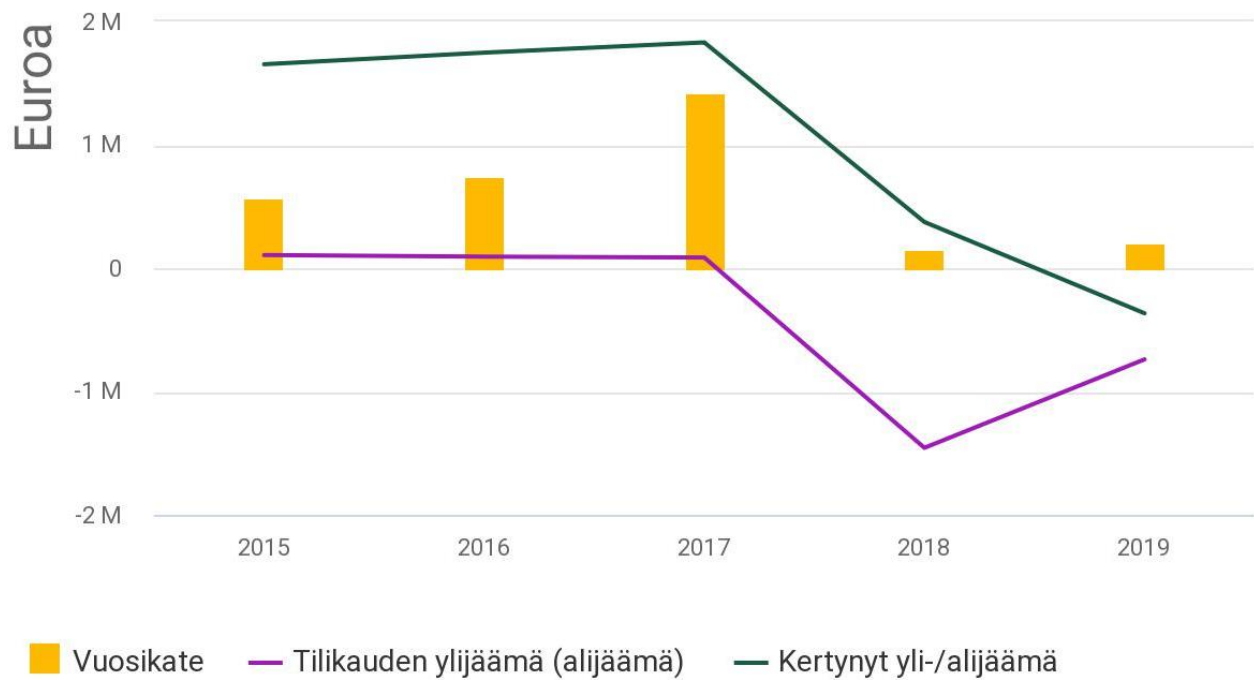
Toimintakulut

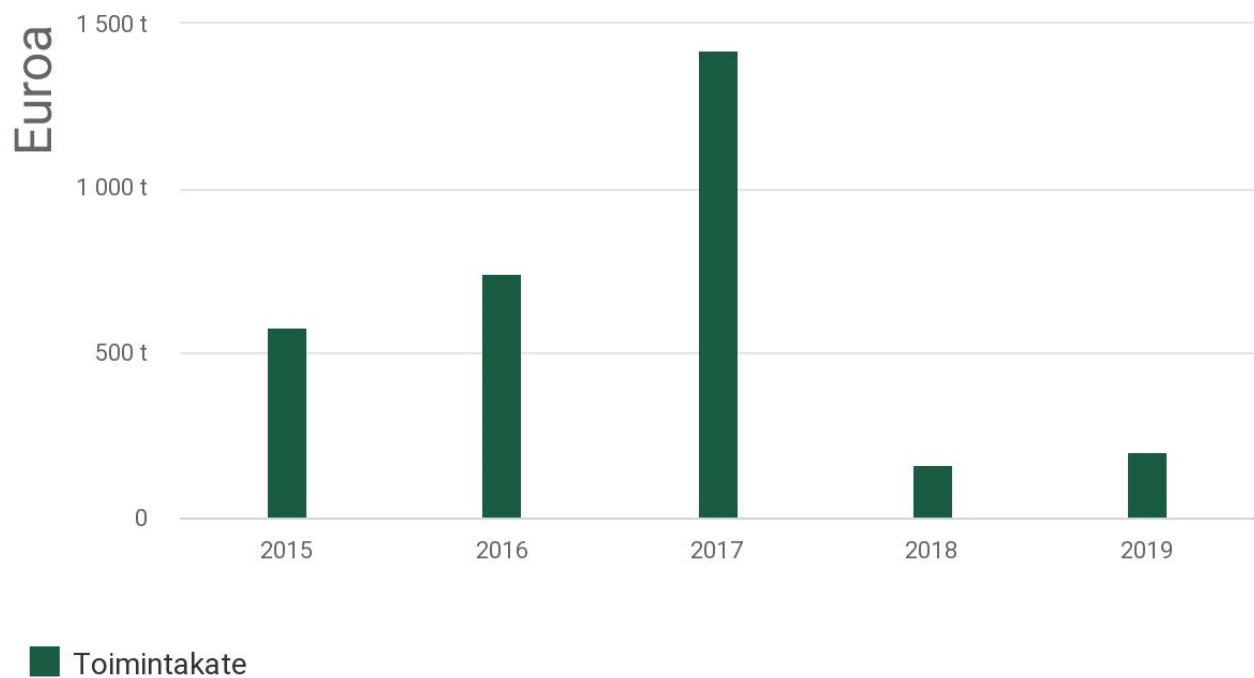
Vieraan pääoman määrä

Vuosikate ja yli- / alijäämä

Toimintakate

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalaki korostaa valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta toiminnasta ja taloudesta. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Lisäksi valtuusto päättää myös kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Myös uusi kuntalaki, jonka toimeilimiä ja johtamista koskevat luvut tulevat voimaan vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alusta lukien, korostaa koko kuntakonsernin roolia ja ohjausta.

Kunta kirjanpitolain mukaisine tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Toivakan kuntakonserni muodostuu Toivakan kunnasta, Toivakan Lämpö Oy:stä (100 %) ja Kiinteistö Oy Toivakanhakasta (100 %).

Kiinteistö Oy Toivakanhaka käsittää 11 rivitaloa, joissa on 57 asuntoa. Yhtiön toimialana on hallinnoida, vuokrata ja rakennuttaa vuokra-asuntoja sekä vastata niiden ylläpidosta ja arvon säilymisestä. Tavoitteena on vastata kunnan vuokra-asuntokysyntään taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

Tavoitteet vuodelle 2018

Kiinteistö Oy Toivakanhaka ylläpitää kiinteistösalkkuaan suunnitelmallisesti siten, että sen arvo säilyy ja arvonnousu on mahdollista. Asunnot ja niiden ympäristöt pidetään viihtyisinä ja asukastyytyväisyys on hyvä. Asuntojen kysyntä ja käyttöaste säilyvät hyvänä (95 %), vaikka etenkin isompien asuntojen kohdalla on laskua aiemmista vuosista. Vaihtuvuus on alainen (20 %). Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen.

Kiinteistöyhtiö pyrkii lisäämään vuokra-asuntojen määrää Toivakan kunnassa joko rakennuttamalla uusia rakennuksia tai edistämään yksityisen tahon rakentamista ostamalla osakkeita asunto-osakeyhtiöstä.

Toivakan Lämpö Oy

Yhtiön toimialana on kaukolämmön siirto- ja jakeluverkon sekä siihen liittyvän lämpölaitoksen omistaminen ja käyttäminen, kaukolämmön myyminen ja välittäminen.

Tavoitteet vuodelle 2018

Toivakan Lämpö Oy suunnittelee kaukolämpöverkon laajentamista ja neuvottelee aktiivisesti ulkopuolisten toimijoiden kanssa energiantuotantarpeista.

Toiminnan toteutuminen

Kaukolämpöverkon laajentamisen suunnittelua aloitettiin ja jatketaan vuonna 2019. Tilikauden 2018 tulos oli positiivinen. Kaukolämpömaksua alennettiin vuodelle 2019.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	kotipaikka	kunnan omistusosuus	konsernin omistusosuus	
Tytäryhteisöt				
Kiinteistö Oy Toivakanhaka	Toivakka	100 %	100 %	Yhdistelty
Toivakan Lämpö Oy	Toivakka	100 %	100 %	Tuloslaskelma Tase
Kuntayhtymät				
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	1,0529 %	1,0529 %	Yhdistelty
K-S Sairaanhoidopiiriin ky	Jyväskylä	0,93 %	0,93 %	Yhdistelty
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	0,80 %	0,80 %	Yhdistelty

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
Toimintatuotot	5 972 176,77	6 867 013,18
Toimintakulut	-20 167 132,64	-19 878 418,26
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		
Toimintakate	-14 194 955,87	-13 011 405,08
Verotulot	7 866 090,00	7 908 666,13
Valtionosuudet	6 821 677,39	6 978 921,03
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		153,43
Muut rahoitustuotot	67 896,41	101 576,27
Korkokulut	-67 409,68	-63 898,76
Muut rahoituskulut	-31 214,55	-32 053,63
Vuosikate	462 083,70	1 881 959,39
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 956 060,80	-1 687 774,77
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-244,75	2 430,89
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-1 494 221,85	196 615,51
Tilinpäätössiirrot	8 793,96	6 257,16
Vähemmistöosuudet		
Laskennallisten verojen muutos		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 485 427,89	202 872,67

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/toimintakulut, %	29,61	34,55
Vuosikate/poistot, %	23,62	111,67
Vuosikate/euro/asukas	192,29	789,41
Asukasmäärä	2403	2384

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
100*toimintatuotot/toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista
100*vuosikate/(suunn.mukaiset poistot+arvonalentumiset)

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 025 803,11	18 649 168,63
Aineettomat hyödykkeet	440 946,72	386 315,66
Aineettomat oikeudet	222 233,56	252 251,66
Muut pitkävaikutteiset menot	218 713,16	134 064,00
Aineelliset hyödykkeet	18 284 983,94	17 619 098,79
Maa- ja vesialueet	1 665 939,24	1 601 176,13
Rakennukset	10 269 888,71	11 556 216,34
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 306 082,58	2 889 272,06
Koneet ja kalusto	615 390,47	450 486,14
Muut aineelliset hyödykkeet	9 535,46	9 461,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 418 147,48	1 112 486,36
Sijoitukset	1 299 872,45	643 754,18
Osakkuusyhteisöosuudet	165 477,77	34 524,77
Muut osakkeet ja osuudet	1 016 716,09	503 228,31
Muut lainasaamiset		51,31
Muut saamiset	117 678,59	105 949,79
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	10 410,63	11 258,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 513 655,53	4 082 910,80
Vaihto-omaisuus	38 679,06	51 325,31
Saamiset	1 506 883,06	1 582 598,58
Pitkäaikaiset saamiset	345 799,60	
Lyhytaikaiset saamiset	1 161 083,46	1 582 598,58
Rahoitusarvopaperit	45 152,80	45 152,80
Rahat ja pankkisaamiset	922 940,61	2 403 834,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 549 869,27	22 743 337,64

Toivakan kunta
Konsernitase

VASTATTAVAA	2018	2017
OMA PÄÄOMA	7 663 742,05	9 031 064,00
Peruspääoma	5 692 199,61	5 562 641,61
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	382 643,19	382 398,44
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 074 335,22	2 906 921,53
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 485 435,97	179 102,42
PAKOLLISET VARAUKSET	222 881,76	153 031,86
Muut pakolliset varaukset	222 881,76	153 031,86
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	50 426,63	76 856,43
VIERAS PÄÄOMA	14 612 818,83	13 482 385,35
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	9 668 693,54	8 751 868,41
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	437 513,43	503 270,90
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 085 124,55	877 148,52
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	3 421 487,31	3 350 097,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>22 549 869,27</u>	<u>22 743 337,64</u>

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste %	33,99	39,71
Suhteellinen velkaantuneisuus %	70,73	61,97
Kertynyt ylijäämä(alijäämä) 1 000 €	1 589	3 086
Kertynyt ylijäämä(alijäämä) € asukas	661	1294
Konsernin lainat € asukas	4 475	4 039
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	10 754	9 629
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	70,73	
Asukasluku	2403	2384

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	462 083,70	1 707 708,40
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	60 065,79	-488 633,47
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 244 990,58	-2 756 780,55
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 123,46	46 432,96
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	35 239,20	546 196,31
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 686 478,43	-945 076,35
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	464 147,60	-60 324,83
Antolainasaamisten vähennykset	54 828,90	13,42
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 467 124,18	2 635 290,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 176 246,73	-564 482,97
Lyhytaikaisten lainojen muutos	294 726,73	-529 100,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	100 904,24	460 239,47
Rahoituksen rahavirta	1 205 484,92	1 941 635,09
Rahavarojen muutos	-1 480 993,51	996 558,74
Rahavarat 31.12	967 993,41	2 353 711,32
Rahavarat 1.1	2 448 986,92	1 357 152,58
	-1 480 993,51	996 558,74
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	-6 068 866,42	-4 327 464,34
Investointien tulorahoitus, %	14	63
Lainanhoitokate	0,48	1,84
Kassan riittävyys, pv	15	39

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymät

Positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys = $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto on kunnan ylin päättävä elin, joka vastaa kunnan taloudesta ja toiminnasta kuntalain 14 § mukaisesti. Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, konserniohjauksen periaatteista sekä hallinnon järjestämisen, talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto hyväksyy kunnan talousarvion ja tilinpäätöksen ja päättää vastuuvapaudesta. Lisäksi valtuusto huolehtii, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.

Toiminnan toteutuminen

Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2018 kuusi kertaa ja käsitteli yhteensä 75 pykälää.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kokouspalkkioita maksettiin n. 8 800 € enemmän kuin oli budjetoitu.

	TA/M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		
Toimintakulut	27 343	36 163
Toimintakate	- 27 343	-36 163

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka kunnanvaltuusto asettaa toimikaudekseen. Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kuntavaalien ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnassa vaalilainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Vuonna 2018 järjestetään tasavallan presidentinvaali ja mahdollisesti maakuntavaalit. Vuonna 2019 järjestetään eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit.

Toiminnan toteutuminen

Suomen presidentinvaalit järjestettiin 28.1.2018. Vaaleissa valittiin Suomen tasavallan presidentti toimikaudelle 2018–2024. Toivakan kunnan äänestysprosentti oli 69,7 %.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

	TA/M 2018	TP 2018
Toimintatuotot	7 300	4 043,60
Toimintakulut	7 980	4 086,70
Toimintakate	-680	-43,10

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka kunnanvaltuusto asettaa toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastusta varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja konsernissa toteutuneet.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Tarkastuslautakunta hoiti oikea-aikaisesti sille osoitetut lakimääräiset tehtävät. Asetetuista tavoitteista yhteistyö muiden toimielimien kanssa toteutui lähinnä henkilöhaastattelujen muodossa, tarkastuslautakunnan resurssien muuten kuluessa lakisääteisten ja juoksevien tehtävien hoitamiseen. Toimintavuotena 2018 tarkastuslautakunta panosti jäsentensä koulutukseen. Kaksi jäsentä viidestä osallistui Aluekoulutuksen järjestämään tarkastuslautakuntien koulutuspäivään.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat ennakoidusti. Tilikaudella ei ollut tarpeita talousarvion budjetin muuttamiseen.

	TA/M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		
Toimintakulut	18 100	17 545,15
Toimintakate	-18 100	-17 545,15

Tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan - tarkastuslautakunta

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso	Toteuma
	<i>Tarkastuslautakunta toimii enemmän yhteistyössä kunnan muiden toimielimien kanssa</i>	<i>Tarkastuslautakunnan saama palaute. Henkilöhaastattelut.</i>	<i>Tarkastuslautakunta on kriittinen, mutta luotettava toimija.</i>	<i>Toteutunut. Yhteistyö on toteutunut henkilöhaastattelujen muodossa.</i>
	<i>Uusi lautakunta perehtyy arviointitoiminnan uusiin vaatimuksiin ja muutoksiin.</i>	<i>Koulutukset</i>	<i>Lautakunnan jäsenet ovat osallistuneet tarkastuslautakuntakoulutukseen.</i>	<i>Toteutunut osittain. Kaksi tarkastuslautakunnan jäsentä on osallistunut koulutukseen vuonna 2018.</i>
	<i>Tarkastuslautakunnan toiminta on oikea-aikaista.</i>	<i>Kokousten lukumäärä, toimintasuunnitelman seuranta ja päivittäminen.</i>	<i>Tarkastuslautakunta on hoitanut tehtävänsä oikea-aikaisesti ja toimintasuunnitelman mukaisesti.</i>	<i>Toteutunut melko hyvin. Tarkastuslautakunta on hoitanut tehtävänsä oikea-aikaisesti. Toimintasuunnitelmaa on päivitetty vuosittain.</i>

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
00001000 KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot				4.043,60	-100,0
3300 Tuet ja avustukset	7.300		7.300		
3000 TOIMINTATUOTOT	7.300		7.300	4.043,60	55,4
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-7.500		-7.500	-3.812,00	50,8
4300 Palvelujen ostot	-330		-330	-584,71	177,2
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-150		-150	-22,39	14,9
4000 TOIMINTAKULUT	-7.980		-7.980	-4.419,10	55,4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-680	0	-680	-375,50	55,2
6999 VUOSIKATE	-680	0	-680	-375,50	55,2
8499 TILIKAUDEN TULOS	-680	0	-680	-375,50	55,2
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-680	0	-680	-375,50	55,2
00001100 VAALIT					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot				4.043,60	-100,0
3300 Tuet ja avustukset	7.300		7.300		
3000 TOIMINTATUOTOT	7.300		7.300	4.043,60	55,4
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-7.500		-7.500	-3.812,00	50,8
4300 Palvelujen ostot	-330		-330	-584,71	177,2
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-150		-150	-22,39	14,9
4000 TOIMINTAKULUT	-7.980		-7.980	-4.419,10	55,4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-680	0	-680	-375,50	55,2
6999 VUOSIKATE	-680	0	-680	-375,50	55,2
8499 TILIKAUDEN TULOS	-680	0	-680	-375,50	55,2
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-680	0	-680	-375,50	55,2
00002000 KUNNANVALTUUSTO					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-19.044		-19.044	-27.859,92	146,3
4300 Palvelujen ostot	-6.499		-6.499	-7.579,54	116,6
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.800		-1.800	-588,85	32,7
4800 Muut toimintakulut				-135,00	-100,0
4000 TOIMINTAKULUT	-27.343		-27.343	-36.163,31	132,3
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-27.343	0	-27.343	-36.163,31	132,3
6999 VUOSIKATE	-27.343	0	-27.343	-36.163,31	132,3
8499 TILIKAUDEN TULOS	-27.343	0	-27.343	-36.163,31	132,3
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-27.343	0	-27.343	-36.163,31	132,3
00002500 TARKASTUSLAUTAKUNTA					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-9.944		-9.944	-9.711,08	97,7
4300 Palvelujen ostot	-8.106		-8.106	-7.746,30	95,6
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50		-50	-87,77	175,5
4000 TOIMINTAKULUT	-18.100		-18.100	-17.545,15	96,9
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-18.100	0	-18.100	-17.545,15	96,9
6999 VUOSIKATE	-18.100	0	-18.100	-17.545,15	96,9

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti +	Toteutuma	Käyttö-
	2018	2018	muutos	2018 01-12	%
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot				-687,72	-100,0
7000 Poistot ja arvonalentumiset				-687,72	-100,0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-18.100	0	-18.100	-18.232,87	100,7
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-18.100	0	-18.100	-18.232,87	100,7

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa (410/2015, 39 §) säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallituksen tehtävänä on vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus vastaa valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti kunnan kuntapalvelujen organisoinnista ja yhteensovittamisesta, edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta. Kunnanhallitus muodostaa yhdessä kunnanjohtajan kanssa kunnan konsernijohton ja vastaa siten myös omistajaohjauksesta. Lisäksi kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnassa.

Toiminnan toteutuminen

Kunnanhallituksen toimialalla ei ole kokonaisuutena huomattavia taloudellisia muutoksia edellisiin vuosiin nähden. Kertaluontoisesti vuotta rasittavat suuret sisäiset vuokrat, jotka aiheutuivat rakennuksien arvonalennuksilla eli kunnanhallitus omistajan roolissa kustansi palvelutoiminnan päättymisen palvelukeskuksella, Kankaisten koululla ja Ruuhimäen koululla. Sisäiset vuokrat olivat n. 500 000 € arvioitua suuremmat. Tehtäväaluetasolla merkittävimmät muutokset koskivat palkkahallintoa ja elinkeinotoimea. Vanhuspalveluiden palvelu- ja rakenneuudistus vaikutti osaltaan myös palkkahallinnon tehtäviin. Ennakoidut henkilöstövähennykset pienensivät palkkahallinnon tehtävien määrää, minkä vuoksi palkkasihteerin tehtävä muuttui syyskuun alusta alkaen osa-aikaiseksi eläköitymistä hyödyntäen. Vt. hallintojohtajan alkaessa tehdä perusturvajohtajan tehtäviä, palkattiin elinkeinotoimeen määrääjäksi henkilö.

Palvelujen järjestäminen

Kunnanhallituksen toimialalle kuuluu kunnan keskushallinto, joka jakautuu talous- ja hallintopalveluihin, henkilöstöhallintoon, tietohallintoon, ICT-palveluihin ja elinkeinopalveluihin. Lisäksi kunnanhallituksen talousarvion alaisuuteen kuuluvat pelastuspalvelut, jotka ovat toiminnallisesti Keski-Suomen pelastuslaitoksen alaisuudessa. Keskushallinnon palvelut ovat pääosin koko organisaatiota palvelevia tukipalveluita. Lisäksi kunnanhallitus johtaa kunnan viestintää.

Keskushallinto tuottaa talouspalveluaja koko kuntaorganisaatiolle. Kirjanpidon ja laskutuksen lisäksi keskushallinnosta koordinoidaan talousarvio- ja tilinpäätöstyötä sekä tuotetaan asiantuntijapalveluita talousasioissa muille toimialoille.

Hallintopalveluita ovat muun muassa asia- ja asiakirjahallinnan sekä arkistoinnin palvelut ja koordinointi. Keskushallinto ohjeistaa toimialoja yhteisiin käytäntöihin ja valvoo sekä kehittää toimintaa kyseisillä tehtäväalueilla.

Henkilöstöhallinnon palveluita ovat palkanlaskenta ja henkilöstöhallinnon asiantuntijapalvelut. Keskushallinto tuottaa palkkahallinnon palvelut koko kunnalle ja avustaa palkka-asioissa muita toimialoja. Henkilöstöasioiden asiantuntijapalveluihin kuuluu muun muassa virka- ja työehtosopimusten tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät palvelut ja toimialojen avustaminen haastavissa henkilöstötilanteissa.

Tietohallinto- ja ICT-palvelut ja niiden toimivuus ovat entistä keskeisemmässä osassa organisaation toimintaa. Digitaalinen tietohallinto integroituu jatkuvasti osaksi asia- ja asiakirjahallintaa ja tulevaisuudessa myös arkistointia. Tiedon hallinta ja tehokas

hyödyntäminen luovat mahdollisuuksia työn tuottavuuden kehittämiseksi. Ajanmukaiset laitteet ja ICT-tukipalvelut ovat tämän päivän työelämän perusedellytys. Keskushallinto vastaa keskitetysti kunnan laite- ja järjestelmähankinnoista sekä tuottaa toimialoille ICT-tuki- ja neuvontapalveluja.

Elinkeinojen edistämisen palvelut muodostuvat pääasiassa yrittäjäyhteistyöstä, maaseutuasiamiehen palveluista, hanketoiminnasta ja kuntamarkkinoinnista. Kolmannen sektorin hanketoimintaa kunta tukee ensisijaisesti maaseudun kehittämiseen suunnatun Leader-rahoituksen keinoin, minkä lisäksi kunnalla on harkinnan mukaan omaa hanketoimintaa. Viestintä ja markkinointi on asetettu kunnan strategiseksi painopisteeksi, minkä vuoksi markkinoinnin resursointiin panostetaan ja sitä kehitetään kunnan vetovoimaisuuden lisäämiseksi.

Kehittämisen painopisteet

Viestintä ja markkinointi

Toivakan 6.11.2017 hyväksytyn strategian yksi päämäärä on, että Toivakka tuntuu ja tunnetaan. Tämän päämäärän toteutumisen edellytyksenä on onnistunut viestintä ja markkinointi. Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen läpäisee koko organisaation sillä kehitettävää on niin organisaation sisäisessä viestinnässä kuin ulkoisessa markkinoinnissakin. Painopistealueet vuodelle 2018 viestinnän kehittämisessä olivat organisaation sisäisessä viestinnässä vuoro vaikutuksen lisääminen johdon ja henkilöstön välillä ja ulkoisessa markkinoinnissa imagomarkkinointi sekä yritystonttien markkinointi.

Toiminnan toteutuminen

Vt. hallintojohtajan alkaessa tehdä myös perusturvajohtajan tehtäviä viestintäsuunnitelma- ja – ohjeen päivitys siirtyi vuodelle 2019. Elinkeinotoimeen palkattiin määräaikaista henkilöä. Markkinointitoimenpiteitä tehtiin lukuisia vuoden 2018 aikana. Muun muassa toteutettiin printti-, radio- ja youtube- sekä some- mainontaa. Myös suoramyyntiä puhelimitse tehtiin. Tontteja on myyty jatkuvasti etuovi.com – osoitteessa. Kunta osallistui myös Rakentajamessuille.

Asian-, asiakirja- ja tiedonhallinta sekä tietosuojat

Keskushallinto koordinoi arkistointia ja asiakirjahallintoa sekä tuottaa it-palveluita, minkä vuoksi näihin liittyvä kehittäminen on luontevaa tehdä keskitetysti keskushallintolähtöisesti. Kunnan tulee vähitellen valmistautua näiden tehtäväalueiden entistä voimakkaampaan digitalisoitumiseen ja muun muassa sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon. Järjestelmäpuolen valmiudet kunnassa ovat verrattain hyvät, mutta osaaminen ja olemassa olevien järjestelmien hyödyntäminen on puutteellista. Vuoden 2018 aikana panostettiin osaamisen kehittämiseen ja jakamiseen asian- ja asiakirjahallinnan, arkistoinnin sekä tiedonhallinnan alueilla.

EU:n tietosuojat-asetus astui voimaan toukokuussa 2018 ja kunnan tuli valmistautua asetukseen mukaisesti vaatimuksiin kehittämällä tietosuojakäytäntöjään. Tietosuojat-asetus tuli huomioida koko organisaatiossa, mutta kehittäminen ja kouluttaminen toteutettiin keskushallintovetoisesti. Kuntaan nimettiin kevään 2018 aikana asetuksen mukainen tietosuojavastaava.

Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso	Toteutunut
<i>Koko strategia</i>	<i>Strategian toimeenpano-ohjelmat on laadittu ja hyväksytty.</i>	<i>Toimeenpano-ohjelmat hyväksytty suunnitelmavuoden loppuun mennessä.</i>	<i>Laaditaan</i> - talousohjelma - henkilöstöohjelma - konserni-/omistaja-ohjelma - viestintäsuunnitelma- ja ohje - tulevaisuusohjelma	<i>Kunnalla on olemassa kaikki ohjeet, jotka päivitetään tarpeen mukaan.</i>
<i>Koko strategia</i>	<i>Strategian tavoitteisiin pohjautuvan kuntalaiskysely on tehty.</i>	<i>Riittävä vastaajamäärä</i>	<i>250 vastaajaa</i>	<i>Toteutunut. Vertaileva kysely tehdään vuoden 2021 alussa.</i>
<i>Yliverstaista yhteisöllisyyttä</i>	<i>Kuntalaiselle on tehty näkyväksi järjestöjen merkitys hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistämiseksi.</i>	<i>Vanhalla kunnanvirastolla toimivien järjestöjen kanssa on sovittu tavoitteista osana kunnan hyvinvointisuunnitelmaa.</i>	<i>Laadullinen arviointi</i>	<i>Järjestöavustus on toteutunut.</i>
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>	<i>Vuorovaikutus on lisääntynyt henkilöstön parissa.</i>	<i>Työhyvinvointimittauksen vastaukset: ”tiedonkulku työpaikallani on mielestäni riittävää johdon ja henkilöstön välillä”</i>	<i>Lähtötaso 2017: 59 % Tavoitetaso 2019: 70 %</i> <i>2018 ei suoriteta työhyvinvointimittausta – tavoitteen toteutuminen arvioidaan vuoden 2019 hyvinvointimittauksesta.</i>	
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>	<i>Houkuttelevan kuntakuva</i>	<i>Kuntien välinen tulomuutto suhteessa lähtömuuttoon</i>	<i>Tavoitetaso: + 7%</i>	
<i>Palveluiden Toivakka, Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>	<i>Toivakkaan on syntynyt uutta yritystoimintaa.</i>	<i>Myytyjen yritystonttien määrä</i> <i>Toivakassa toimivien yritysten määrä</i>	<i>Puolet Viisarimäen yritysalueen tonttipinta-alasta myyty.</i> <i>Lähtötaso: Tavoitetaso:</i>	<i>Yrittäjäalueen tontteja ei ole myyty.</i>
<i>Strategian henkilöstöohjelma</i>	<i>Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet.</i>	<i>Sairauspoissaolopäivien määrä/työntekijä keskimäärin.</i>	<i>- 10 %</i>	
<i>Strategian talousohjelma</i>	<i>Talousarvio- ja tilinpäätösprosessien toimintavarmuus ja sujuvuus on lisääntynyt.</i>	<i>Talousarvio- ja tilinpäätösprosessit on kuvattu.</i> <i>Talousarvio- ja tilinpäätösprosessien oikea-aikainen läpivienti.</i>	<i>Toteutunut/ei toteutunut, laadullinen arviointi</i> <i>Toteutunut/ei toteutunut, laadullinen arviointi</i>	<i>Toteutunut. Prosessit käydään läpi ja aikataulutetaan ennen talousarvion ja tilinpäätöksen tekemisen aloitusta.</i>

Riskit

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnassa. Osana kokonaisvaltaista sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä arvioitavat ja raportoitavat riskit ja niiden toteumat.

Jokainen toimiala arvioi riskejä omasta näkökulmastaan ja pyrkii aktiivisesti välttämään riskien realisoitumista. Sisäisen valvonnan toteuttamista ja riskien realisoitumista raportoidaan tilinpäätöksessä toimialakohtaisesti.

Kunnanhallitus arvioi riskejä toisaalta oman toimialansa näkökulmasta ja toisaalta koko kuntaa koskevia merkittävimpiä riskitekijöitä. Ajankohtaisista taloudellisista riskeistä koko kunnan näkökulmasta suurin on Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n (KSVH) omavelkainen lainantakaus, jonka kokonaismäärä on noin 3,6 miljoonaa euroa. Yhtiön ja sen omistaman Keski-Suomen Valokuituverkot Oy:n julkisuudessa esiintyneet rahoitushaasteet ovat todellisia, minkä vuoksi kunnan mittakaavassa erittäin suuren takausriskin realisoitumiseen on aidosti varauduttava. Riski on merkittävä ja sen realisoitumisella voi olla heikentäviä vaikutuksia kunnan muuhun palvelutuotantoon ja tehtävien hoitoon.

Toinen merkittävä taloudellinen riski on kunnan asukasluvun hidaskasvu. Kunnassa on tehty merkittäviä investointeja ja osittain niidenkin avulla toivottua kasvua ei ole vielä syntynyt. Nyt kunnan taloussuunnittelu nojaa vahvasti oletukseen, että kunnan asukasluku lähtee edellisvuosia ripeämpään kasvuun. Asukasluvun liian hitaan kasvun riskin realisoitumiseen on varauduttava suunnittelemalla kunnan taloutta ja toimintaa niin, että ne tosiasiallisesti sopeutetaan väkiluvun kehitykseen.

Kansan- ja valtiontalouden kehitys ja muutokset asettavat kunnalle aina riskejä. Vaikka kansantalouden kehityssuunta näyttää tällä hetkellä hyvältä on kunnan aina huomioitava toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset ja varauduttava niiden taloudellisiin ja toiminnallisiin riskivaikutuksiin. Riskiä pystytään pienentämään huomioimalla kaikessa suunnittelussa laajempi toimintaympäristö. Erityisen suuren haasteen ja riskin tällä hetkellä kunnalle asettaa sote- ja maakuntaudistuksen kaatuminen. Sosiaali- ja terveysmenot kasvavat vuosi vuodelta yhä suuremmiksi. Lisäksi Keski-Suomen kuntien taloutta rasittaa seuraavat vuodet sairaala Novasta aiheutuvat kustannukset.

Koko kunnassa ja myös kunnanhallituksen toimialalla on myös merkittäviä henkilöstöön liittyviä riskejä. Sekä sisäisen että ulkoisen valvonnan osalta on myös aikaisemmin nostettu esille avainhenkilöriskejä, jotka ovat pienessä kuntaorganisaatiossa kiistattomat, mutta erittäin vaikeat neutraloida. Monet kunnan toiminnot ovat yhden avainhenkilön tehtävien ja tietotaidon varassa, mikä tekee organisaation toiminnan tietyiltä osin erityisen haavoittuivaksi esimerkiksi pitkien sairastapausten tai tapaturmien kohdalla. Lisäksi osalle henkilöistä kasaantuu useita rooleja, mikä asettaa talouden ja toiminnan valvonnalle haasteen huolehtia aseman väärinkäytösten ehkäisemisestä. Keskushallinnossa erityisen haavoittuvia toimintoja ovat kirjanpito- ja talouspalvelut sekä it-palvelut.

Kunta- ja viranomaistyönkin siirtyessä entistä enemmän digitaaliseen muotoon korostuvat tietojärjestelmä- ja tietosuojariskit entistä enemmän. Tietojärjestelmien haavoittuvuus liittyy osaltaan avainhenkilöriskeihin, mutta osittain myös järjestelmätoimittajien toimintavarmuuteen ja huoltovarmuuteen. Riskiä voidaan osin hallita valitsemalla luotettavaksi tunnettuja järjestelmätoimittajia. Digitaalisessa maailmassa merkittävämmäksi kasvavat tietosuojariskit. Kunnassa käsitellään muun muassa monia henkilötietoja ja muita salassa pidettäviä tietoja digitaalisessa muodossa, minkä vuoksi tietosuojasta huolehtiminen on erittäin tärkeää. EU:n tietosuoja-asetuksen määräykset ja niiden toimeenpano auttavat hallitsemaan riskiä, mutta riskin realisoitumisen välttämiseksi on tehtävä jatkuvasti töitä. Tietosuojariski tulee muistaa huomioida myös muualla kuin sähköisissä ympäristöissä. Perinteiset paperiarkistot ja työhuonesäilytyksessä oleva asiakirjat sisältävät yhtä lailla salassa pidettävää tietoa.

Oman riskinsä aiheuttaa myös päätöksenteko ja siihen liittyvät prosessit. Kunnan toiminnan tulee noudattaa valtuuston hyväksymää strategiaa, hallintosääntöä, talousarviota ja muita määräyksiä. Muiden päätösten tulisi aina toteuttaa valtuuston antamia suuntaviivoja.

Päätöksentekoon liittyy esimerkiksi seuraavia tilanteita:

- Päätöksenteko varmuuden vallitessa. Oletetaan, että käytettävissä on kaikki päätöksenteon kannalta oleellinen tieto. Lisäksi päätöksenteon päämäärä on selvä ja pysyvä. Yksi vaihtoehdoista on optimaalinen ja se valitaan.
- Päätöksenteko riskin vallitessa. Lopputuloksesta ei ole varmuutta. Käytettävissä on kuitenkin objektiivisesti todennettavia todennäköisyyksiä eri lopputuloksille.
- Päätöksenteko epävarmuuden vallitessa. Tiedetään, että on vaihtoehtoisia toimintatapoja, ja toimilla eri seurauksia. Seurausten todennäköisyyttä ei tarkalleen tiedetä.
- Päätöksenteko tietämättömyyden vallitessa. Ei tunneta kaikkia relevantteja vaihtoehtoja, eikä vaihtoehtojen mahdollisia seurauksia.
- Päätöksenteko sosiaalisessa tilanteessa, jossa osapuolten päätökset vaikuttavat toisiinsa.

Rationaalinen päätöksenteko perustuu tulevaisuudennäkymien muodostamiseen ja vertailuun. Päätöksiä valmisteltaessa pohditaan, millaisia päätösvaihtoehtoja on olemassa ja minkälaisia vaikutuksia päätöksillä on (esim. taloudellisten vaikutusten arviointi, yritysvaikutusten arviointi, lapsivaikutusten arviointi, ympäristövaikutusten arviointi jne.) Parhaana päätöksenä pidetään sitä, joka johtaa mahdollisimman positiiviseen lopputulokseen. Kunnan toiminta edellyttää käsitystä toimintaympäristön tulevista tapahtumista sekä ajantasaista tietoa taloudesta.

Päätöksenteossa keskeiseksi ongelmaksi muodostuu usein käytettävissä olevien arvioiden, laskelmien ja ennusteiden luotettavuus. Ennusteisiin liittyvää epävarmuutta pidetäänkin joskus syynä välttää asioihin puuttumista tai siirtää seurauksiltaan epävarmoja toimenpiteitä myöhemmäksi. Yksi vaihtoehto on odottaa ja katsoa sekä kerätä uutta tietoa.

Päätöksenteko vaatii sekä kovaa että pehmeää informaatiota. Päätöksentekijällä on käytettävissään kunnan kova tieto, mutta henkilöllä, joka kokoaa yhteen eri vaihtoehtoja, ei ole pääsyä päätöksentekijän omaamaan pehmeään informaatioon (intuitioon ja tunteeseen). Päätöksentekijällä tulee olla kiinteä suhde kunnan eri toimintoihin sekä ympäröivään ympäristöön, jota pidetään yllä jatkuvalla dialogilla.

Useimmissa tilanteissa päätöksiä ei voida tehdä täydellisen varmuuden vallitessa ja siitä syystä päätökseen liittyy riskiä. Riskipäätöksissä tiedetään vain lopputuloksen todennäköisyys, mutta kaikkia tilanteeseen vaikuttavia tekijöitä ei tiedetä.

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
YLEISHALLINTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-75.748		-75.748	-48.444,48	64,0
Palvelujen ostot	-254.596		-254.596	-159.692,24	62,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.280		-1.280	-768,03	60,0
Avustukset				-7.000,00	-100,0
Muut toimintakulut	-65.083		-65.083	-578.655,02	889,1
TOIMINTAKULUT	-396.707		-396.707	-794.559,77	200,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-396.707	0	-396.707	-794.559,77	200,3
VUOSIKATE	-396.707	0	-396.707	-794.559,77	200,3
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-52.314		-52.314	-57.803,88	110,5
Poistot ja arvonalentumiset	-52.314		-52.314	-57.803,88	110,5
TILIKAUDEN TULOS	-449.021	0	-449.021	-852.363,65	189,8
HALLINTO-JA TALOUSOSASTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	326.087		326.087	278.498,23	85,4
Tuet ja avustukset				108,88	-100,0
Muut toimintatuotot				10,20	-100,0
TOIMINTATUOTOT	326.087		326.087	278.617,31	85,4
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-286.366		-286.366	-294.180,63	102,7
Palvelujen ostot	-75.451		-75.451	-77.221,24	102,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11.350		-11.350	-8.996,00	79,3
Muut toimintakulut	-58.060		-58.060	-42.590,86	73,4
TOIMINTAKULUT	-431.227		-431.227	-422.988,73	98,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-105.140	0	-105.140	-144.371,42	137,3
VUOSIKATE	-105.140	0	-105.140	-144.371,42	137,3
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-30.500		-30.500	-36.896,30	121,0
Poistot ja arvonalentumiset	-30.500		-30.500	-36.896,30	121,0
TILIKAUDEN TULOS	-135.640	0	-135.640	-181.267,72	133,6
HENKILÖSTÖHALLINTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				58.388,40	-100,0
Tuet ja avustukset	25.000		25.000	23.014,59	92,1
Muut toimintatuotot				51,40	-100,0
TOIMINTATUOTOT	25.000		25.000	81.454,39	325,8
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-46.294		-46.294	-55.012,96	118,8
Palvelujen ostot	-80.427		-80.427	-77.200,14	96,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16.800		-16.800	-17.739,47	105,6
Muut toimintakulut	-10.457		-10.457	-10.497,24	100,4
TOIMINTAKULUT	-153.978		-153.978	-160.449,81	104,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-128.978	0	-128.978	-78.995,42	61,2
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoituskulut				-0,48	-100,0

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
Rahoitustuotot ja -kulut				-0,48	-100,0
VUOSIKATE	-128.978	0	-128.978	-78.995,90	61,2
TILIKAUDEN TULOS	-128.978	0	-128.978	-78.995,90	61,2
PELASTUSTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-924		-924	-3.009,10	325,7
Palvelujen ostot	-187.187		-187.187	-187.186,56	100,0
TOIMINTAKULUT	-188.111		-188.111	-190.195,66	101,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-188.111	0	-188.111	-190.195,66	101,1
VUOSIKATE	-188.111	0	-188.111	-190.195,66	101,1
TILIKAUDEN TULOS	-188.111	0	-188.111	-190.195,66	101,1
ELINKEINOTOIMI					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				10.828,37	-100,0
Muut toimintatuotot	10.200		10.200		
TOIMINTATUOTOT	10.200		10.200	10.828,37	106,2
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-10.166		-10.166	-41.891,31	412,1
Palvelujen ostot	-112.535		-112.535	-81.420,13	72,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.300		-1.300	-3.159,48	243,0
Avustukset				-36,29	-100,0
Muut toimintakulut				-4.061,43	-100,0
TOIMINTAKULUT	-124.001		-124.001	-130.568,64	105,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-113.801	0	-113.801	-119.740,27	105,2
VUOSIKATE	-113.801	0	-113.801	-119.740,27	105,2
TILIKAUDEN TULOS	-113.801	0	-113.801	-119.740,27	105,2

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
00003000 KUNNANHALLITUS					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot	326.087		326.087	347.715,00	106,6
3300 Tuet ja avustukset	25.000		25.000	23.123,47	92,5
3400 Muut toimintatuotot	10.200		10.200	61,60	0,6
3000 TOIMINTATUOTOT	361.287		361.287	370.900,07	102,7
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-419.498		-419.498	-442.538,48	105,5
4300 Palvelujen ostot	-710.196		-710.196	-582.720,31	82,1
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30.730		-30.730	-30.662,98	99,8
4700 Avustukset				-7.036,29	-100,0
4800 Muut toimintakulut	-133.600		-133.600	-635.804,55	475,9
4000 TOIMINTAKULUT	-1.294.024		-1.294.024	-1.698.762,61	131,3
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-932.737	0	-932.737	-1.327.862,54	142,4
6000 Rahoitustuotot ja -kulut					
6300 Muut rahoituskulut				-0,48	-100,0
6000 Rahoitustuotot ja -kulut				-0,48	-100,0
6999 VUOSIKATE	-932.737	0	-932.737	-1.327.863,02	142,4
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-82.814		-82.814	-94.700,18	114,4
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-82.814		-82.814	-94.700,18	114,4
8499 TILIKAUDEN TULOS	-1.015.551	0	-1.015.551	-1.422.563,20	140,1
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.015.551	0	-1.015.551	-1.422.563,20	140,1

Vuosikatteen ylitys johtuu vuoden 2018 sisäisten vuokrien kertaluontoisesta noususta Palvelutalon, Kotisilta II:n, Ruuhimäen koulun ja Kankaisten koulun tasearvojen alaskirjauksesta oman palvelutoiminnan loppumisen takia.

Perusturvalautakunta

Perusturvalautakunta vastaa kunnan tehtäväksi laissa säädettyjen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä, seuraamisesta ja kehittämisestä. Perusturvalautakunta huolehtii sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteensovittamisesta ja toimialansa tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen seuraamisesta.

Perusturvalautakunnan alaisuudessa toimii perusturvan toimiala jakautuen edelleen palvelualueiksi, joita ovat

- Lasten ja perheiden palvelut
- Työikäisten palvelut
- Vanhusten ja vammaisten palvelut
- Terveyspalvelut

Perusturvan toimialan talousarvion merkittävin taloudellinen ja toiminnallinen muutos vuodelle 2018 liittyy vanhuspalveluiden palvelurakenneuudistukseen. Espero Care Oy on alustavasti ilmoittanut aloittavansa toiminnan uudessa rakenteilla olevassa hoivakodissa, Hoivakoti Soivakassa, loppukeväästä 2018. Tämän vuoksi kunnassa on jo hyväksytty tehostetun palveluasumisen palvelusetelin käyttöönotto ja toiminta vanhoissa tiloissa osoitteessa Jussilantie 8 on päättymässä tehostetun palveluasumisen sekä laitoshoidon osalta siirtymäajan jälkeen kesällä 2018.

Uuteen hoivakotiin on tulossa tehostetun palveluasumisen lisäksi kevyempää palveluasumista, jollaista kunnassa ei aiemmin ole ollut tarjolla. Samassa yhteydessä ikäihmisten laitoshoidon puretaan Toivakan kunnassa kokonaan.

Talousarvion näkökulmasta vanhuspalveluiden rakenneuudistus tarkoittaa sitä, että henkilökunnan palkkoihin varattavat määrärahat ovat aiemmista vuosista poiketen merkittävästi alemmat ja toisaalta uutena menokohtana talousarvioon varataan määrärahat palveluseteliin. Samaan aikaan kunnassa on tarkasteltava kuntaan jäävän palvelun kokonaisuutta ja palvelujen tarvetta esimerkiksi päiväkeskustoiminnan osalta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2018 toteutui vanhuspalveluiden rakenneuudistus, jonka johdosta kunnassa ei ole enää omaa palvelutuotantoa vanhuspalveluissa. Samaan aikaan lakkautettiin viimeisetkin ikäihmisten laitoshoidon paikat Toivakan kunnasta. Toivakan alueella tehostettua palveluasumista tarjoaa Hoivakoti Soivakka, joka on Toivakan kunnan hyväksymä palvelusetelipalveluntuottaja. Kevyempää palveluasumista ei toistaiseksi ole ollut.

Soivakan tiloihin avattiin kunnan ja Esperin yhteistyönä ikäihmisille suunnattu kuntosali, jonka laitteet ovat tarkoitettuja liikuntarajoitteisille. Laitteet hankittiin kunnan saamalla perintörahoilla. Kuntosalilla toimii vapaavuoro kaikille kylän ikäihmisille kolme kertaa viikossa sekä kunnan fysioterapeutin sopimia yksilöohjauksia. Soivakka tarjoaa myös päivätoimintaa ja kylvetyspalvelua, joita kunnan vanhuspalvelut ostaa asiakkailleen. Päivätoimintaa järjestetään kerran viikossa ja sitä käyttää kolme asiakasta.

Kylvetyspalvelua käyttää yksi asiakas kerran viikossa. Ateriapalvelua järjestetään Menu-mat- automaattien avulla.

Hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä toteutettiin 79-vuotiaille toivakkalaisille. Käyntitavoitteesta (80%) jäätin selvästi, sillä käyntejä toteutui vain 50%. Loput hyvinvointikäynnit pyritään toteuttamaan vuoden 2019 alkupuolella.

Teknologian käyttöä lisättiin turvalaitteiden osalta. Kunta vuokraa turvallisuuden lisäämiseksi asiakkaiden käyttöön liikeantureilla varustettua hälytinlaitetta. Muun teknologian käyttöönotto ja käyttö on osoittautunut haasteelliseksi, koska tarvittava osaaminen niihin puuttuu ja toisaalta suurta tarvetta teknologian käytölle ei ole koettu olevan.

Vammaispalveluita koordinoidaan sosiaalitoimistosta käsin ja päivätoimintakeskus järjestää lakisääteistä päivätoimintaa kehitysvammaisille ja mielenterveyskuntoutujille.

Palvelujen järjestäminen

Lasten- ja perheiden palvelut

Lasten ja perheiden palvelut koostuvat nimensä mukaisesti erilaisista lapsille ja perheille suunnatuista palveluista sisältäen esimerkiksi perhetyön, lapsiperheiden kotipalvelun, kuraattoripalvelut, lastenvalvonnan sekä lastensuojelun eri muotoineen. Lasten ja perheiden palveluissa painotetaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä ennaltaehkäisevien palveluiden ja varhaisen tuen järjestämistä oikea-aikaisesti.

Lasten ja perheiden palvelut turvaavat osaltaan lapsen oikeudet turvalliseen kasvu- ja elämisympäristöön, tasapainoiseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun ja huolenpitoon. Lisäksi parannetaan lasten kasvu- ja kehitysolosuhteita sekä tuetaan vanhempia lastensa kasvatuksessa. Teemme tiivistä ennaltaehkäisevää ja avoimuuslastensuojelutyötä yhteistyössä perheiden sekä muiden toimijoiden kanssa.

Lasten ja perheiden palvelut eivät aina vaadi lastensuojelun asiakkuutta. Lasten kasvua, kehitystä ja perheiden hyvinvointia edistetään myös ehkäisevän lastensuojelun keinoin.

Työikäisten palvelut

Työikäisten palveluilla lisätään kuntalaisten hyvinvointia, vähennetään eriarvoisuutta sekä vahvistetaan yhteiskunnallista osallisuutta. Työikäisten palvelukokonaisuuteen kuuluu keskeisesti aikuissosiaalityön, työllisyydenhoidon, päihdehuollon sekä etsivän nuorisotyön palvelut.

Palvelukokonaisuuden avulla vahvistetaan täysi-ikäisten kuntalaisten toimintakykyä ja elämänlaatua. Käytännössä asiakkaiden kanssa etsitään yhdessä keinoja sujuvampaan arkeen esimerkiksi yhteistyöverkostoissa sekä tukemalla kuntalaisia eri tavoin itsenäiseen arkeen. Verkostojen kanssa työskentely kuntalaisen parhaaksi on tärkeä osa palvelukokonaisuutta.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Ikäihmisille suunnattujen palveluiden palvelurakennemuutoksen jälkeen yksityinen palveluntuottaja tuottaa kunnassa ikäihmisten asumispalvelut lähes kokonaan. Kunta tuottaa jatkossa ikäihmisille erilaisia kotona asumista tukevia palveluja kuten kotihoitoa, omaishoidontukea, kuntoutusta tukevia sekä toimintakykyä ylläpitäviä palveluja. Jatkossa

hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen nostetaan entistä enemmän esille ja yhteisen kehittämisen kohteeksi.

Vammaisten palveluissa Toivakan kunnan oma päivä- ja työtoimintakeskus on vakiintunut Toivakan kunnassa asiakaslähtöiseksi ja joustavaksi tavaksi vastata asiakkaiden tarpeisiin. Päiväkeskus toimii joustavasti ympärivuoden ja on kunnassa keskus, jonka kautta koordinoituu kunnan järjestämismvastuulla olevat vammaisten palvelut.

Terveyspalvelut

Terveyspalvelut voidaan jakaa karkeasti kolmeen osaan: perusterveydenhuoltoon, erikoissairaanhoidon sekä ympäristöterveydenhuoltoon.

Perusterveydenhuolto:

Seutusterveyskeskusta perustettaessa sen jäsenkunnat, Toivakka mukaan lukien ovat siirtäneet perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvän sosiaalitoimen piiriin kuuluvien palveluiden järjestämismvastuun Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kuntayhtymälle. Järjestämismvastuuseen kuuluu kuntalaisten tarpeiden ja niitä tyydyttävien palvelujen palvelutason määrittely sekä päätöksenteko siitä, millä palvelurakenteella, kustannus- ja laatutasolla palveluja kuntalaisille tuotetaan ja keiden palvelujen tuottajien toimesta. Järjestämismvastuu tarkoittaa siis huolehtimista siitä, että väestölle turvataan palvelut riippumatta siitä, miten ja keiden toimesta ne tuotetaan. Järjestämismvastuuta edustaa järjestämistoimikunta. Seutusterveyskeskuksen perustehtävä on tarjota turvallista, luotettavaa ja osaavaa lähipalvelua asiakkaan parhaaksi. Talouden osalta Seutusterveyskeskus ennakoii lievää laskua perusterveydenhuollon menoihin.

Erikoissairaanhoidon:

Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin tuottaman erikoissairaanhoidon perustehtäväksi on kirjattu kansallisiin ja kansainvälisiin suosituksiin perustavan, luotettavan, turvallisen ja vaikuttavan hoidon tarjoaminen potilaan parhaaksi. Lähtökohtana erikoissairaanhoidossa on sairaala, jossa annetaan potilaiden tarvitseman tutkimuksen, hoidon ja kuntoutuksen kokonaisvaltaisesti ja tehokkaasti.

Vuodelle 2018 toimintaan Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ei ennakoii oleellisia tehtävnsiirtoja tai laajoja toiminnan muutoksia, joilla olisi vaikutusta hoitopalvelujen laskutukseen Toivakan kunnan osalta. Investoinneissa sairaala Novalla on merkittävä rooli. Omassa talousarvioesityksessään Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ei esitä merkittäviä muutoksia asiakasmaksuihin eikä tuotteistukseensa. Myös kalliiden hoitojen tasausraja säilyy ennallaan 60 000€.

Terveydenhuollon taloudellinen toteutuminen v. 2018

		TA / M 2018	TP 2018	
Toimintatuotot				
Toimintakulut		-4 491 685	-4 221 468	
Toimintakate		-4 491 685	-4 221 468	

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Perusturvan toimiala on määritellyt vuodelle 2018 kolme kuntastrategiaa tukevaa painopistettä, yhden lasten ja perheiden palveluihin, yhden työikäisten palveluihin ja yhden ikäihmisten palveluihin. Terveyspalvelut määrittelevät omissa talousarvioesityksissään omat painopistealueensa.

Lasten- ja perheiden palvelut:

Valtakunnallisen ja maakunnallisen LAPE muutosohjelman tavoite on uudistaa lapsi- ja perhepalveluiden usein hajanainen palvelujärjestelmä lapsi- ja perhelähtöiseksi kunnan ja maakunnan toimintaympäristöön. Ohjelman avulla halutaan toteuttaa asteittain kokonaisvaltainen uudistus, jossa siirretään painopistettä kaikille yhteisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä varhaiseen tukeen ja hoitoon. Samanaikaisesti tavoitteena on erityis- ja vaativimman tason palveluiden kehittäminen. Toivakan kunnassa LAPE –hanke on otettu yhdeksi välineeksi uudistaa palveluja entistä enemmän perheiden tarpeista käsin. Toivakan kunnan perusturvan toimiala on osaltaan sitoutunut kehittämistyöhön ja eri toimijoiden yhteisen toimintamallin luomiseen.

Vuonna 2018 Toivakan kunnan perusturvassa kehitetään ja otetaan käyttöön nopean toimintamallin prosessi lasten ja perheiden palveluissa. Vuoden aikana luodaan toimintamallit arviointiprosessien nopealle ja entistä asiakasystävällisemmälle läpiviemiselle. Asiakasprosessia kehittämällä ja mallintamalla vuoden 2018 aikana tarkastella sitä, voidaanko lastensuojelun arviointiprosessia sujuvoittaa ja nopeuttaa lain määräämistä aikarajoista lasten ja perheiden eduksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Useat henkilöstövaihdokset vuoden 2018 aikana ovat vaikuttaneet työskentelyn systemaattiseen kehittämiseen.

Lastensuojelun prosesseissa on kiinnitetty huomiota palvelutarpeen arviointien sujuvuuteen ja nopeuteen lähtötilanteesta riippuen ja määrärajoissa on pysytty. Vaikuttavuutta on seurattu käytännön työn ja asetettujen tavoitteiden kautta, systemaattinen mittaristo on otettu käyttöön osassa asiakkuuksia.

Toivakan kunnan perusturvan toimiala on toiminut yhteistyössä LAPE – muutosohjelman maakunnallisten toimijoiden kanssa, toiminut osana maakunnallista työryhmää yhdessä Toivakan kunnan sivistystoimen toimialan kanssa ja ollut lisäksi mukana suunnittelemassa Toivakkaan LAPE-koordinaattorin työnkuvaa. Toivakan LAPE-koordinaattori aloitti työnsä kesäkuussa 2018. Koordinaattorina on toiminut perhepäivähoidon ohjaaja Susanna Kuivalainen oman toimensa ohella.

LAPE- toimintamallia on kehitetty vuoden 2018 ajan kaikkien kunnassa lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa toimivien kanssa. Perhevakka-verkostossa ovat lisäksi mukana kaikki lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä kanssa toimivat tahot mukaan lukien seurakunnat ja järjestöt. Lape-koordinaattori toteutti alkukartoitus selvityksen lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivien keskuudessa ja tältä pohjalta laadittiin jatkosuunnitelma ja tavoitteet. Koska LAPE- hanke päättyi vuoden lopussa, työtä sovittiin jatkettavaksi PERHEVAKKA- nimellä.

Koordinaattori valmisteli Perhevakka- palveluille yhteisen esitteen, joka tulee kunnan uusille nettisivuille. Yhteinen some-sivu Perhevakka Toivakka on avattu. Neuvola ohjaa eri palveluihin ja kohtaamispaikoille. Neuvola ja perhetyöntekijä toimivat työparina vastasyntyneiden perheiden kanssa. Vauvaperheille alettiin myöntää maksutonta kotipalvelua 4 x 2 tuntia.

Ennalta ehkäisevää lastensuojelua on toteutettu mm. myöntämällä tukihenkilöpalveluita eri tavoin, perhetyön varhaisen tuen ja sosiaaliohjauksen avulla.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvioon varatut määrärahat ovat riittäneet palveluiden järjestämiseen vuoden aikana.

Lapsiperhepalvelut (sosiaalityö, perheneuvola, perhetyö, shi lapsiperhepalvelut) ulkoinen/sisäinen

		TA / M 2018	TP 2018	
Toimintatuotot		680	394	
Toimintakulut		-195 875	-208 606	
Toimintakate		-195 195	-208 212	

Lastensuojelu (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018	
Toimintatuotot				
Toimintakulut		-320 577	-280 820	
Toimintakate		-320 577	-280 820	

Työikäisten palvelut

Työikäisten palveluissa erityisenä painopisteenä on vahvistaa kunnan työllisyydenhoidon palveluita, joilla työikäisten osallisuutta vahvistetaan. Tällainen palvelu on esimerkiksi "Taitavat kädet" - myymälän toiminta, jota kehitetään yhdessä eri toimialojen sekä toimijoiden yhteistyönä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Työikäisten palveluissa erityisenä painopisteenä on ollut vahvistaa kunnan työllisyydenhoidon palveluita, joilla työssäkäyntivalmiuksia parannetaan ja osallisuutta vahvistetaan. Työllisyyspalvelut vastaavat koko Toivakan kunnan työllistämistoiminnasta ja ovat mukana Monialaisessa yhteispalvelussa (TYP) 15 muun keskisuomalaisen kunnan, TE-toimiston ja Kelan kanssa. Monialainen yhteispalvelu jatkuu vuoden 2021 loppuun.

Työllisyyspalvelut tekevät yhteistyötä kumppaneiden ja hankkeiden kanssa sekä tuottavat palveluja itse. Tällainen palvelu on esimerkiksi "Myymälä by Toivakka" - myymälän toiminta, jota kehitetään yhdessä eri toimialojen sekä toimijoiden yhteistyönä. Nyt myymälään vuodeksi 2018 palkattu henkilö oli kunnan palkkaamana mutta työpanos oli siirretty myymälään. Myymälässä työskenteli myös kuntouttavassa työtoiminnassa olevia työttömiä henkilöitä. Myymälän by Toivakan toimintaa on kehitettävä yhdessä Taitavat Kädet - kuntouttavan työtoiminnan ryhmän kanssa. Ryhmää veti yksi palkkatuettu työntekijä jonka työsuhde päättyi helmikuussa 2019. Osa työntekijän työajasta myytiin Laukaan kunnalle.

Työllisyyskoordinaattori vastasi kunnan tukityöllistämisestä, työkokeilusta, palveluohjauksesta, kuntouttavasta työtoiminnasta, ura- ja opinto-ohjauksesta. Palveluohjausta tarjottiin erityistä ja usein moniammatillista tukea työllistymiseensä tarvitseville työnhakijoille, tukea työ- ja toimintakyvyn selvittelyyn, sekä kuntouttavaa työtoimintaa.

Työkyvyn selvittelyt tehtiin moniammatillisesti seututerveyskeskuksen ja kunnan asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyö on toiminut saumattomasti ja sitä kehitellään edelleen enemmän asiakkaita palvelevaksi toiminnaksi. Työttömien terveystarkastukset toteutuivat joustavasti ja nopeasti, mikä joudutti työkyvynarviointi- prosessin etenemistä. Seututerveyskeskuksen lääkärit Toivakan terveysasemalla ovat lähteneet yhteistyöhön kiitettävästi, vaikka lääkärien vaihtuvuutta on ollut.

Kuntouttavaa työtoimintaa järjestettiin pääosin ryhmämuotoisena, niin naisille kuin miehille. Naisilla (Taitavat kädet) on hyvät ja toimivat tilat vanhalla virastolla. Ryhmä toimi ohjaajan ohjaamana kahtena päivänä viikossa. Naisten ryhmässä tehtiin tuotteita kunnan ja 4H:n yhteiseen myymälään. Miesten ryhmä kokoontui kerran viikossa ja sisältöinä ovat olleet erilaiset kunnalle tehtävät puhteet. Ryhmä on myös valmistanut esim. päivätoiminnan pihalle kasvilavoja sekä roskakatoksen. Lisäksi miehet ovat tehneet urheilukentän laavulle puuliiterin.

Hankaloittavana tekijänä miesten ryhmän toiminnassa on ollut tarkoituksenmukaisten tilojen, laitteiden ja koneiden puute.

Kuntouttavan työtoiminnan päiviä on keskimäärin yli 90pv /kk. (Tavoitetaso 70pv/kk)

Työttömyyden perusongelma on työpaikkojen liian vähäinen määrä, joten työllisyyspalvelut kehittää yhteistyötä erityisesti pk- ja mikroyritysten suuntaan ns. piilotyöpaikkojen, palkkatuettujen ja työkokeilupaiikkojen löytämiseksi. Työllisyyspalvelujen palveluja kehitetään ja uudistetaan lainsäädännön mukaan.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2018 asetettu tavoite työttömien määrästä (alle 10 %) on alittunut koko vuoden osalta paitsi joulukuussa (10.3 %) kuitenkin alle Keski-Suomen työttömyyslukujen. (Joulukuun nousu liittyyneen Palvelutalon lakkautuksen myötä tulleet irtisanomiset.) Työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi tavoitteesta (alle 100.000€) n. 30.000 €.

Kuntouttava työtoiminta/myymälä (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018	
Toimintatuotot		22 800	31 358	
Toimintakulut		-40 756	-64 959	
Toimintakate		-17 956	-33 600	

Vanhusten ja vammaisten palvelut:

Vuonna 2018 Toivakan vanhuspalveluissa toteutetaan kattava rakenneuudistus, jonka myötä Toivakan kunnasta laitoshoido puretaan kokonaan. Rakenneuudistuksessa tehostettu palveluasuminen siirtyy yksityiselle palveluntuottajalle ja palveluntuottaja alkaa tuottaa kunnassa jo pitkään toivottua kevyempää palveluasumista.

Tulevaisuudessa kunnalla on mahdollisuus ohjata vanhuspalveluiden rakennetta kotihoitoa, päiväkeskustoimintaa, omaishoitoa ja palveluohjausta kehittämällä vuoteen

2020 saakka, jolloin palvelut ovat suunnitelman mukaan siirtymässä maakunnan järjestämisvastuulle. Tulevaisuudessa kuntalaisten oikea-aikainen hakeutuminen oikeanlaisiin palveluihin ja varautuminen iän tuomiin muutoksiin on yhä tärkeämpää, samoin kuin kunnan tehtävä terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2018 toteutui vanhuspalveluiden rakenneuudistus, jonka johdosta kunnassa ei ole enää omaa palvelutuotantoa vanhuspalveluissa. Samaan aikaan lakkautettiin viimeisetkin ikäihmisten laitoshoidon paikat Toivakan kunnasta. Toivakan alueella tehostettua palveluasumista tarjoaa Hoivakoti Soivakka, joka on Toivakan kunnan hyväksymä palvelusetelipalveluntuottaja. Kevyempää palveluasumista ei toistaiseksi ole ollut.

Soivakan tiloihin avattiin kunnan ja Esperin yhteistyönä ikäihmisille suunnattu kuntosali, jonka laitteet ovat tarkoitettuja liikuntarajoitteisille. Kuntosalilla toimii vapaavuoro kaikille kylän ikäihmisille kolme kertaa viikossa sekä kunnan fysioterapeutin sopimia yksilöohjauksia. Soivakka tarjoaa myös päivätoimintaa ja kylvetyspalvelua, joita kunnan vanhuspalvelut ostaa asiakkailleen. Päivätoimintaa järjestetään kerran viikossa ja sitä käyttää kolme asiakasta. Kylvetyspalvelua käyttää yksi asiakas kerran viikossa.

Hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä toteutettiin 79-vuotiaille toivakkalaisille. Käyntitavoitteesta (80%) jäätin selvästi, sillä käyntejä toteutui vain 50%. Loput hyvinvointikäynnit pyritään toteuttamaan vuoden 2019 alkupuolella.

Teknologian käyttöä lisättiin turvalaitteiden osalta. Kunta vuokraa turvallisuuden lisäämiseksi asiakkaiden käyttöön liikeantureilla varustettua hälytinlaitetta. Muun teknologian käyttöönotto ja käyttö on osoittautunut haasteelliseksi, koska tarvittava osaaminen niihin puuttuu ja toisaalta suurta tarvetta teknologian käytölle ei ole koettu olevan.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Varatut määrärahat ylittyivät koska palvelukeskuksen YT- neuvottelut eivät toteutuneet suunnitellussa ajassa keväällä ja palkkakustannuksia tuli maksettavaksi vuoden loppuun saakka. Palveluseteliin myönnettäviä kustannuksia ei myöskään osattu arvioida riittävästi.

Palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen/ oma toiminta (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018	Ulkoinen TP
Toimintatuotot		170 208	102 769	102 769
Toimintakulut		-979 657	-1 219 689	-959 278
Toimintakate		-809 449	-1 116 920	-856 509

Tehostettu ympärivuorokautinen palveluasuminen /palveluseteli (ulkoinen)

	TA 2018	TA + M 2018	TP 2018	Lyhytaik.hoito
Toimintatuotot			5 650	
Toimintakulut	-688 500	-896 753	-704 733	-142 943
Toimintakate	-688 500	-896 753	-699 083	-142 943

Palveluseteli / ostosopimus / lyhytaikainen hoito yhteensä: 842 026 €

Kotihoito (kotipalvelu, turvpuhelimet, Maijanvakka) ulkoinen/sisäinen

		TA / M 2018	TP 2018	
Toimintatuotot		92 080	155 091	
Toimintakulut		-623 776	-669 233	
Toimintakate		-531 696	-514 142	

Vammaispalvelut (khvh-laitoshoido, päivätoiminta, asumispalvelut, perhehoito, avustukset, kuljetuspalvelu) ulkoinen/sisäinen

		TA / M 2018	TP 2018	
Toimintatuotot		7 500	17 051	
Toimintakulut		-601 769	-635 435	
Toimintakate		-594 269	-618 384	

Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite	keino/indikaattori	Tavoitetaso	Toteutunut
Ylivertaista yhteisöllisyyttä	Työllisyydenhoitoon kehitettyjen toimenpiteiden vakiinnuttaminen ja vahvistaminen kuntalaisten parhaaksi	Työttömien työnhakijoiden määrä	alle 10%	Toteutunut.
		Työmarkkinatuen kuntaosuus	alle 100 000 € /vuosi	Ei toteutunut.
		Kuntouttavan työtoiminnan järjestetyt työtoimintapäivät	vähintään 70pv / kk	Toteutui.
		Nuorisotyöttömyys	Nolla	
		Taitavat kädet toiminnan vakiinnuttaminen	Toiminta osoittaa hyötynsä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä poikkihallinnollisesti	
Ylivertaista yhteisöllisyyttä	Vanhuspalveluiden rakenneuudistus "ikäystävällinen kunta"	Hyvinvointikäynnit 79-vuotta täyttävälle henkilölle	Käynti toteutuu yli 80 %:lle ko. ikäluokasta	Ei toteutunut.
		Ikäihmisten päiväkeskus-/kuntosalitoiminnan käynnistämisen edellytykset selvitetään	Päiväkeskus toiminta käynnistyy syksyllä 2018	Ei toteutunut.
		Edistetään ikääntyville sopivan teknologian saamista kunnan palveluvalikoimaan	Kotihoito kokeilee tabletteja tai muuta sopivaksi katsottua teknologiaa vähintään viidelle asiakkaalle	Ei toteutunut.
		Toteutetaan laitoshoidon purku kunnassa	Ikäihmisiä laitoshoidossa 0	Toteutui.

Palvelujen Toivakka	Lasten ja perheiden palveluprosessien kehittäminen lasten ja perheiden eduksi	luodaan toimintamallit arviointiprosessien nopealle ja asiakasystävälliselle läpiviemiselle	Alitetaan lain edellyttämä kolmen kuukauden määräaika lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnille	
		Eri hallinnon alojen ja eri toimijoiden tiivis yhteistyö ja tiedonkulun vahvistaminen	Lape-toiminta ja perhekeskus verkosto on vakiintunut toiminta kunnassa	
		Lastensuojeluprosessin selkiyttäminen ja säännöllisen vaikuttavuuden arvioinnin käyttöön otto	Lastensuojeluprosessin etenemistä ja vaikuttavuutta mitataan tarkoitukseen luodun mittariston avulla kolmen kuukauden välein.	

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Strategiset riskit

Maakunta- ja sote-valmistelu pitää sisällään strategisen tason riskejä perusturvan toimialalla. Sosiaali- ja terveystalouden uudistus on venynyt useilla vuosilla ja jarruttaa siten kehittämistä kuntatasolla. Valmistelun epävarmuus tuo päätökseentekoon epävarmuutta, kun maakuntavalmistelu on osattava ottaa huomioon päätösten vaikutusta arvioitaessa, mutta huomioon otettavat seikat ovat epäselviä. Lainsäädännölliset ja muut valtiovallan muutokset pitävät sisällään strategisenriskin, että aina ei kyetä reagoimaan tarpeeksi nopeasti muuttuneisiin tilanteisiin.

Taloudelliset riskit

Talousselvityksen toteutumisen osalta kaksi suurinta taloudellista epävarmuustekijää liittyy terveydenhuoltomenojen toteutumiseen sekä vanhuspalveluiden rakenneuudistukseen. Erityisesti erikoissairaanhoidon menoissa vaihtelu on menneinä vuosina ollut talousselvitykseen nähden suurta ja terveydenhuoltomenojen määrää on ollut vaikea ennakoita. Vanhuspalveluiden epävarmuustekijä liittyy yksityisen palveluntuottajan toiminnan aloittamiseen ja siirtymävaiheeseen, joka uuden toiminnan aloittamisesta ja vanhan toiminnan päättämiseen asiakasystävällisesti liittyy.

Operatiiviset riskit

Perusturvan toimialalla operatiivisen tason riskien hallinnalla tarkoitetaan asiakas- ja potilastyössä esiintyvien vaarojen tunnistamista, vaarojen aiheuttamien riskien suuruuden määrittämistä ja riskien merkityksen arviointia. Näihin vaarojen tunnistamiseen liittyy aina fyysisen toimintaympäristön ja työvälineiden arviointi. Riskien arviointi on osaltaan ennakoivaa työsuojelua.

Operatiivisen tason riskeistä keskeisin riski liittyy henkilöstön sairauspoissaoloihin. Sairauspoissaolot vaikeuttavat työsuunnittelua ja lisäävät myös taloudellista riskiä toimintamenojen kasvuna. Sosiaalitoimessa operatiivisen tason riskin palvelun toimivuudelle aiheuttaa erityisesti se, että kukin työntekijä on yleensä ainoa ammattikuntansa edustaja ja esimerkiksi äkilliset sairauspoissaolot aiheuttavat toiminnan jatkumiselle ja henkilöstön jaksamiselle selvän riskin. Asiakkaitten palvelutarpeet ovat olleet viime vuosina kasvussa, joten myös se asettaa omat haasteensa palvelutuotannolle.

Henkilöstön sairauspoissaoloihin ja työssä jaksamiseen vaikutetaan työhyvinvoinnin keinoin. Keinoja ovat mm. osaamisen ja esimiestyön kehittäminen, varhainen puuttuminen, työhön palaamisen tukeminen ja työtapaturmien ehkäiseminen. Toimenpiteitä toteutetaan aktiivisessa yhteistyössä työterveyden ja työsuojelun kanssa.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta perusturvassa on osa kunnan jokapäiväistä johtamisjärjestelmää, jolla parannetaan päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista. Sisäisellä valvonnalla pyritään varmistamaan

- toimintojen tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus
- taloudellisen raportoinnin luotettavuus
- lakien ja säädösten noudattaminen

Vuoden 2018 erityisenä painopisteenä sisäisen valvonnan osalta on kiinnittä entistä enemmän huomiota toimintojen vaikuttavuuteen sekä asiakasprosessien sujuvuuteen. Asiakastarpeiden kasvun myötä toimintoja tulee voida tarkastella kriittisesti.

Sosiaalihuollon raportointiin on olemassa liian vähän ajantasaista raportointimateriaalia. Tämän vuoksi omaa raportointi- ja seurantajärjestelmää on tulevana vuonna parannettava. Toimintojen tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuuden sisäinen valvonta liittyy oleellisesti lähiesimiestyöhön ja johtamisen kehittämiseen.

Riskien arviointi 2018

Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu maakuntatasolla on jatkunut koko vuoden ajan. Epävarmuus uudistuksen toteutumisesta on lisääntynyt vuoden loppua kohti.

Lainsäädännössä jo aiemmin tapahtuneet muutokset (mm. sosiaalihuoltolaki) ovat vaikuttaneet palvelujen järjestämiseen, kun mm. subjektiivisia oikeuksia on lisätty (lapsiperheiden kotipalvelu muillekin kuin lastensuojelun asiakkaille, vammaispalvelulain edellyttämät palvelut (henkilökohtainen apu, kuljetuspalvelu, palveluasuminen).

Suurimmat taloudelliset riskit ovat terveydenhuoltomenoissa ja vanhuspalvelujen rakennemuutoksessa, joka toteutui talousarviovuoden aikana. Vastaavasti myöskään lastensuojelun ja vammaispalvelujen menoja ei pystytä ennakoimaan, koska tarpeet muuttuvat ja lisääntyvät nopealla aikataululla. Terveydenhuoltomenot toteutuivat vuoden aikana erikoissairaanhoidon palveluissa maltillisesti ja koko toteuma jäi alle varatun tason, vaikka perusterveydenhuollon menot nousivat.

Merkittävimmät operatiiviset riskit palveluissa ovat henkilöstön saatavuus, työstä poissaolot ja henkilöstön vaihtuvuus. Talousarviovuonna käytiin YT- neuvottelut kunnan Palvelukeskuksen henkilöstön kanssa ja suurin osa vanhuspalveluiden työntekijöistä jouduttiin irtisanomaan. Sosiaalitoimistossa työntekijöiden vaihtuvuus oli merkittävää vuoden aikana.

Perusturvajohtaja jäi virkavapaalle maaliskuun alussa eikä hänelle palkattu tuolloin sijaista, vaan perusturvan hallinnon tehtävät lisättiin hallintojohtajan tehtäviin. Sosiaalityöntekijä toimi johtavana sosiaalityöntekijänä elokuun loppuun saakka, ja siirtyi muihin tehtäviin syyskuun alusta. Myös toinen sosiaalityöntekijä siirtyi muihin tehtäviin kesän alussa. Kesäkuussa aloitti uusi perhetyöntekijä ja sosiaaliohjaajan työnkuvaan jäivät sosiaaliohjaus sekä koulukuraattorin tehtävät. Perusturvajohtajan sijainen aloitti työssä syyskuun puolivälissä. Uusi sosiaalityöntekijä aloitti työt marraskuun alussa.

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
00004100 SOSIAALITOIMISTO					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	2.400		2.400	72.750,90	3031,3
4000 TOIMINTAKULUT	-115.487		-115.487	-154.761,09	134,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-113.087	0	-113.087	-82.010,19	72,5
6999 VUOSIKATE	-113.087	0	-113.087	-82.010,19	72,5
7000 Poistot ja arvonalentumiset				-687,72	-100,0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-113.087	0	-113.087	-82.697,91	73,1
00004210 LASTENSUOJELU					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-120.577	-200.000	-320.577	-280.820,53	87,6
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-120.577	-200.000	-320.577	-280.820,53	87,6
6999 VUOSIKATE	-120.577	-200.000	-320.577	-280.820,53	87,6
8499 TILIKAUDEN TULOS	-120.577	-200.000	-320.577	-280.820,53	87,6
00004220 MUUT LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	28.680		28.680	27.894,00	97,3
4000 TOIMINTAKULUT	-304.055		-304.055	-326.582,47	107,4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-275.375	0	-275.375	-298.688,47	108,5
6999 VUOSIKATE	-275.375	0	-275.375	-298.688,47	108,5
8499 TILIKAUDEN TULOS	-275.375	0	-275.375	-298.688,47	108,5
00004230 VANHUSHUOLTO					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	262.288		262.288	273.312,03	104,2
4000 TOIMINTAKULUT	-2.230.933	-269.253	-2.500.186	-2.754.851,45	110,2
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.968.645	-269.253	-2.237.898	-2.481.539,42	110,9
6000 Rahoitustuotot ja -kulut				-0,53	-100,0
6999 VUOSIKATE	-1.968.645	-269.253	-2.237.898	-2.481.539,95	110,9
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-4.561		-4.561	-3.568,11	78,2
8499 TILIKAUDEN TULOS	-1.973.206	-269.253	-2.242.459	-2.485.108,06	110,8
00004231 LAITOSHOITO					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	94.208		94.208	50.118,13	53,2
4000 TOIMINTAKULUT	-477.140	-61.000	-538.140	-405.090,50	75,3
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-382.932	-61.000	-443.932	-354.972,37	80,0
6999 VUOSIKATE	-382.932	-61.000	-443.932	-354.972,37	80,0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-382.932	-61.000	-443.932	-354.972,37	80,0
00004232 AVOHOITO					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	168.080		168.080	217.543,62	129,4
4000 TOIMINTAKULUT	-1.753.793		-1.753.793	-1.496.091,48	85,3

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.585.713	0	-1.585.713	-1.278.547,86	80,6
6000 Rahoitustuotot ja -kulut				-0,53	-100,0
6999 VUOSIKATE	-1.585.713	0	-1.585.713	-1.278.548,39	80,6
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-4.561		-4.561	-3.568,11	78,2
8499 TILIKAUDEN TULOS	-1.590.274	0	-1.590.274	-1.282.116,50	80,6
00004233 Ikääntyvien ympvrk hoivan asumispalvelut					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT				5.650,28	-100,0
4000 TOIMINTAKULUT		-208.253	-208.253	-853.669,47	409,9
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-208.253	-208.253	-848.019,19	407,2
6999 VUOSIKATE	0	-208.253	-208.253	-848.019,19	407,2
8499 TILIKAUDEN TULOS	0	-208.253	-208.253	-848.019,19	407,2
00004240 KEHITYSVAMMAHUOLTO					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	7.500		7.500	17.051,62	227,4
4000 TOIMINTAKULUT	-265.039	-139.000	-404.039	-456.304,54	112,9
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-257.539	-139.000	-396.539	-439.252,92	110,8
6999 VUOSIKATE	-257.539	-139.000	-396.539	-439.252,92	110,8
8499 TILIKAUDEN TULOS	-257.539	-139.000	-396.539	-439.252,92	110,8
00004241 LAITOSHOITO					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-18.766	-99.000	-117.766	-123.300,71	104,7
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-18.766	-99.000	-117.766	-123.300,71	104,7
6999 VUOSIKATE	-18.766	-99.000	-117.766	-123.300,71	104,7
8499 TILIKAUDEN TULOS	-18.766	-99.000	-117.766	-123.300,71	104,7
00004242 AVOHOITO					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	7.500		7.500	17.051,62	227,4
4000 TOIMINTAKULUT	-246.273	-40.000	-286.273	-333.003,83	116,3
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-238.773	-40.000	-278.773	-315.952,21	113,3
6999 VUOSIKATE	-238.773	-40.000	-278.773	-315.952,21	113,3
8499 TILIKAUDEN TULOS	-238.773	-40.000	-278.773	-315.952,21	113,3
00004250 MUUT VANHUSTEN JA VAMM.PALVELUT					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	17.340		17.340	41.334,02	238,4
4000 TOIMINTAKULUT	-256.996	-110.000	-366.996	-443.000,82	120,7
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-239.656	-110.000	-349.656	-401.666,80	114,9
6999 VUOSIKATE	-239.656	-110.000	-349.656	-401.666,80	114,9
8499 TILIKAUDEN TULOS	-239.656	-110.000	-349.656	-401.666,80	114,9
00004251 MUUT PALVELUT					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	17.340		17.340	41.334,02	238,4

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
4000 TOIMINTAKULUT	-179.196	-85.000	-264.196	-341.750,34	129,4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-161.856	-85.000	-246.856	-300.416,32	121,7
6999 VUOSIKATE	-161.856	-85.000	-246.856	-300.416,32	121,7
8499 TILIKAUDEN TULOS	-161.856	-85.000	-246.856	-300.416,32	121,7
00004252 VPAL TUKIPALVELUT					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-77.800	-25.000	-102.800	-101.250,48	98,5
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-77.800	-25.000	-102.800	-101.250,48	98,5
6999 VUOSIKATE	-77.800	-25.000	-102.800	-101.250,48	98,5
8499 TILIKAUDEN TULOS	-77.800	-25.000	-102.800	-101.250,48	98,5
00004260 PÄIHDEHUOLTO					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-6.300		-6.300	-13.468,01	213,8
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6.300	0	-6.300	-13.468,01	213,8
6999 VUOSIKATE	-6.300	0	-6.300	-13.468,01	213,8
8499 TILIKAUDEN TULOS	-6.300	0	-6.300	-13.468,01	213,8
00004270 TERVEYDENHUOLTO					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-4.491.685		-4.491.685	-4.221.468,57	94,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4.491.685	0	-4.491.685	-4.221.468,57	94,0
6999 VUOSIKATE	-4.491.685	0	-4.491.685	-4.221.468,57	94,0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-4.491.685	0	-4.491.685	-4.221.468,57	94,0
00004271 PERUSTERVEYDENHUOLTO					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-1.536.509		-1.536.509	-1.598.610,05	104,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.536.509	0	-1.536.509	-1.598.610,05	104,0
6999 VUOSIKATE	-1.536.509	0	-1.536.509	-1.598.610,05	104,0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-1.536.509	0	-1.536.509	-1.598.610,05	104,0
00004272 ERIKOISSAIRAANHOITO					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-2.914.176		-2.914.176	-2.581.820,66	88,6
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.914.176	0	-2.914.176	-2.581.820,66	88,6
6999 VUOSIKATE	-2.914.176	0	-2.914.176	-2.581.820,66	88,6
8499 TILIKAUDEN TULOS	-2.914.176	0	-2.914.176	-2.581.820,66	88,6
00004273 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-41.000		-41.000	-41.037,86	100,1
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-41.000	0	-41.000	-41.037,86	100,1
6999 VUOSIKATE	-41.000	0	-41.000	-41.037,86	100,1
8499 TILIKAUDEN TULOS	-41.000	0	-41.000	-41.037,86	100,1
00004280 MUU SOSIAALI-JA TERVEYSTOIMI					
0003 TULOSLASKELMA					

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
3000 TOIMINTATUOTOT	22.800		22.800	31.694,84	139,0
4000 TOIMINTAKULUT	-147.256		-147.256	-208.778,04	141,8
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-124.456	0	-124.456	-177.083,20	142,3
6999 VUOSIKATE	-124.456	0	-124.456	-177.083,20	142,3
8499 TILIKAUDEN TULOS	-124.456	0	-124.456	-177.083,20	142,3

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
00004000 PERUSTURVALAUTAKUNTA					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot	13.558		13.558	117.079,87	863,5
3200 Maksutuotot	262.750		262.750	257.500,98	98,0
3300 Tuet ja avustukset	58.700		58.700	88.115,90	150,1
3400 Muut toimintatuotot	6.000		6.000	1.340,66	22,3
3000 TOIMINTATUOTOT	341.008		341.008	464.037,41	136,1
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-1.709.762	-81.000	-1.790.762	-1.800.792,68	100,6
4300 Palvelujen ostot	-5.020.551	-429.000	-5.449.551	-5.445.064,08	99,9
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-89.805		-89.805	-96.751,66	107,7
4700 Avustukset	-912.491	-208.253	-1.120.744	-973.389,56	86,9
4800 Muut toimintakulut	-205.719		-205.719	-544.037,54	264,5
4000 TOIMINTAKULUT	-7.938.328	-718.253	-8.656.581	-8.860.035,52	102,4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7.597.320	-718.253	-8.315.573	-8.395.998,11	101,0
6000 Rahoitustuotot ja -kulut					
6300 Muut rahoituskulut				-0,53	-100,0
6000 Rahoitustuotot ja -kulut				-0,53	-100,0
6999 VUOSIKATE	-7.597.320	-718.253	-8.315.573	-8.395.998,64	101,0
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-4.561		-4.561	-4.255,83	93,3
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-4.561		-4.561	-4.255,83	93,3
8499 TILIKAUDEN TULOS	-7.601.881	-718.253	-8.320.134	-8.400.254,47	101,0
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7.601.881	-718.253	-8.320.134	-8.400.254,47	101,0

Perusturvapalveluiden nettokustannus 3 495,74 €/ asukas.

Sivistyslautakunta

Sivistystoimen tehtävänä on muodostaa varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan sekä yleissivistävän koulutuksen palveluista kokonaisuus, joka tehokkaasti ja taloudellisesti edistää kuntalaisten koulutustarpeita, sekä henkisen ja fyysisen kehittämisen tarpeita.

Palvelujen järjestäminen

Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimenlautakunta päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista, toimialansa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmasta sekä valmistelee ja tekee esityksiä sivistystoimen hoitamiseen tarvittavista määrärahoista. Lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa, paitsi kesä- ja heinäkuussa tarvittaessa. Koulukeskuksen rehtori hoitaa oman toimensa ohella sivistystoimenjohtajan tehtävät (10 %) ja koulusihteerin työajasta kuluu noin 35 % sivistystoimen hallinnossa ja 40 % perusopetuksessa työskentelyyn sekä 25 % keskushallinnossa työskentelyyn.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Sivistystoimen hallinnossa ei tapahtunut oleellisia toiminnallisia muutoksia vuoden 2018 aikana. Sivistystoimen johtavien viranhaltijoiden kokouksissa jatkettiin sivistystoimen toiminnan kehittämistä ja yhteistyön lisäämistä toiminnallisella tasolla. Pyrittiin hyödyntämään joustavaa henkilöstön yhteiskäyttöä varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa, aamu- ja ilta-päivätoiminnassa ja perusopetuksessa. Kirjaston laatima, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kirjaston monilukutaitosuunnitelma valmistui vuoden 2018 aikana.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Koko sivistystoimen hallinnonalalla budjetin kokonaistoteuma oli 98,5 %, joten kokonaisuutena budjetti oli hallinnassa ja pysyttiin suunnitellussa budjetissa. Toimintatuottoja kertyi 39.941 euroa enemmän kuin oli budjetoitu ja toimintamenoja 53.210 euroa vähemmän kuin oli budjetoitu. Sivistystoimen hallinnonalan kokonaistulos oli 5,5 miljoonan euron budjetista hyvä, sillä talousarvion toteutuman säästö oli 74.678 €. Tarkempi erittely ja selvitys toimintatuotoista ja toimintamenoista toiminta-aloittain (perusopetus, esiopetus, vapaa-aikatoimi, kirjasto- ja kulttuuritoimi sekä varhaiskasvatus).

Sivistystoimen hallinnon nettokustannukset olivat 25,50 € / asukas.

Sivistystoimen hallinto (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot			
Toimintakulut		-76 811	-60 585
Toimintakate		-76 811	-60 585

Perusopetus

Toivakassa toimii kaksi perusopetusta antavaa koulua, Kankaisten koulu ja Toivakan koulu-keskus. Kankaisten koulu on luokat 0-6 käsittävä koulu ja Toivakan koulu-keskus luokat 0-9 käsittävä yhtenäiskoulu. Kunnassa erityisopetusta antavat kolme laaja-alaista erityisopettajaa sekä erityisluokan opettaja YPR-ryhmässä. Mikäli oman kunnan erityisopetuspalvelut eivät riitä, järjestetään erityistä tukea tarvitsevien opetus pääsääntöisesti Jyväskylässä sijaitsevassa valtion erityiskoulussa.

Perusopetuksen oppilasmäärä lisääntyy ennusteiden mukaan koko suunnitelmakauden. Syksyllä 2018 oppilasmäärä Kankaisilla on esioppilaat mukaan lukien 48 oppilasta. Koulu-keskuksessa esioppilaat mukaan lukien on 322 oppilasta. Opetusryhmien määrä lisääntyy ja Toivakan koulu-keskus on lv. 2018-2019 ennusteen mukaan yhtä ikäluokkaa lukuun ottamatta kaksisarjainen koulu. Oppilasennusteen mukainen oppilasmäärä lv. 2019-2020 on Kankaisilla esioppilaat mukaan lukien 47 oppilasta, ja koulu-keskuksessa esioppilaat mukaan lukien 324 oppilasta. Kankainen-Ruuhimäki alueelle suunnitellaan koulu-päiväkoti hanketta. Oppilasmäärän kasvusta johtuen koulujen tuntikehystä joudutaan lisäämään.

Uudet perusopetuksen opetussuunnitelmat on otettu käyttöön elokuussa 2016 luokilla 1-6 ja elokuussa 2017 seitsemännellä vuosiluokalla. Opetussuunnitelmien käyttöönotto etenee asteittain siten, että elokuussa 2018 uusia opetussuunnitelmia noudatetaan kahdeksansilla luokilla ja elokuusta 2019 yhdeksänsillä luokilla. Uudistuneiden opetussuunnitelman perusteiden myötä opetuksessa huomioidaan koulujen suunnittelemalla tavalla TVT-taitojen kehittäminen. Tämä edellyttää riittävää taloudellisten resurssien varaamista laitteiden hankintaan, TVT-taitojen koulutukseen ja uudistuvien opetussuunnitelmien koulutukseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Perusopetuksen oppilasmäärä jäi hieman pienemmäksi kuin talousarvion laatimisen aikaan tiedossa ollut oppilasmäärä. Syksyllä 2018 oppilasmäärä Kankaisilla oli esioppilaat mukaan lukien 47 oppilasta ja Koulu-keskuksessa esioppilaat mukaan lukien oli 312 oppilasta. Toivakan koulu-keskus aloitti lukuvuoden 2018-2019 ennusteen mukaisesti yhtä ikäluokkaa lukuun ottamatta kaksisarjaisena kouluna. Kankainen-Ruuhimäki alueelle suunniteltu koulu-päiväkoti hanke toteutui suunniteltua aiemmin, vuoden 2018 aikana. Hanketta aikaistettiin entisen koulukiinteistön kuntotutkimusten seurauksena. Koulu-päiväkoti toimii Kankaisilla uudessa vuokrakiinteistössä.

Uusien opetussuunnitelmien käyttöönotto on edennyt asteittain siten, että elokuusta 2018 uusia opetussuunnitelmia on noudatettu kahdeksansilla luokilla. Uudistuneiden opetussuunnitelman perusteiden myötä opetuksessa on huomioitu koulujen suunnittelemalla tavalla TVT-taitojen kehittäminen. Tämä on edellyttänyt riittävää taloudellisten resurssien varaamista laitteiden hankintaan, TVT-taitojen koulutukseen ja uudistuvien opetussuunnitelmien koulutukseen. Valtion myöntämän erillisen hankerahoituksen turvin on kyetty osallistumaan seuraaviin hankkeisiin: 1. Keski-Suomen tutoropettajien toiminta ja kouluttaminen 2. Koulussa digittää 3. Keski-Suomen tutoropettajien verkostohanke 4. Liikkuva koulu-hanke 5. Koulun kerhotoiminta 6. Kaksi eri tasa-arvohanketta samanaikaisopetukseen ja koulunkäynninohjaajan palkkaamiseen.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kankainen-Ruuhimäki alueelle suunnitellun koulu-päiväkoti hankkeen toteutuminen suunniteltua aiemmin, vuoden 2018 aikana, aiheutti talousarvioon muutoksia. Lisämäärärahasta huolimatta Kankaisten koulun toimintakulut ylittyivät 102.355 €. Koko perusopetuksen budjetti pysyi kuitenkin lähes tavoitteen mukaisessa talousarviossa, sillä ylitystä koko perusopetuksen osalta tuli ainoastaan 12.637 €. Tämä johtui mm. siitä, että

koulukeskuksen toimintatuotot olivat 48.216 € suuremmat kuin oli budjetoitu ja koulukiinteistön vuokramenot 44.636 € pienemmät kuin oli budjetoitu.

Perusopetuksen nettokustannukset olivat 1.244,73 € / asukas.

Perusopetuksen yleisopetuksen oppilaskohtaiset nettokustannukset olivat Koulukeskuksessa 9.201,48 € / oppilas ja Kankaisten koulussa 10.776,34 € / oppilas. Yksilöllisen perusopetuksen oppilaskohtaiset nettokustannukset olivat 41.493 euroa / oppilas.

Perusopetus (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		375 905	420 748
Toimintakulut		-3 331 393	-3 395 454
Toimintakate		-2 955 488	-2 974 706

Esiopetus

Toivakassa esiopetusta järjestetään Toivakan koulukeskuksessa, Kankaisten koululla sekä yksityisessä Päiväkoti Kompassissa neljänä päivänä viikossa.

Koulukeskuksessa kehitetään ja toteutetaan edelleen uuden opetussuunnitelman mukaisia nivelvaiheen pedagogisia yhteistyömuotoja esikoulun, 1.-2.luokkien sekä Päiväkoti Kompassin esioppilaiden kanssa. Kankaisten koulun esioppilaat työskentelevät yhdysluokassa hyödyntäen monialaisia oppimiskokonaisuuksia.

Koulukeskuksen esiopetus toteutetaan keväällä 2018 yhdessä 25 oppilaan ryhmässä. Syksyllä 2018 esioppilaiden määrä on ennusteen mukaan 29 lasta. Tällöin suunnitelmassa on järjestää koulukeskuksessa esiopetusta yhtenä n. 20 oppilaan ryhmänä. Lisäksi esiopetusta järjestetään ostopalveluna yksityisessä Päiväkoti Kompassissa. Kankaisten koululla on 7 esioppilasta keväällä 2018 ja ennusteen mukaan 8 esioppilasta syksyllä 2018.

Ennusteen mukaan kirkonkylällä on 25 esioppilasta syksyllä 2019 ja syksyllä 2020 esioppilaita on 18. Kankaisilla on 8 esioppilasta syksyllä 2019 ja ennusteen mukaan syksyllä 2020 on 7 esioppilasta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2018 esiopetus toteutui toiminnallisesti suunnitellulla tavalla. Esiopetusta järjestettiin Toivakan koulukeskuksessa ja Kankaisten koululla sekä hankittiin ostopalveluna yksityisistä päiväkodeista mm. Touhula Kompassista. Kevätlukukaudella 2018 esioppilaita oli kirkonkylän alueella 37, joista 25 oppilasta oli Koulukeskuksen esiopetusryhmässä ja 12 esiopetuspaikkaa ostettiin Touhula Kompassista. Syyslukukaudella 2018 esioppilaita oli kirkonkylän alueella 32, joista Koulukeskuksen esiopetusryhmässä oli 22 oppilasta, Touhula Kompassista ostettiin 8 esiopetuspaikkaa ja 2 esiopetuspaikkaa ostettiin Jyväskylän yksityisistä päiväkodeista. Kankaisten koululla esioppilaita oli 7 kevätlukukaudella 2018 ja 5 syyslukukaudella 2018.

Koulukeskuksen esiopetusryhmä on toteuttanut nivelvaiheen pedagogisia yhteistyömuotoja 1. luokan kanssa lähes viikottain järjestämällä sekaryhmissä pajatoimintaa. Tässä toiminnassa on toteutettu uuden opetussuunnitelman mukaisia monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Esiopetus ja 1.-2. luokat ovat järjestäneet vuoden 2018 aikana erilaisia teemoja. Kompassin esioppilaat vierailivat Koulukeskuksessa säännöllisesti ja

lisäksi osallistuivat joihinkin koulun yhteisiin tapahtumiin. Kankaisten koulun esioppilaat osallistuivat koulun monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhdessä muiden luokkien kanssa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Esiopetuksen talousarvion toteuma oli 90,2 % huomioiden sekä sisäiset että ulkoiset toimintatuotot ja toimintakulut. Talousarvion alittuminen noin 29000 € johtui Koulukeskuksen osalta toimintakulujen alittumisella noin 17000 € (mm. asiakaspalvelujen osto kunnilta 8500 €, matkustus- ja kuljetuspalvelut 8000 €). Kankaisilla talousarvio alittui 12000 €, sillä koulunkäynninohjaajan palkkamenoihin saatiin hankerahaa (tasa-arvohanke).

Esiopetuksen nettokustannukset olivat 111,06 € / asukas.

Esiopetuksen oppilaskohtaiset nettokustannukset olivat Koulukeskuksessa 7.077,96 € / oppilas ja Kankaisten koulussa 8.271,33€ / oppilas.

Esiopetus (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		8 018	7 944
Toimintakulut		-303 844	-274 221
Toimintakate		-295 826	-266 277

Yleissivistävä koulutus

Puulan seutuopiston tehtävänä on toteuttaa vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaista koulutustehtävää ja vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Puulan seutuopisto järjestää koulutusta, joka painottuu taide- ja taitoaineisiin, terveyttä edistäviin aineisiin sekä tietoyhteiskunnan kansalaisvalmiuksia kehittäviin ja aktiivista kansalaisuutta tukeviin aineisiin. Puulan seutuopistossa järjestetään taiteen perusopetuksen yleisen opetussuunnitelman mukaista tavoitteellista opiskelua taidekoulussa ja musiikkikoulussa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Puulan seutuopisto toteutti vapaan sivistystyön opetusta Toivakassa 1873 opetustuntia, mihin sisältyi taiteen perusopetusta 423 opetustuntia. Netto-opiskelijoiden määrä oli 479 henkilöä, joista 118 oli opiskelijoita tai koululaisia ja 138 eläkeläisiä. Toiminta tavoitti kuntalaiset hyvin. Miehet olivat opiskelijoina edelleen aliedustettu ryhmä (19% netto-opiskelijoista). Tavoitteet sivistävästä ja hyvinvointia tuottavasta toiminnasta toteutuivat monipuolisen opetustarjonnan ja osallistumisen myötä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Opetuksen kokonaiskustannus kunnalle oli 54000 euroa, mikä oli noin 10000 euroa ennakoitua pienempi kustannus. Kustannusten pieneneminen johtui siitä, että opetuksen määrä toteutui 127 opetustuntia pienempänä kuin kunnan tuntitilaus (2000 opt) ja koska opetustunti pystyttiin toteuttamaan noin kolme euroa aiempaa tilivuotta edullisemmin.

Yleissivistävän koulutuksen nettokustannukset olivat 35,67 € / asukas.

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot			
Toimintakulut		-114 063	-85 721
Toimintakate		-114 063	-85 721

Kulttuuritoimi

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille tietopalvelua ja tukee kuntalaisten kulttuuri- ja kirjallisuusharrastusta. Kirjasto toimii osana Keski-kirjastot -kirjastoverkkoa ja kehittää toimintaansa yhdessä muiden keskisuomalaisten kirjastojen kanssa. Seutuyhteistyö mahdollistaa asiakkaille kaikkien seutukirjastojen kokoelmien maksuttoman käytön. Omatoimikirjaston ansiosta aukioloajat ovat laajat. Kulttuuritoimessa painopiste on jo vakiintuneessa hyvässä yhteistyössä Kulttuuriantin kanssa ja sen kautta järjestetyissä tapahtumissa lapsille ja nuorille. Kirjastolla järjestetään mm. näyttelyitä, taidetyöpajoja ja elokuvaesityksiä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarviokauden toiminnallisena tavoitteena oli kirjaston, koulun ja varhaiskasvatuksen yhteistyön suunnitelmallinen kehittäminen. Yhteistyön käytännön tavoitteena oli laatia johdonmukaisesti etenevä ja ikätasot huomioiva monilukutaitosuunnitelma vuoden loppuun mennessä. Suunnitelmaa tehtiin moniammatillisessa yhteistyössä; tekemiseen osallistui työryhmä, jossa oli varhaiskasvatuksen edustaja, kaksi kirjastotyöntekijää ja neljä opettajaa. Monilukutaitosuunnitelma valmistui loppuvuodesta ja on nimeltään *Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon*. Sen tärkeimpinä tavoitteina on lisätä lasten ja nuorten lukuharrastusta, tukea monilukutaitoa ja taata paikallinen tasa-arvoisuus kirjasto-opetuksessa. Suunnitelman vuosikellossa määritetään vuosittaisten kirjasto-opetusten sisällöt eri luokka-asteille ja vuodesta 2019 lähtien suunnitelmaa lähdetään jalkauttamaan käytännön varhaiskasvatus- ja koulutyöhön.

Kulttuuritoimi osallistui vuoden aikana noin 30 tapahtuman järjestämiseen. Tapahtumien yhteenlaskettu osallistujamäärä oli 1400 henkilöä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kulttuuritoimen ulkoinen talousarvio toteutui suunnitellusti, mutta koska sisäisistä vuokramenoista syntyi säästöä, oli lopullinen toteuma noin 23 000 euroa vähemmän kuin oli budjetoitu.

Kulttuuritoimen nettokustannukset olivat 87,36 € / asukas.

Kulttuuritoimi (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		1 350	1 435
Toimintakulut		-229 162	-205 659
Toimintakate		-227 812	-204 223

Vapaa-aikatoimi

Vapaa-aikatoimi tuottaa ja kehittää eri tahojen kanssa kuntalaisille monipuolisia vapaa-aikapalveluja, jotka tukevat asukkaiden hyvinvointia, kasvua, omaehtoista itsensä kehittämistä ja elämän laadun parantamista. Vapaa-aikapalvelut tukevat myös kolmannen sektorin toimintaa tarjoamalla tiedotusapua, neuvontaa ja resursseja. Vapaa-aikatoimi muodostuu liikunta-, nuorisotoimintaa ja lasten aamu- ja iltapäiväkerhopalveluista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vapaa-aikatoimi oli aktiivisesti järjestämässä monipuolista toimintaa Toivakassa, niin omina tapahtumina kuin yhteistyössä eri toimijoiden ja yhdistysten kanssa. Toivakassa järjestettiin kaikille avoimia tapahtumia ja tilaisuuksia eri tahojen toimesta noin 150 kpl.

Vuoden aikana vapaa-aikatoimi palkkasi kesätöihin eri toimipisteisiin 26 kesätyöntekijää.

Nuorisotila oli auki kahtena iltana viikossa ja kesäajalla sovitusti. Lisäksi nuorisotilalla toimintaa järjestivät aktiiviset kolmannen sektorin toimijat.

Toivakan nuorisovaltuusto kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Nuorisovaltuusto järjesti vuoden aikana nuorisotilalla kaksi tapahtumaa. Nuorisovaltuusto oli mukana myös maakunnallisessa nuorisovaltuusto toiminnassa.

Lasten aamu- ja iltapäiväkerhopaikan saivat kaikki toimintaan hakeneet. Toimintaa järjestettiin Toivakan keskustassa ja Kankaisten koululla. Syksyllä 2018 keskustan aamuparkkitoiminta yhdistettiin esikoululaisten aamuhoidon kanssa yhteiseksi toiminnaksi, koska aamuhoitoa tarvitsevia esikoululaisia oli niin vähän. Iltapäiväkerhon osalta yhdistettiin päivän viimeinen tunti, näin saimme pidennettyä keskustan iltapäiväkerhon aukioloaikaa. Keskustan iltapäiväkerhossa oli kevään 2018 aikana 27 lasta ja aamuparkissa 12 lasta. Syksyllä 2018 keskustan iltapäiväkerhossa oli 18 lasta ja aamuparkissa 11 lasta. Kankaisten koulun iltapäiväkerhossa oli keväällä 2018 10 lasta ja syksyllä 2018 7 lasta.

Liikunta-alueiden hoito toteutui vuoden 2018 aikana suunnitellusti. Vuoden 2018 aikana keskustaan valmistui tekojäähäkkäkallo ja se otettiin käyttöön marraskuussa 2018.

Kuntosalikortteja ostettiin vuoden aikana 175 kpl. Toivakan kuntosalilla on kuukausittain noin 500 kävijää.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Vapaa-aikatoimen talouden toteuma oli 92,3 %. Toimintatuottoja kertyi 4.622 euroa enemmän kuin oli budjetoitu ja toimintakuluja oli 12.900 vähemmän kuin oli budjetoitu.

Järjestöavustuksia myönnettiin vuoden 2018 aikana 27 000 euroa. Järjestöjen yhteisten tapahtumien/toimintojen järjestämiseen myönnettiin 12 000 euroa ja Toivakan-Joutsan 4H-yhdistyksen yhteistyösopimuksen arvo oli 15 000 euroa.

Vapaa-aikatoimen nettokustannukset olivat 134,08 € / asukas.

Vapaa-aikatoimi (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		38 000	42 622
Toimintakulut		-349 816	-336 974
Toimintakate		-311 816	-294 351

Varhaiskasvatus

Toivakassa ei ole rajattu varhaiskasvatusoikeutta, vaan kaikki hakijat saavat varhaiskasvatuspaikan tarpeen mukaan. Lasten varhaiskasvatus sisältää kunnallisen varhaiskasvatuksen, kunnan kustantaman Kelan maksaman lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen sekä yksityisen hoidon palvelusetelin. Kunnallista varhaiskasvatusta toteutetaan päiväkotitouhuvakassa, päiväkotitouhuryhmässä, koulukeskuksen esiopetustiloissa ja perhepäivähoitona hoitajan kotona. Lisäksi varhaiskasvatusta järjestetään seudullisesti Jyvässeudun päivähoitoverkostokuntien ja tarvittaessa muidenkin lähikuntien palveluissa. Varhaiskasvatuksen toteutuksen pohjana on vanhempien kanssa yhteistyössä laadittu lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma kaikissa hoitomuodoissa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Syksyllä 2018 Päiväkoti Touhuvakassa käynnistettiin kerhotoiminta 2 - 5-vuotiaille lapsille kerran viikossa. Kerhoa veti Touhuvakan lastentarhanopettaja, joka toimi myös Lapekoordinaattorina kunnassa. Ruuhiryhmä muutti vuoden lopussa entiseltä kyläkoululta Kankaisille uusiin tiloihin.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Varhaiskasvatuksen talouden toteuma vuonna 2018 oli 100,3 %. Vaikka ostopalveluun ei oltu varattu rahaa, eikä kaikkiin muutoksiin oltu varauduttu, henkilöstösäästöt ja joistakin hankinnoista luopuminen vaikuttivat lopputulokseen. Hoitolasten määrä oli keväällä 72 lasta ja syksyllä 55 lasta. Lapsimäärän vähenemisen vuoksi osa-aikaisten tai muihin tehtäviin siirtyneiden työntekijöiden tilalle ei tarvinnut ottaa sijaisia. Lapsia oli kunnallisessa hoidossa vuoden 2018 lopussa 55, (2017 64 lasta), joiden lisäksi kerholaisia oli 15 ja yksityisessä hoidossa 40 (2017 41) eli yhteensä 110 (2017 105 lasta) kerholaiset mukaan lukien.

Varhaiskasvatuksen nettokustannukset olivat 444,43 € / asukas.

Varhaiskasvatuksen lapsikohtaiset nettokustannukset olivat 731,37 € / kk.

Varhaiskasvatus (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		89 550	80 013
Toimintakulut		-1 119 594	-1 112 857
Toimintakate		-1 030 044	-1 032 843

Valtuuston hyväksymää strategiaa tukevat sitovat tavoitteet

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
<i>Ylivertaista yhteisöllisyyttä Täyden palvelun Toivakka</i>	<i>Lapsiperheiden palveluiden kehittäminen sujuvoittamaan lapsiperhei-</i>	<i>Kävijämäärä / kerho</i>	<i>Km.5 – 7 lasta / kerho</i>	<i>Syksyllä alkanee- seen kerhotoimin- taan saatiin 15 ker- holaista. Kerhot to- teutuivat joka</i>

	<i>den arkea. Avoimen varhaiskasvatustalouden eli maksullisen kerhotoiminnan järjestäminen yhtenä päivänä viikossa.</i>			<i>viikko suunnitelman mukaisesti. Käydyissä kasvatustaloustalouksissa perheet ovat kokeneet saaneensa tukea kasvatustoimintaan ja jaksamiseen.</i>
<i>Ylivertaista yhteisöllisyyttä Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>	<i>Koulun, varhaiskasvatuksen ja kirjaston yhteistyön suunnitelmallinen kehittäminen. Monilukutaitosuunnitelman laatiminen yhteistyössä kirjastohenkilöstön, opettajien ja varhaiskasvatustalouden kanssa.</i>	<i>Johdonmukaisesti etenevä ja ikätasot huomioiva suunnitelma.</i>	<i>Monilukutaitosuunnitelman valmistuminen talousarviovuoden loppuun mennessä</i>	<i>Monilukutaitosuunnitelman laatiminen eteni suunnitelmallisesti ja tiivistä kirjaston, varhaiskasvatuksen ja koulun välistä yhteistyötä. Suunnitelma valmistui tavoiteajassa.</i>

Riskit ja sisäinen valvonta

Kunnan huonon taloustilanteen vuoksi peruspalveluja joudutaan supistamaan siten, että palvelut heikkenevät merkittävästi eikä kunnan strategisia tavoitteita pystytä saavuttamaan.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena sivistystoimessa on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säädöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimialajohtaja ja vastuualueiden esimiehet sivistystoimessa huolehtivat siitä, että oman toimialan ja vastuualueen menot suoritetaan sekä tulot peritään oikeamääräisinä ajallaan ja että niiltä osin sisäinen valvonta on riittävää.

Sivistystoimessa pidetään säännöllisesti viranhaltijapalavereita. Palavereissa seurataan yhdessä vastuualueiden esimiesten kanssa toimialojen tavoitteiden ja toimintojen toteutumista.

Sivistyslautakunnalle viedään toimialajohtajan viranhaltijapäätökset säännöllisesti. Toimialajohtaja ja vastuualueiden esimiehet seuraavat ja ohjeistavat alaistensa toimia ja tehtäviä. Seurannalla varmistetaan, että päätöksenteon kaikilla tasoilla noudatetaan lainsäädäntöä, hallintosääntöä ja hankintaohjeita. Työtehtävien järjestelyissä pyritään varmistamaan, että oleellinen tieto on varahenkilöiden saatavilla. Sopimukset kirjataan sähköiseen asianhallintajärjestelmään.

Henkilöstöriskit liittyvät kunnan kapeaan organisaatioon. Sivistystoimessa keskeisissä tehtävissä työskenteleville on nimetty sijainen, mutta äkillisten poissaolojen sattuessa tehtävien hoidon haavoittuvuus voi olla merkittävä. Eläkkeelle lähtöihin varaudutaan ja uusi henkilö perehdytetään työhönsä kunnan perehdyttämissuunnitelman mukaan. Tahattomia henkilö-

riskejä hallitaan henkilöstön oikealla resursoinnilla, koulutuksella ja ohjeistuksella. Tahattomien ja tahallisten väärinkäytösten aiheuttamaa riskiä pienennetään antamalla käyttöoikeuksia mahdollisimman vähän, mutta kuitenkin riittävästi työtehtäviin nähden.

Sivistystoimen keskeisimmät havaitut riskit vuonna 2018 aikana olivat seuraavat:

Kankaisten koulun kuntotutkimuksissa ilmeni, että koulu ei ole käyttäjille turvallinen työskentely-ympäristö. Sen seurauksena jouduttiin käynnistämään pikaisella aikataululla koulun korvaavien tilojen suunnittelu ja käyttöönotto. Toimenpiteenä Kankaisille valmistui vuokratiloina uusi koulu-päiväkotirakennus.

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
00005100 SIVISTYSTOIMI					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-76.811		-76.811	-60.585,52	78,9
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-76.811	0	-76.811	-60.585,52	78,9
6999 VUOSIKATE	-76.811	0	-76.811	-60.585,52	78,9
7000 Poistot ja arvonalentumiset				-687,72	-100,0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-76.811	0	-76.811	-61.273,24	79,8
00005200 PERUSOPETUS					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	375.905		375.905	420.748,04	111,9
4000 TOIMINTAKULUT	-3.302.793	-28.600	-3.331.393	-3.395.454,05	101,9
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.926.888	-28.600	-2.955.488	-2.974.706,01	100,7
6999 VUOSIKATE	-2.926.888	-28.600	-2.955.488	-2.974.706,01	100,7
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-22.957		-22.957	-16.376,60	71,3
8499 TILIKAUDEN TULOS	-2.949.845	-28.600	-2.978.445	-2.991.082,61	100,4
00005210 ESIOPETUS					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	8.018		8.018	7.944,00	99,1
4000 TOIMINTAKULUT	-303.844		-303.844	-274.221,25	90,3
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-295.826	0	-295.826	-266.277,25	90,0
6999 VUOSIKATE	-295.826	0	-295.826	-266.277,25	90,0
7000 Poistot ja arvonalentumiset				-596,63	-100,0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-295.826	0	-295.826	-266.873,88	90,2
00005220 YLEISSIVISTÄVÄ KOULUTUS					
0003 TULOSLASKELMA					
4000 TOIMINTAKULUT	-114.063		-114.063	-85.721,96	75,2
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-114.063	0	-114.063	-85.721,96	75,2
6999 VUOSIKATE	-114.063	0	-114.063	-85.721,96	75,2
8499 TILIKAUDEN TULOS	-114.063	0	-114.063	-85.721,96	75,2
00005230 KULTTUURITOIMI					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	1.350		1.350	1.435,88	106,4
4000 TOIMINTAKULUT	-229.162		-229.162	-205.659,74	89,7
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-227.812	0	-227.812	-204.223,86	89,6
6999 VUOSIKATE	-227.812	0	-227.812	-204.223,86	89,6
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-5.714		-5.714	-5.714,16	100,0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-233.526	0	-233.526	-209.938,02	89,9
00005240 VAPAA-AIKATOIMI					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	38.000		38.000	42.622,92	112,2
4000 TOIMINTAKULUT	-349.816		-349.816	-336.974,19	96,3
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-311.816	0	-311.816	-294.351,27	94,4

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
6999 VUOSIKATE	-311.816	0	-311.816	-294.351,27	94,4
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-37.380		-37.380	-27.851,24	74,5
8499 TILIKAUDEN TULOS	-349.196	0	-349.196	-322.202,51	92,3
00005250 LASTEN PÄIVÄHOITO					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT	89.550		89.550	80.013,70	89,4
4000 TOIMINTAKULUT	-1.108.594	-11.000	-1.119.594	-1.112.857,04	99,4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.019.044	-11.000	-1.030.044	-1.032.843,34	100,3
6999 VUOSIKATE	-1.019.044	-11.000	-1.030.044	-1.032.843,34	100,3
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.815		-1.815	-35.113,18	1934,6
8499 TILIKAUDEN TULOS	-1.020.859	-11.000	-1.031.859	-1.067.956,52	103,5

Sivistystoimen tehtäväalueiden nettokustannus / asukas on laskettu tehtäväalueiden tuloksesta.

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
00005000 SIVISTYSLAUTAKUNTA					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot	380.873		380.873	420.958,26	110,5
3200 Maksutuotot	109.500		109.500	92.942,83	84,9
3300 Tuet ja avustukset	21.750		21.750	38.327,70	176,2
3400 Muut toimintatuotot	700		700	535,75	76,5
3000 TOIMINTATUOTOT	512.823		512.823	552.764,54	107,8
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-2.805.489		-2.805.489	-2.742.285,26	97,7
4300 Palvelujen ostot	-1.256.683		-1.256.683	-1.286.172,23	102,3
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-204.875	-4.500	-209.375	-186.705,60	89,2
4700 Avustukset	-326.000		-326.000	-366.010,92	112,3
4800 Muut toimintakulut	-892.036	-35.100	-927.136	-890.299,74	96,0
4000 TOIMINTAKULUT	-5.485.083	-39.600	-5.524.683	-5.471.473,75	99,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4.972.260	-39.600	-5.011.860	-4.918.709,21	98,1
6999 VUOSIKATE	-4.972.260	-39.600	-5.011.860	-4.918.709,21	98,1
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-67.866		-67.866	-86.339,53	127,2
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-67.866		-67.866	-86.339,53	127,2
8499 TILIKAUDEN TULOS	-5.040.126	-39.600	-5.079.726	-5.005.048,74	98,5
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5.040.126	-39.600	-5.079.726	-5.005.048,74	98,5

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain 21 § tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986, 1013/1996) 5 § mukaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

Ympäristölautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus

1. rakentamisen luvat ja niiden ennakko-ohjaus
2. rakentamisen ja ympäristön valvonta
3. kuntalaisten ohjaus ja neuvonta rakennusasioissa
4. rakentamisen laillisuuden valvonta

Palvelujen järjestäminen

Ympäristölautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain 21 § tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/ 1986, 1013/ 1996) 5 § mukaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena

Ympäristölautakunta

1. toimii maa-aineslain (555/1981) 7 § mukaisena lupaviranomaisena ja 14 § tarkoittamana valvontaviranomaisena
2. valmistelee maa-ainesasetuksen (926/2005) 4 § mukaisen kunnan lausunnon
3. päättää kunnan ympäristönsuojelumääräysten antamisesta
4. huolehtii valvonta- ja muista tehtävistä, jotka on osoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle seuraavien lakien ja niiden nojalla annettujen asetusten nojalla:
 - a. Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/ 1986)
 - b. Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
 - c. Vesilaki (587/2011)
 - d. Jätelaki (646/2011)
 - e. Vesihuoltolaki (119/ 2001)
 - f. Vesiliikennelaki (463/ 1996)
 - g. Jätevesiasetus (157/2017)
5. myöntää ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaiset luvat
6. päättää rakennusluvan erityisten edellytysten olemassa olosta suunnittelutarvealueella ja käyttää kunnalle kuuluvaa päätösvaltaa MRL:n mukaisissa poikkeamishakemuksissa
7. myöntää rakennusluvut, joita ei ole annettu viranhaltijan ratkaistavaksi
8. päättää MRL 38 § mukaisesta, vaikutuksiltaan vähäisestä rakennuskiellosta
9. päättää luonnonsuojelulain (1096/1996) 26 ja 28 § mukaisten luonnonmuistomerkkien rauhoittamisesta ja rauhoituksen lakkauttamisesta
10. huolehtii vesiliikennelaissa kunnalle määräytyistä tehtävistä
11. toimii öljyvahingoista vastaavana viranomaisena
12. valvoo MRL 167 § mukaisella tavalla, että liikenneväylät, kadut, torit, puistot sekä muut yleiset alueet ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat täyttävät turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset
13. antaa kunnan puolesta lausunnon ympäristön- ja luonnonsuojelu-asioissa
14. toimii ulkoilulain (606/1973, 1343/1994) mukaisena kunnan leirintä-alueviranomaisena
15. huolehtii omalta osaltaan luonnon- ja ympäristönsuojelusta, luonnon virkistyskäytön ja metsien moninaiskäytön sekä kestäväen kehityksen edistämisestä
16. hoitaa muut rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvat lakisääteiset tehtävät

Lisäksi ympäristölautakunta valmistelee ehdotukset seuraaviksi maksutaksoiksi:

- rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävät (MRL 145 §)
- kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsittelemät luvat
- ilmoitukset ja muut asiat (ympäristönsuojelulaki 527/2014 205 §)
- maa-aineslain mukaiset maksut
- muut rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävät, joista kunta perii maksun.

Ympäristölautakuntaan kuuluu viisi (5) jäsentä ja jokaiselle on nimetty varajäsen.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomainen valvoo kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu rakennuslupien sekä rakentamiseen liittyvien lupien, ilmoitusten ja lausuntojen valmistelu ja päätöksenteko, rakentamisaikaiset tarkastus-, valvonta- ja seurantatehtävät, rakentamisen ja kiinteistöjen tietopalvelut, maa-aineslupien valmistelu ja oton valvonta, kunnan rakennusmääräysten ja -ohjeiden sekä kaavoituksen ohjaus- ja valmistelutehtävät.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Päivitetty rakennusjärjestys hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 23.4.2018 § 15 ja se tuli voimaan 7.6.2018 alkaen.

Ympäristöministeriön hallinnonalan säädöksissä tapahtui useita muutoksia, mitkä tulivat voimaan 1.1.2018 alkaen. Mm. Suomen rakentamismääräyskokoelmaan kuuluvia asetuksia, esim. uusi asetus rakennusten paloturvallisuudesta; rakennusten energiamuutokertoimet; uusi asetus savupiippujen paloturvallisuudesta; uusi asetus esteettömästä rakentamisesta; uusi asetus rakennusten kosteusteknisestä toimivuudesta; asetus rakennusten käyttöturvallisuudesta; asetus vesi- ja viemärilaitteistosta.

Rakennusvalvonnassa toimivat osa-aikainen rakennustarkastaja ja osa-aikainen toimistosihteeri. Viranhaltijan vaihtuminen loppuvuodesta toi haasteita toimintaympäristöön, mutta kaikki katselmuksot suoritettiin sovitusti ja lupien käsittelyyn ei tullut katkoksia.

Tarkastuspyyntöihin reagoitiin heti ja tarkastukset pyrittiin suorittamaan viikon sisällä yhteydenotosta. Tarkastus- ja katselmuskäyntejä vuoden loppuun mennessä tehtiin 148 kpl (v. 2017 173 kpl.).

Poikkeamislupahakemuksiin liittyvät katselmuksot suoritettiin pääosin kaikilla hakemusten kohteina olevilla kiinteistöillä. Ympäristölautakunta kokoontui 11 kertaa ja sähköisiä kokouksia pidettiin kaksi (2).

	2018	2018	2017	2017	2016	2016	2015	2015
Lupatyypeittäin	Haettu	Ei myönnetty	Haettu	Ei myönnetty	Haettu	Ei myönnetty	Haettu	Ei myönnetty
Rakennuslupa	41	2	63	2	51	2	55	2
Toimenpidelupa	24		40	1	16	2	27	2
Ilmoitus	19		35		20		16	
Maisematyölupa	1		2		5	2	6	1
Purkamislupa	2		2				2	
Sijoituslupa	2		4					
Poikkeamispäätös	5		6		4			

Suunnittelutar- veratkaisu			1					
	94	2	153	3	96	6	106	5

Lupahakemukset, joihin ei ole lupaa myönnetty, ovat olleet puutteellisia suunnitelmien osalta tai hakemus on peruutettu ennen päätöksentekoa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Rakennusvalvontamaksukertymä jäi pienemmäksi kuin oli arvioitu. Vuoden 2018 lupamäärät jäivät reilusti edeltävästä vuodesta (v. 2018 lupapäätöksiä 94 kpl, v. 2017 153).

Toimintakulut toteutuivat arvioidun mukaisesti.

Ulkoisen/sisäisen

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		45 000	27 510
Toimintakulut		- 66 508	- 65 144
Toimintakate		- 21 508	- 37 634

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojeluviranomainen valvoo ja edistää ympäristönsuojelua kunnan alueella siten kuin ympäristönsuojeluun, luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun ja naapurussuhdelakiin liittyvät säädökset ja määräykset kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta edellyttävät. Tavoitteena on kunnan asukkaille ja elinkeinoelämälle terveellinen, viihtyisä ja erilaisia toimintamahdollisuuksia tarjoava elin- ja toimintaympäristö.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Ympäristönsuojelun tehtävissä toimivat osa-aikainen ympäristönsuojelusihteeri ja osa-aikainen toimistos sihteeri. Viranhaltijan vaihtuminen loppuvuodesta toi osaltaan haastetta toimintaympäristöön, mutta mm. maa-aineslupien tarkistuskäynnit ottoalueilla suoritettiin suunnitellusti. Ympäristölautakunta myönsi yhden ympäristöluvan.

Jätevesiasetus muuttui 1.4.2017. Kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomainen antavat jätevesihuoltoa koskevaa yleistä neuvontaa alueensa asukkaille ja rakentajille. Yleistä neuvontaa on annettu rakennuslupahakemusten yhteydessä sekä erillisten yhteydenottojen myötä. Yksityiskohtaista ja kohdennettua neuvontaa on suoritettu yhteistyössä Jätevesineuvonta Keski-Suomessa –hankkeen avulla. Hanke järjesti paikallisia info-tilaisuuksia vuoden 2018 aikana kahdesti ja näihin tilaisuuksiin osallistui 37 henkilöä. Lisäksi vuoden 2018 aikana puhelin- ja sähköpostineuvontaa heidän kautta sai 55, muuta yksilöityä neuvontaa 12 ja kiinteistökäyntejä 58. Kiinteistökäyntien määrä oli Keski-Suomen kunnista suurin Toivakassa, sijoittuen Nisulan ja Paloskylän alueille.

Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen aloitettiin vuoden 2018 puolella, mutta määräysten hyväksyminen siirtyi vuoden 2019 puolelle. Tähän vaikutti osaltaan loppuvuodesta 2018 tapahtuneet muutokset viranhaltijavahvuudessa.

Pohjavesien suojelusuunnitelman valmistuminen siirtyi vuoden 2019 puolelle ympäristönsuojelun resursseista riippumattomista syistä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ympäristönsuojelun toimintatuotot kertyivät arvioitun mukaisesti. Tähän osaltaan vaikutti yksi talousarviovuonna 2018 myönnetty ympäristölupa, jota ei talousarviossa oltu huomioitu.

Pohjavesien suojelusuunnitelman valtionavustus ja asiantuntijapalvelujen kustannukset oli arvioitu talousarvioon ympäristönsuojelun tuottoihin ja kuluihin, mutta tilinpäätöksessä ne ovat omana kustannuspaikkanaan.

Ulkoinen /sisäinen

Ympäristönsuojelu	TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot	14 000	14 734
Toimintakulut	- 45 652	- 29 523
Toimintakate	-31 652	- 14 788

Ulkoinen

Pohjavesien suojelusuunn.	TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		3 260
Toimintakulut		- 6 610
Toimintakate		- 3 350

Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso	Toteutunut
<i>Modernia maalaisidylliä</i>	<i>Rakennusjärjestys päivitetty</i>	<i>Päivitetty rakennusjärjestys valmis</i>	<i>Päivitetty rakennusjärjestys hyväksytty kvalt alkuvuodesta 2018</i>	<i>Toteutunut</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Rakennusvalvonnan katselmukset</i>	<i>Suoritettujen katselmusten määrä</i>	<i>Kaikki pyydetty katselmukset on suoritettu</i>	<i>Toteutunut</i>
<i>Modernia maalaisidylliä</i>	<i>Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen</i>	<i>Määräysten valmistelu sujuvasti</i>	<i>Päivitetty ympäristönsuojelumääräykset hyväksyty v. 2018</i>	<i>Hyväksyntään kevään 2019 aikana.</i>
<i>Modernia maalaisidylliä</i>	<i>Jätevesien käsittely lain vaatimusten mukaisesti</i>	<i>Ennako-ohjaus</i>	<i>Ennen lainsäädännön muuttumista, kuntalaisia on tiedotettu ja ohjattu</i>	<i>Toteutunut</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Ympäristölupiin liittyvät katselmukset</i>	<i>Suoritettujen katselmusten määrä Ympäristölautakunnan tarkastuskerrat</i>	<i>Katselmus / ympäristölupahakemus</i>	<i>Toteutunut</i>
<i>Modernia maalaisidylliä</i>	<i>Pohjavesien suojelusuunnitelma</i>	<i>Suunnitelman valmistelu ja hyväksyminen</i>	<i>Hyväksytty pohjavesien suojelusuunnitelma v. 2018</i>	<i>Hyväksyntään kevään 2019 aikana.</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Poikkeamiskäytäntöön liittyvät katselmukset</i>	<i>Suoritettujen katselmusten määrä Ympäristölautakunnan tarkastuskerrat</i>	<i>Katselmus / poikkeamishakemus.</i>	<i>Toteutunut</i>

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Lainsäädännön ja määräysten tiukentuminen

Rakennustoimiin ryhtyvällä ja hänen asiantuntijoillaan on päävastuu rakennushankkeessa. Rakennusvalvonnan tehtävät kohdistuvat ennakko-ohjaukseen, lupavalmisteluun, päätöksentekoon ja rakentamisen valvontaan, mitkä vaativat riittäviä resursseja ja tietotaitoa. Väärät neuvot ja päätökset altistavat neuvojan ja päättäjän osalliseksi epäonnistumiseen. Riskejä ehkäistään kehittyneellä ja tietojärjestelmiin tukeutuvalla lupavalmisteluprosessilla ja jatkuvalla kouluttautumisella. Päällekkäisyydet, mitä eri järjestelmät synnyttävät, pyritään ehkäisemään. Tasapuolinen ja oikeudenmukainen säädöstulkinta ja ohjaus rakennushankkeesta ja rakennuttajasta riippumatta.

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
00006000 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot				701,13	-100,0
3200 Maksutuotot	54.000		54.000	41.544,04	76,9
3300 Tuet ja avustukset	5.000		5.000	3.260,00	65,2
3000 TOIMINTATUOTOT	59.000		59.000	45.505,17	77,1
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-72.999		-72.999	-65.845,11	90,2
4300 Palvelujen ostot	-23.810		-23.810	-22.698,14	95,3
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.400		-2.400	-842,72	35,1
4800 Muut toimintakulut	-12.951		-12.951	-11.892,02	91,8
4000 TOIMINTAKULUT	-112.160		-112.160	-101.277,99	90,3
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-53.160	0	-53.160	-55.772,82	104,9
6999 VUOSIKATE	-53.160	0	-53.160	-55.772,82	104,9
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot				-5.341,86	-100,0
7000 Poistot ja arvonalentumiset				-5.341,86	-100,0
8499 TILIKAUDEN TULOS	-53.160	0	-53.160	-61.114,68	115,0
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-53.160	0	-53.160	-61.114,68	115,0

Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan pääasiallisena tarkoituksena on kehittää ja ylläpitää kuntalaisia varten toimiva, viihtyisä, virikkeellinen, taloudellinen ja turvallinen asuin-, työ-, virkistys- ja liikenneympäristö tulevaisuuteen tähtäävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Toiminnassaan teknisen lautakunnan tulee huomioida strategian 2018 - 2021 mukaiset arvot, päämäärät ja valinnat. Strategian neljä keskeisintä ydinkohtaa ovat: ylivertaista yhteisöllisyyttä, Toivakka tuntuu ja tunnetaan, modernia maalaisidylliä ja palvelujen Toivakka. Nämä neljä ydinkohtaa rakentuvat sen ajatuksen ympärille, että Toivakka on avoin ja rohkea, oppiva ja kehittyvä kunta.

Toivakan kunnan Tekninen lautakunta:

1. asettaa teknisen toimen kehittämiseksi tavoitteita ottaen huomioon kuntalaisten odotukset, kunnan sekä lautakunnan toiminta-ajatukset, eri tulosalueiden toiminnalleen asettamat tavoitteet sekä taloudelliset tekijät
2. valmistelee teknistä tointa koskevia asioita eri tulosalueita varten sekä antaa tarvittaessa teknistä tointa koskevaa asiantuntija-apua
3. valmistelee ja tekee esityksiä teknisen toimen hoitamiseen tarvittavista määrärahoista
4. valmistelee ja toimii täytäntöön panevana elimenä kunnan tiehallinnon alalla tielakien mukaisesti
5. hoitaa keskitetysti yhteistyötä kunnan teknisen toimen sekä lupa-, rakennus-, ja tieviranomaisten välillä.

Tekniseen lautakuntaan kuuluu seitsemän (7) jäsentä ja jokaiselle on nimetty varajäsen.

Teknisen toimen ratkaisovalta:

Teknisen lautakunnan päätettäväksi muualla säädettyjen tai määrättyjen asioiden lisäksi noudattaen kuntastrategiaa, taloussuunnitelmaa, talousarviota sekä valtuuston päätöksiä tekninen lautakunta:

1. päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista
2. päättää toimialansa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmista
3. määrätä alaisensa viranhaltijan ratkaisemaan asian, milloin se lain nojalla on lautakunnan määrättävissä
4. hyväksyä tekniset suunnitelmat
5. jakaa yksityisteiden kunnossapidon kunnanavustukset
6. päättää liikuntapaikkojen rakentamisesta
7. päättää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999), vesihuoltolain (119/2001), jätelain (646/2011) sekä jäteasetuksen (179/2012) mukaisista tehtävälueelleen kuuluvista asioista. (Jätelain ja jäteasetuksen mukaiset asiat ovat siirtymässä Jyväskylän seudun jätelautakunnan alaisiksi toiminnoiksi vuoden 2018 alusta lukien.)

Palvelujen järjestäminen

Teknisen toimen perustehtävänä on toteuttaa ja tukea sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa ja vastata oman toimialansa hallinnon, yhdyskuntatekniikan palvelujen, kiinteistötoimen, yksityisteiden / tiehallinnon viranomaistehtävistä ja vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta. Jätehuollon viranomaisasioiden hoito ja valvontatehtävät siirtyvät vuoden 2018 alusta Jyväskylän seudun jätelautakunnalle ja Toivakan kunnan ympäristölautakunnalle.

Tekninen toimi työllistää tällä hetkellä yhteensä 22 henkilöä. Toivakkatalolla heistä työskentelee neljä henkilöä. Muut 18 henkilöä ovat töissä siivous-/ keittiöpalveluissa, kiinteistönhoidossa ja vesi-/viemärihuollossa.

Hallinto ja suunnittelu

Teknisen toimen hallinto vastaa sujuvasta päätöksenteosta lautakunta- ja virkamiestasolla kunnan strategioiden, hallintosäännön ja valtakunnallisten määräysten mukaan. Hallinto vastaa teknisen toimen toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä sekä seuraa toiminnan toteutusta ja tuloksia päivittäisellä ja vuositasolla. Hallinnon tehtävänä on myös huolehtia yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallinnonalojen ja yhteistyötahojen kanssa. Tekniseen hallintoon sisältyy keskeisten toimialojen toimisto- ja hallintotehtävät sekä kunnan maankäytön kehittäminen, kaavoitus, rakennushankkeiden yleissuunnittelu, rakennuttaminen ja valvonta.

Tekninen johtaja vastaa teknisestä toimesta ja toimii esittelijänä teknisessä lautakunnassa. Teknisen johtajan vastuista ja tehtävistä on kerrottu enemmän 1.6.2017 voimaantullessa Toivakan kunnan hallintosäännössä.

Hallinnon osalta 2018 vuoden tavoitteena on kehittää mm. sisäisen valvonnan keinoja, pyrkiä tehostamaan tuotantoa resurssit huomioiden ja suunnitella/selvittää valvonta- ja seurantajärjestelmien käyttöönottoa.

Palkkakuluista hallinnon alle kuuluu 100 % teknisen johtajan ja 60 % toimistosihteerin palkoista.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Merkittävin ponnistus vuonna 2018 oli Kankainen-Ruuhimäki koulu/päiväkoti hankkeen toteuttaminen tiukalla aikataululla. Vanhan koulurakennuksen sisäilmaongelmien vuoksi rakentamiseen/suunnitteluun kokonaisuudessaan jäi aikaa kuusi kuukautta. Näin tiukan aikataulun mahdollisti rakennuksen toteuttamistapa, jossa rakennus päätettiin vuokrata kunnan rakennuttaman perustuksen päälle. Kunta toimi pääurakoitsijana hankkeessa ja työmaalla työskenteli kaiken kaikkiaan vaiheesta riippuen 5-7 eri urakoitsijaa. Kunnan puolelta rakennuttamisesta vastasi tekninen johtaja. Varsinaiset työt alkoivat kesäkuun alussa ja uusi rakennus oli käyttökunnossa sovitusti marraskuun alkuun mennessä. Ainoastaan kalusteiden tuulettumisajat viivästyttivät varsinaisen toiminnan aloittamista noin kahdella viikolla.

Vuonna 2018 tapahtui monia muitakin toimintaan oleellisesti vaikuttavia asioita. Palvelutalo lakkautettiin ja sen seurauksena myös teknisen henkilöstön osalta jouduttiin käymään YT - neuvottelut, joiden lopputuloksena henkilöstöä vähennettiin kolmen henkilötyövuoden verran. Kankaisille rakennetun koulu-/päiväkoti rakennuksen henkilöstömitoitus loppuvuodesta kuitenkin osoitti, että kohteeseen on palkattava yksi yhdistelmätyöntekijä ruokahuollon ja siivoustyön tehtäviin. Lisäksi loppuvuodesta palkattiin vesihuoltoon yksi työntekijä paikkaamaan verkoston merkittävästä lisääntymisestä (vesiosuuskuntien toiminta-alueita siirtyi kunnalle) johtuvaa työntekijävajetta.

Hallintopuolella henkilöstön vaihtuvuus vaikeutti edellisten vuosien tapaan järjestelmällisen ja tehtävänkuvaltaan selkeän organisaation rakentamista. Em. tapahtumien seurauksena työt ruuhkautuivat pienelle henkilöstömäärälle.

Kokonaisuutena voidaan kuitenkin todeta, että muutoksista huolimatta tekninen toimi pystyi suoriutumaan lakisäateisistä ja palvelullisista tehtävistään hyvin.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Hallinnon osalta verrattuna budjettiin talous ylittyi 6,4 %. Ylitys johtui vuonna 2018 lisääntyneistä lakipalveluiden kuluista. Muilta osin talous toteutui tavoitteen mukaan.

Hallinto (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot			2
Toimintakulut		-163 230	-173 603
Toimintakate		-163 230	-173 601

Yhdyskuntasuunnittelu

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taajama-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaan kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan mm. suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Kunnassa on tällä hetkellä päivityksen alla kirkonkylän yleis- ja asemakaava, VT4 ja rantaosayleiskaavat. Em. kaavoista vuoden 2018 aikana on tavoitteena saada valmiiksi kirkonkylän alueet ja Itäinen rantaosayleiskaava - alue 2. Läntisen rantaosayleiskaavan ja VT4 osalta töitä tehdään suunnitelman mukaan. Lisäksi alustavassa suunnitteluvaiheessa pöydällä on Havulankankaan teollisuusalueen asemakaava, Nisulan kyläosayleiskaava ja Kankainen-Ruuhimäki kyläosayleiskaava. Maankäytön osalta pyritään lunastamaan kaikki lunastamatta asemakaava-alueella olevat tiealueet. Kankaisilta ostetaan n. 13 ha kokoinen maa-alue asuinpienalo käyttöön. Lisäksi selvitetään muita mahdollisia kunnan kannalta tärkeitä maa-alueita.

Maankäytöstä ja kaavoituksesta vastaa tekninen johtaja ja avustaa kunnan maanmittausinsinööri.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Kaavoituksen osalta vuonna 2018 valmiiksi saatiin Itäisen alueen ranta-osayleiskaava osa-alue 1, joka hyväksyttiin 11.12.2017, voimaantulo 2/2018. Lukuun ottamatta Tyynelä -nimiseen emätilaan kuuluvia kiinteistöjä (Tyynelä 850-405-4-23, Särkiniemi 850-405-4-350 ja Valkeasuo 850-405-4-353) ja Kirkonkylän asemakaava, joka hyväksyttiin 11.6.2018, voimaantulo 9.8.2018.

Kankainen-Ruuhimäki kyläosayleiskaavaa alettiin tekemään sovitun mukaisesti ja kunnalle hankitun maa-alueen osalta ns. aluesuunnitelma myytävien määräalojen osalta saatiin valmiiksi. Lisäksi itäinen ranta-osayleiskaava osa-alue 2 valmistui luonnosvaiheeseen asti.

Maa-alue ostettiin päätetyn mukaisesti Kankaisilta uuden koulu-/päiväkotirakennuksen välittömästä läheisyydestä. Muu maankäyttö keskittyi lähinnä pienten määräalojen myyntiin ja asemakaava-alueella olevien tiealueiden lunastamiseen

Maanmittausinsinöörin tehtäviä hoitanut työntekijä siirtyi muualle töihin marraskuun alusta. Tämä aiheuttanee pieniä muutoksia ns. omaan mittaus toimintaan vuodelle 2019.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talous toteutui odotetusti vaikka kiinteistökartoitusten kirjaamiseen palkattiin tukityöllistetty elokuun 2018 alusta.

Yhdyskuntasuunnittelu (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		1 000	5 243
Toimintakulut		-60 197	-50 072
Toimintakate		-59 197	-44 828

Jätehuolto

Toivakan kunnan jätehuollosta vastaa vuoden 2018 alusta Jyväskylän seudun jätelautakunta. Toivakan kunta on yhtenä osakkaana Mustankorkea Oy:ssä. Kunnan vastuulle jää ainoastaan viranomaisvalvonta jätehuoltomäärien noudattamisesta.

Yhdyskuntatekniset palvelut (liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet)

Yhdyskuntatekniikan tehtävänä on liikenneväylien liikennöitävyyden varmistaminen, yleisten alueiden hoidon järjestäminen sekä kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen. Tehtävä toteutetaan oman organisaation sekä julkisten ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Kaavateitä, kunnan omistamia liikenneväyliä, puistoja ja ulkoilualueita rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta. Kaavateiden perusparannuksia ja päällystämisiä toteutetaan aluekokonaisuuksina. Tievalaistuslinjoja rakennetaan ja ylläpidetään kirkonkylän alueella ja sivukylillä. Valoja valmistaudutaan uusimaan uudella valaisintekniikalla toimiviksi. Ulkoliikuntapaikat rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta.

Vuonna 2018 uusitaan Huikon kylän kohdalla oleva katuvalaistus. Puistoalueiden hoitoon ja kunnossapitoon palkataan yksi henkilö huhtikuun alusta elokuun loppuun vastaamaan puistojen ja yleisten alueiden kunnossapidosta. Teiden kunnossapitoon ei kohdistu yksittäistä suurempaa kokonaisuutta vaan teille tehdään kohdennettuja korjauksia. Uusista hankkeista Saarinen 2 (asemakaava alueella oleva asuinalue) -alueelle rakennetaan tiestö kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä.

Yhdyskuntateknisistä palveluista vastaa kunnallisteknikko. Palkkakuluista 20 % kunnallisteknikon palkasta osoitetaan ko. kustannuspaikalle. Lisäksi tekninen johtaja toimii tiiviissä yhteistyössä kunnallisteknikon kanssa urakoinnin ja rakennuttamisen osalta.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteet toteutuivat odotetusti. Katuvaloja uusittiin investointisuunnitelman mukaisesti Huikkoon ja keskustan alueelle. Puisto- ja nurmialueiden siisteys pystyttiin toteuttamaan kesäajaksi palkatun henkilön avulla suunnitellun mukaisesti. Mm. puistoalueita pystyttiin raivaamaan ylimääräisestä pajukosta tms. jonka vuoksi kylän yleisilme koheni huomattavasti.

Talvi 2018 oli luminen ja sääoloiltaan todella vaihteleva. Auraus- ja hiekoituspalvelu tuotettiin kunnan omana työnä ja sen osalta palvelu voitiin tuottaa luotettavasti ja ajallaan. Henkilökunta aurauspalveluihin saatiin liikuntapalveluiden ja kiinteistönhoidon töiden uudelleen järjestelyjen ansiosta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudelliset tavoitteet toimintakateen osalta ylittyivät liikenneväylien osalta katuvalaistuksessa ilmenneiden yllättävien korjaustarpeiden takia. Mm. ilmakaapeleiden oikosulkuja korjattiin eri puolilla kylää. Oikosulut johtuivat mm. oksien kuorimista ilmakaapeleista. Kokonaisuutena talous ylsi tavoitteisiin ennakoituja pienempien poistojen vuoksi.

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot			500
Toimintakulut		-115 746	-117 259
Toimintakate		-115 746	-116 759

Toimitilapalvelut (kiinteistöt, siivous-, talonmies- ja ruokahuoltopalvelut)

Toiminta käsittää kunnan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, liike- ja teollisuusrakennusten, sivistystoimen, sosiaalitoimen ja muun hallintotoimen rakennusten ja alueiden hoidon ja kunnossapidon. Lisäksi toimitilapalvelut tuottavat palveluja eri hallintokunnille ruokahuollon ja siivouspalveluiden osalta.

Toimitilapalvelut on suurin teknisen toimen työllistäjä ja siellä työllistyy tällä hetkellä yhteensä 18 henkilöä (ruokahuollossa seitsemän (7) henkilöä, siivouspalveluissa kuusi (6) henkilöä ja kiinteistönhoidossa neljä (4) henkilöä). Lisäksi kunta yleensä työllistää näissä yksiköissä 1-3 tukityöllistettyä/oppisopimusopiskelijaa.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2018 tapahtui monia toimintaan vaikuttavia asioista. Palvelutalon lakkauttamisen seurauksena teknisen henkilöstön osalta jouduttiin käymään YT -neuvottelut, joiden lopputuloksena henkilöstöä vähennettiin kolmen henkilötyövuoden verran. YT -neuvotteluiden jälkeen ruokahuoltoon jäi viisi (5) henkilöä ja siivouspalveluihin kuusi (6) henkilöä Kankaisille rakennetun (vuokra rakennus) uuden koulu-/päiväkotirakennuksen henkilöstömitoituksen jälkeen.

Toimialueen toimintatuotoissa on vuodella 2018 havaittavissa kertaluontoinen arvon alaskirjaus, joka näkyy tilinpäätöksessä sisäisenä vuokratuottona. Toimintatuottojen budjetoitua suurempi toteutuminen johtuu kunnan kiinteistöjen myynnistä/lakkauttamisesta, käsittäen palvelukeskuksen kokonaisuuden, Ruuhimäen vanhan kyläkoulun ja Kankaisten vanhan kyläkoulun. Lisäksi vuodelle 2018 on tehty pakollinen varaus Kankaisten vanhan koulurakennuksen purkutyön osalta (60 000 €).

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudelliset tavoitteet täyttyivät toimialalla suunnitellusti.

Toimitilapalvelut / kiinteistöt (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		1 391 589	2 236 709
Toimintakulut		-1 011 361	-1 045 059
Toimintakate		380 228	1 191 650

Siivouspalvelut:

Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä. Tehtävä on huolehtia myös tilojen hygieniasta ja sitä kautta turvata terveelliset tilat niiden käyttäjille. Siivousta tehdään tilojen käyttäjien tarpeet ja toiveet huomioiden sekä kustannustehokkaasti. Siistittäviä kohteita ovat mm. koulukeskus, Toivakkatalo, kirjasto, palvelukeskus, Puukkis (vanha puukoulu), nuorisotilat, palotalli, kotisilta, kutomo, kotipalvelun tilat ja varikko.

Toivakan kunnassa on kuusi (6) siivoojaa, joista kaksi (2) työskentelee palvelukeskuksessa. Heidän työpisteensä ei vaihdu. Kolme (3) siivoojista toimii koulukeskuksessa ja yksi (1) muissa kohteissa, kuten Toivakkatalolla, kirjastolla jne. Nämä muut kuin palvelukeskuksen siivoojat kiertävät eri kohteissa työpisteiden vaihtuessa viikoittain. Lisäksi siivoustiimissä on tällä hetkellä yksi (1) tukityöllistetty.

Vuonna 2018 palvelukeskuksen siirtyessä yksityiselle toimijalle, siivoojia tulisi mitoituksen mukaisesti olla nykyisen kuuden (6) sijaan viisi (5). Kaikki siivoojat ovat koulutukseltaan laitoshuoltajia ja heidän osaamistaan päivitetään aina tarpeen mukaan. Olemassa olevien resurssien puitteissa siivoojat pyrkivät toimimaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti asiakkaiden tarpeet huomioiden. Kunnan tiukka talous huomioidaan käytännössä mm. tarvike- ja ainehankintojen huolellisena suunnitteluna ja toteutuksena.

Siivoustoimesta tekniselle johtajalle vastaa siivoojien lähiesimies.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Siivouspalveluiden osalta toiminta pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti ja siirrot ns. palvelukeskuksen siivoustoiminnan loppumisen seurauksena tehdyt muutokset eivät aiheuttaneet toimialalla ongelmia. Tällä hetkellä mitoitus ja henkilöstömäärä ovat samalla tasolla.

Siivoustoiminta jatkoi totuttuun tapaan hyvää työtänsä ja palvelun tasosta ei tullut negatiivista palautetta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialan taloudelliset tavoitteet toteutuivat lähes suunnitellusti. Budjetti ylittyi hieman (3,4 %) ja ylitys johtui henkilöstön sivukulujen ennakoitua suuremmasta määrästä ja sisäisten toimistokulujen noususta.

Siivouspalvelut (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		221 615	222 706
Toimintakulut		-223 601	-231 277
Toimintakate		-1 986	-8 571

Ruokapalvelut:

Ruokapalvelujen suurimmat sisäiset asiakkaat ovat perusopetus ja vanhuspalvelut. Ruokapalvelut toteutetaan kahden valmistuskeittiön ja kolmen jakelukeittiön mallilla, mikä takaa jatkuvan toimintavalmiuden. Koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii kirkonkylän koulukeskuksen, Kankaisten kyläkoulun, päiväkotitouhuvakan ja Ruuhimäen ryhmäpäiväkodin aterioiden valmistuksesta. Lisäksi koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii osittain Toivakan palvelukeskuksen aterioiden valmistuksen.

Muutoksia toimintaan on tulossa viimeistään kesäkuun lopussa, jolloin palvelukeskuksen toiminta kokonaisuudessaan jää ruokahuollon osalta pois. Jäljelle jäävät loput toiminnot siirretään keskuskeittiölle, jossa tuotetaan muutoinkin pääasialliset ruokatuotannolliset toiminnot. Heinäkuun ajan keskuskeittiö on suljettu, ja päivähoidon ateriat tuotetaan päivähoiton tiloissa.

Tuleva muutos vähentää n. 40 000 lounas/päivällisateriasuoritetta vuodessa (v. 2016 yht. 115 800 kpl). Ateriamäärien vähenemiseen sekä vastaavasti mahdolliseen lisääntymiseen ulosmyytävien aterioiden osalta on varauduttava.

Toiminnot on suunniteltu siten, että kaikki ateriat/aterianosat tuotetaan oman kunnan palveluille koulukeskuksella. Lukuun ottamatta heinäkuuta, jolloin ainoastaan Touhuvakan päivähoito on avoinna ja lapsimäärät ovat suhteellisen pieniä. Tällöin ateriat tehdään Touhuvakassa.

Ruokahuollosta tekniselle johtajalle vastaa ruokapalveluesimies.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Palvelukeskuksen toiminnan lopettaminen ja siitä johtuneet YT -neuvottelut aiheuttivat ruokapalveluissa henkilöstömuutoksia. Toiminnan supistuessa kaksi henkilöä jouduttiin irtisanomaan. Lisäksi palvelukeskuksen lakkauttaminen aiheutti mm. päivittäisten ateriamäärien pientymisen. Budjetointi oli haastavaa, kun ei tiedetty minkälaiseksi kokonaisuus lopulta muotoutuu.

Uutena toimintona ruokapalvelut alkoi tarjota koululaisille välipala mahdollisuutta. Tämä palvelu otettiin erittäin hyvin vastaan ja päivittäin asiakkaita on 40 - 60 kpl. Välipalapassin omaavia koululaisia on n. 100. Välipalapasseja myydään joko 10 x 0,8€ tai 10 x 0,50€. Välipalapassin hinnalla pyritään kattamaan raaka-ainekustannukset. Alla on lueteltuna vuonna 2018 tuotettuja ruoka- ja muita annoksia.

Aamupala	7 455	kpl
Lounas	88 067	kpl
Väli- ja iltapala	15 626	kpl
Päivällinen	4 958	kpl
Kahvi lisukkeineen	6 575	kpl

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat lähes suunnitellusti, vaikka organisaatiossa ja palvelujen laajuudessa tapahtui merkittäviä muutoksia.

Ruokapalvelut (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		435 237	420 032
Toimintakulut		-411 528	-407 315
Toimintakate		23 799	12 717

Kiinteistöhoito:

Kiinteistöhoiton tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia kiinteistöjä. Ko. tehtäväkenttään kuuluu mm. piha- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen, taloteknisten järjestelmien seuranta ja ylläpito soveltuvilta osin. Lisäksi 2018 kunnan kaavateiden auraus tullaan hoitamaan kiinteistöhoiton ja liikuntapaikkahoidon kanssa yhteistyössä. Aikaisemmin kaavateiden aurausta hoidettiin ns. kausityönä, jossa työtä teki yksi (1) henkilö marraskuun alusta huhtikuun loppuun sijoittuvalla ajalla. Järjestelmän muutoksella saavutetaan säästöjä ja kiinteistöhoiton tuotannon tehostumista.

Kiinteistöhoitossa on kolme (3) varsinaista työntekijää, joista yksi (1) toimii myös lähiesimiestehtävissä vastaten päivittäisen töiden organisoinnista ja talouden seurannasta. Lisäksi kiinteistöhoitossa on yksi (1) kirvesmies, jonka pääasiallisena tehtävänä on korjata kunnan rakennuksia niin sisältä kuin ulkoapäin.

Kaikki neljä (4) työntekijää tekevät myös vesihuollon päivystämistä kukin vuorollaan.

Kiinteistöhoitosta tekniselle johtajalle vastaa kiinteistöhoiton lähiesimies.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöhoiton tehtävät ovat vakiintuneet vuosien saatossa hyvälle tasolle ja vuosi 2018 ei tuonut suuria muutoksia tehtäväkuviin tai työtehtävien suorittamiseen liittyviin asioihin. Palvelutalotoiminnan lakkautuminen keväällä vähensi hieman päivittäisen huoltotoiminnan osuutta, mutta vastaavasti katu- ja tiealueitten hoitoa lisättiin muun yleisten alueitten hoidon ohella. Loppuvuodesta suunnittelun alle tuli liikuntatoimen hoitotöiden siirtäminen teknisen alaisuuteen, joka toteutettaneen kevästä 2019 alkaen. Auraus- ja hiekoitus toteutettiin edellisvuoden tavoin omalla kiinteistötoimen henkilöstöllä. Lisäksi auraustoiminnassa oli palkattuna yksi tuntityöntekijä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Toimialan osalta talous toteutui suunnitellusti. Budjettiin nähden pieni ylitys johtui sisäisten toimistokulujen noususta ennakoituun verrattuna.

Kiinteistöhoito (ulkoinen/sisäinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		326 166	277 153
Toimintakulut		-328 583	-285 849
Toimintakate		-2 417	-8 695

Maa- ja metsätilat

Toivakan kunnalla on omistuksessaan noin 700 ha metsätiloja ja niiden hoidosta ja metsäsuunnittelusta vastaa tällä hetkellä Stora Enso. Metsänhoidollisesti 2018 vuodelle ei ole näköpiirissä varhaisperkauksien, ensiharvennusten ja harvennushakkuiden lisäksi muita isompia puunhakkuita. Kaavoitettuja vapaita pientalotontteja kunnan alueella on noin 30 kappaletta ja lisäksi haja-asutusalueella kaavoitusta odottaa arvion mukaan noin 20 rakennuspaikkaa. Lisäksi Viisarimäessä on viisi (5) kappaletta teollisuustontteja, joihin kunnallistekniikka valmistui vuoden 2017 lopussa.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Tonttimyynnin osalta tavoitteet eivät toteutuneet odotetusti. Teollisuusalueelta ei myyty yhtään kiinteistöä ja kysyntää alueelle ei ollut. Asemakaava-alueen omakotitonttien kysyntä oli vähäistä ja uusia taloja ei asemakaava-alueelle rakennettu.

Metsänhoidollisesti ns. hoitotöitä oli ennakoitua vähemmän ja ns. suunnitellut hakkuut saatiin tehtyä ajallaan.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudelliset tavoitteet ylittyivät odotetusta selvästi. Tähän vaikutti kunnan maan-/metsänmyynti ja metsänhoitokustannusten ennakoitua pienempi toteuma.

Maa- ja metsätilat (ulkoinen)

		TA / M 2018	TP 2018
Toimintatuotot		102 750	157 053
Toimintakulut		-46 030	-25 310
Toimintakate		56 720	131 743

Vesi- ja viemärihuoltolaitos

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksen tehtävänä on keskitetty talousveden hankinta ja jakelu sekä viemärlaitostoiminta määritetyillä toiminta- ja kehittämisalueilla. Näitä alueita kunnassa on seitsemän (7) kappaletta. Vesihuollon toiminta-alueet on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2017. Lisäksi tehtäviin kuuluu kunnan omistaman vesi- ja viemärihuoltoverkoston ja sen laitteistojen hoitaminen, rakentaminen ja saneeraus. Vuonna 2017 ostettujen vesiosuuskuntien runkoverkosto mukaan lukien, kunnalla on runkovesi- ja viemäriverkostoa n. 165 km. Kunnan asiakkaita vesi- ja viemärihuollon piirissä on vuonna 2018 n. 640 kpl ja liikevaihtoa kertyy n. 500 000 € (alv 0 %). Toiminta-alueiden osalta merkittävämpänä tavoitteena on saada kohtuullisella aikavälillä kaikki keskitettyyn vesihuoltoon kuulumattomat kiinteistöt liittymään siihen mukaan. Vuonna 2017 muuttunut jätevesilaki tiukennuksineen aiheuttaa todennäköisesti sen, että kalliiden korjaus- ja muutostöiden sijaan on tarkoituksenmukaisempaa liittyä kunnan vesihuoltopalveluiden asiakkaaksi, koska vahvistetuilla vesihuollon toiminta-alueilla omat jätevesijärjestelmät vaativat luvan ympäristölautakunnalta.

Vesi- ja viemälaitokseen kuuluu vuonna 2018 kolme (3) vedenottamo, jätevedenpuhdistamo, vesi- ja jätevesipumppaamoja (n. 390 kpl linja- ja pienpumppaamoja). Vesihuoltolaitoksella on tarkistettu ympäristölupa vuodelta 2012 ja sen uusiminen ajoittuu vuodelle 2018. Vesihuoltolaitos eriytettiin kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen.

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksella työskentelee täysipäiväisesti yksi (1) henkilö, jonka palkka kohdistuu 100 % ko. kustannuspaikalle ja 80 % kunnallisteknikon palkkakuluista kohdistuu ko. kustannuspaikkaan.

Vesi- ja viemärihuoltolaitoksesta tekniselle johtajalle vastaa kunnallisteknikko.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Kts. vesihuollon toimintakertomus 2018.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kts. vesihuollon toimintakertomus 2018.

Toimialan tavoitteet ja yhteys kuntastrategiaan

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna	Mittarit/indikaattorit	Tavoitetaso	Toteutunut
<i>Modernia maalaisidylliä</i>	<i>Kaavoituksen eteneminen aikataulussa</i>	<i>Valmistuneet kaavat, myydyt omakotitalo- ja teollisuustontit</i>	<i>2018 rantaosayleiskaava itäinen osa 2, kirkonkylän yleis- ja asemakaava valmiiksi</i>	<i>Kirkonkylän asemakaava hyväksyttiin, muut hyväksyntään vuoden 2019 aikana</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Tieluokittelun jalostaminen suunnitelmaksi</i>	<i>PTS- teiden kunnan ja turvallisuuden ylläpidosta ja parantamisesta</i>	<i>Valmis dokumentti</i>	<i>Toteutunut</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Toimitilapalveluiden palvelutaso</i>	<i>Palaute asiakkaalta</i>	<i>Taso pidetään hyvällä tasolla</i>	<i>Toteutunut</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Kiinteistöjen käyttöaste ja talotekninen kunto</i>	<i>Kiinteistöjen käyttöasteet korkealla tasolla. Tilojen käyttöä ennakoidaan ja siihen reagoidaan nopeasti.</i>	<i>Tilat käytössä tai niille on osoitettu suunnitelmallinen käyttötarkoitus.</i>	<i>Toteutunut</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Vesihuoltoverkoston kuntokartoitus</i>	<i>Kuntotutkimus</i>	<i>Mahdollisuus tehdä suunnitelma ja laskea kustannusarvio vesihuollon toimenpiteistä aikavälillä 1- 5 vuotta.</i>	<i>Aloitettu</i>
<i>Palveluiden Toivakka</i>	<i>Vesihuollon seurantajärjestelmän käyttöönotto</i>	<i>Vesihuoltoverkon huoltokirja käytössä</i>	<i>Reaaliaikainen seuranta verkostoihin kohdistuvista korjauksista ja huoltotöistä.</i>	<i>50 % valmis</i>

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Vuonna 2018 kunnan vesihuoltolaitokseen liittyi kolme uutta vesihuoltoaluetta. Huollettavan verkoston määrä kasvoi merkittävästi. Riskien hallinnan osalta asiaan oli reagoitava loppuvuodesta palkkaamalla kenttätöihin yksi henkilö lisää. Lisäksi valvontaan panostettiin rakentamalla automaatiota mm. vedenottamoille. Automaation rakentamisen seurauksena puhtasvesiverkostoa pystytään valvomaan etänä ja mahdollisiin ongelmatilanteisiin pystyttiin reagoimaan välittömästi.

Kunnan varautumissuunnitelman päivityksen yhteydessä myös vesihuollon / teknisen toimen varautumissuunnitelmaa alettiin päivittämään vastaamaan tämän hetken tilannetta. Kokonaisuutena vesihuollon osalta riskienhallinta ja varautuminen parani vielä entiseen verrattuna. Em. lisäksi varautumiseen liittyvää koulutusta järjestettiin johdolle ja kenttätöissä työskenteleville henkilöille.

Teknisen toimen henkilöstön muutokset vaikuttivat oleellisesti toimintaan. Mm. vesihuoltoon liittyvien tiedostojen ja karttojen saaminen sähköiseen muotoon ja työntekijöiden käyttöön vei merkittävästi aikaa. Lisäksi maanmittaustoiminnan henkilöstön muutokset aiheuttivat pientä viivästymistä muiden kartoitustoimintojen osalta.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin toimialalla pääasiassa hyvin. Jälleen kerran kuitenkin henkilöstön vaihdokset aiheuttivat joidenkin tavoitteiden siirtämistä tulevaisuuteen. Päivittäisen palvelutoiminnan osalta työt ja vaatimukset kuitenkin tehtiin hyvää tasoa ja tehokkuutta noudattaen.

Taloudellinen raportointi

Talouden seurannan osalta tavoitteet toteutuivat odotetusti ja reaaliaikainen talouden seuranta helpotti päivittäistä budjetin seuraamista. Budjetin toteumavertailun jakamisessa ns. hallinnon alapuolisiin osastoihin on vielä kehitettävää ja siihen tullaan puuttumaan 2019.

Lakien ja sääntöjen mukaisuus

Tavoitteet toteutui suunnitellusti. Hankintapäätökset tehtiin Toivakan kunnan voimassa olevan hankintaohjeen mukaisesti ja päätökset isommista hankinnoista tehtiin Dynasty-järjestelmään. Lisäksi ko. päätöksistä lähetettiin kopio lautakunnan puheenjohtajalle. Näin hän pystyi seuraamaan hankintoja ja puuttumaan niihin tarvittaessa lautakunnan osalta. Urakkakilpailutuksissa noudatettiin Toivakan kunnan hankintaohjetta ja kansallista hankintaohjetta. Yksi hanke (Kankainen-Ruuhimäki koulu/päiväkoti) ilmoitettiin vuonna 2018 Hilmassa. Laskujen tarkastukset ja hyväksymiset noudattivat aiempien vuosien tapaan hyväksi todettua järjestelmää.

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
HALLINTO-JA SUUNNITTELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT				2,42	-100,0
TOIMINTAKULUT	-163.230		-163.230	-173.603,45	106,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-163.230	0	-163.230	-173.601,03	106,4
VUOSIKATE	-163.230	0	-163.230	-173.601,03	106,4
Poistot ja arvonalentumiset				-704,52	-100,0
TILIKAUDEN TULOS	-163.230	0	-163.230	-174.305,55	106,8
YHDYSKUNTASUUNNITTELU					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	1.000		1.000	5.243,37	524,3
TOIMINTAKULUT	-60.197		-60.197	-50.072,35	83,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-59.197	0	-59.197	-44.828,98	75,7
VUOSIKATE	-59.197	0	-59.197	-44.828,98	75,7
Poistot ja arvonalentumiset	-4.433		-4.433	-3.394,91	76,6
TILIKAUDEN TULOS	-63.630	0	-63.630	-48.223,89	75,8
RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖ					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT				-29,30	-100,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0	0	-29,30	-100,0
VUOSIKATE	0	0	0	-29,30	-100,0
Poistot ja arvonalentumiset	-5.828		-5.828		
TILIKAUDEN TULOS	-5.828	0	-5.828	-29,30	0,5
LIIKENNEVÄYLÄT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTAKULUT	-84.074		-84.074	-94.483,17	112,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-84.074	0	-84.074	-94.483,17	112,4
VUOSIKATE	-84.074	0	-84.074	-94.483,17	112,4
Poistot ja arvonalentumiset	-78.130		-78.130	-59.523,87	76,2
TILIKAUDEN TULOS	-162.204	0	-162.204	-154.007,04	94,9
JÄTEHUOLTO					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT				3.512,80	-100,0
TOIMINTAKULUT	-10.600		-10.600	-4.222,03	39,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-10.600	0	-10.600	-709,23	6,7
VUOSIKATE	-10.600	0	-10.600	-709,23	6,7
Poistot ja arvonalentumiset	-698		-698	-155,64	22,3
TILIKAUDEN TULOS	-11.298	0	-11.298	-864,87	7,7
PUISTOT JA YLEISET ALUEET					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT				500,00	-100,0
TOIMINTAKULUT	-31.672		-31.672	-22.776,12	71,9

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31.672	0	-31.672	-22.276,12	70,3
VUOSIKATE	-31.672	0	-31.672	-22.276,12	70,3
Poistot ja arvonalentumiset	-2.715		-2.715	-2.617,32	96,4
TILIKAUDEN TULOS	-34.387	0	-34.387	-24.893,44	72,4
TOIMITILAPALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	1.391.589		1.391.589	2.236.709,63	160,7
TOIMINTAKULUT	-1.011.361		-1.011.361	-1.045.059,25	103,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	380.228	0	380.228	1.191.650,38	313,4
VUOSIKATE	380.228	0	380.228	1.191.650,38	313,4
Poistot ja arvonalentumiset	-401.439		-401.439	-1.124.655,55	280,2
TILIKAUDEN TULOS	-21.211	0	-21.211	66.994,83	-315,8
MUUT TOIMITILAPALVELUT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	547.781		547.781	499.859,98	91,3
TOIMINTAKULUT	-552.184		-552.184	-517.126,46	93,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4.403	0	-4.403	-17.266,48	392,2
VUOSIKATE	-4.403	0	-4.403	-17.266,48	392,2
TILIKAUDEN TULOS	-4.403	0	-4.403	-17.266,48	392,2
MAA-JA METSÄTILAT					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	102.750		102.750	157.052,93	152,8
TOIMINTAKULUT	-46.030		-46.030	-25.310,23	55,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	56.720	0	56.720	131.742,70	232,3
VUOSIKATE	56.720	0	56.720	131.742,70	232,3
Poistot ja arvonalentumiset	-41.230		-41.230	-31.221,53	75,7
TILIKAUDEN TULOS	15.490	0	15.490	100.521,17	648,9
SISÄINEN PALVELUTOIMINTA					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	544.438		544.438	519.088,92	95,3
TOIMINTAKULUT	-473.663		-473.663	-472.120,60	99,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	70.775	0	70.775	46.968,32	66,4
VUOSIKATE	70.775	0	70.775	46.968,32	66,4
Poistot ja arvonalentumiset	-40.528		-40.528	-46.718,56	115,3
TILIKAUDEN TULOS	30.247	0	30.247	249,76	0,8
VESIHUOLTOLAITOS					
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT	533.557		533.557	501.625,41	94,0
TOIMINTAKULUT	-391.310		-391.310	-394.833,17	100,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	142.247	0	142.247	106.792,24	75,1
VUOSIKATE	142.247	0	142.247	106.792,24	75,1
Poistot ja arvonalentumiset	-191.159		-191.159	-182.847,96	95,7

Ulkoisen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
TILIKAUDEN TULOS	-48.912	0	-48.912	-76.055,72	155,5

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
00007000 TEKINEN LAUTAKUNTA					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot	1.537.828		1.537.828	1.564.993,96	101,8
3300 Tuet ja avustukset	24.557		24.557	25.387,34	103,4
3400 Muut toimintatuotot	1.558.730		1.558.730	2.333.214,16	149,7
3000 TOIMINTATUOTOT	3.121.115		3.121.115	3.923.595,46	125,7
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-924.908		-924.908	-944.013,96	102,1
4300 Palvelujen ostot	-1.049.394		-1.049.394	-1.022.138,13	97,4
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-628.044		-628.044	-606.814,52	96,6
4700 Avustukset	-39.900		-39.900	-37.818,00	94,8
4800 Muut toimintakulut	-182.075		-182.075	-188.851,52	103,7
4000 TOIMINTAKULUT	-2.824.321		-2.824.321	-2.799.636,13	99,1
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	296.794	0	296.794	1.123.959,33	378,7
6999 VUOSIKATE	296.794	0	296.794	1.123.959,33	378,7
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-766.160		-766.160	-1.451.839,86	189,5
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-766.160		-766.160	-1.451.839,86	189,5
8499 TILIKAUDEN TULOS	-469.366	0	-469.366	-327.880,53	69,9
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-469.366	0	-469.366	-327.880,53	69,9

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
00000001 Toivakan kunta					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot	2.258.346		2.258.346	2.455.491,82	108,7
3200 Maksutuotot	426.250		426.250	391.987,85	92,0
3300 Tuet ja avustukset	142.307		142.307	178.214,41	125,2
3400 Muut toimintatuotot	1.575.630		1.575.630	2.335.152,17	148,2
3000 TOIMINTATUOTOT	4.402.533		4.402.533	5.360.846,25	121,8
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-5.969.144	-81.000	-6.050.144	-6.036.858,49	99,8
4300 Palvelujen ostot	-8.075.569	-429.000	-8.504.569	-8.374.878,21	98,5
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-957.854	-4.500	-962.354	-922.476,49	95,9
4700 Avustukset	-1.278.391	-208.253	-1.486.644	-1.384.254,77	93,1
4800 Muut toimintakulut	-1.426.381	-35.100	-1.461.481	-2.271.159,70	155,4
4000 TOIMINTAKULUT	-17.707.339	-757.853	-18.465.192	-18.989.627,66	102,8
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-13.304.806	-757.853	-14.062.659	-13.628.781,41	96,9
5000 Verotulot	7.892.000		7.892.000	7.866.090,00	99,7
5500 Valtionosuudet	5.983.825		5.983.825	5.945.299,00	99,4
6000 Rahoitustuotot ja -kulut					
6100 Muut rahoitustuotot	30.000		30.000	59.391,03	198,0
6200 Korkokulut	-65.000		-65.000	-51.410,99	79,1
6300 Muut rahoituskulut	-21.500		-21.500	-25.912,27	120,5
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-56.500		-56.500	-17.932,23	31,7
6999 VUOSIKATE	514.519	-757.853	-243.334	164.675,36	-67,7
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-921.401		-921.401	-1.643.164,98	178,3
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-921.401		-921.401	-1.643.164,98	178,3
8499 TILIKAUDEN TULOS	-406.882	-757.853	-1.164.735	-1.478.489,62	126,9
8500 Varausten ja rahastojen muutokset					
8501 Poistoeron muutos	21.444		21.444	21.443,96	100,0
8500 Varausten ja rahastojen muutokset	21.444		21.444	21.443,96	100,0
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-385.438	-757.853	-1.143.291	-1.457.045,66	127,4

		TA 2018	TP 2018
Yleishallinto			
Tietojärjestelmät			
Ohjelmistopäivitykset	Normaalit it-järjestelmien päivitykset	10 000	8 072
Verkkosivut	Uudet verkkosivut	15 000	14 990
Mustankorkea Oy:n osakkeet		120 959	120 959
Keski-Suomen Verkkoholding osakeanti	Päätös KV 15.5.2017 § 33	376 790	421 681
Sivistyslautakunta			
Kankainen-Ruuhimäki koulu-päiväkotihanke			
Kankainen-Ruuhimäki koulu-päiväkotihanke		375 000	387 339
Kankainen-Ruuhimäki koulu-päiväkotihanke	Kalusto	70500	65723
Vapaa-aikatoimi			
Jäähdytyskone tekojääkentälle	Jäähdytyskone, perustukset yms. (haetaan OKM-tu	200 000	175 138
Tekninen Lautakunta			
Maanhankinta			
	Kaavoituksen myötä varaudutaan maanhankintaan strtagisilta alueilta	100 000	47 836
Kiinteistöt			
Kirjaston julkisivukorjaus/katonmaalaus	IV-automaatiikka, ulkoseinien ja katon maalaus	19 000	14 001
Soneratalon vesikaton uusiminen		30 000	14 545
Kiinteistöhoito			
Traktori	Liikuntapaikkojen hoitoon (haetaan OKM-tukea)	60 000	61 991
Kunnallistekniikka			
Liikenneväylien valaistus	Huikon liikenneväylät	10 000	13 407
Liikenneväylien korjaukset		30 000	33 774
Valaisinpylväät Toivakantielle	Keskustan alueen yleisilmeen ja turvallisuuden parantaminen	60 000	76 936
Yleiskaavoitus	Kirkonkylä, VT 4, Ruuhimäki-Kankainen kyläosayle	60 000	113 813
Vesihuoltolaitos			
Vesihuolto	2018 Silanterintien vesihuoltoliittymät 2019 Heiskan vesihuoltoon tehtävät tiet (uusi osa ja parannus) + muut korjaukset ja liittymät	180 000	187 955
Kaukovalvontajärjestelmä		52330	50705
Yhteensä		1 769 579	1 808 865

Maanhankinta	Kaavoituksen myötä varaudutaan maanhankintaan strtagisilta alueilta
---------------------	--

Maata hankittiin Kankaisilta kyläkoulun vierestä tukemaan alueelle tehtävää kyläkaavaa. Lisäksi lunastettiin kunnalle kuuluvia katualueita asemakaava-alueella.

Kirjaston julkisivukorjaus/katonmaalaus	IV-automaatiikka, ulkoseinien ja katon maalaus
--	---

IV- automaatiikka uusittiin ja julkisivut/ikkunapuitteet maalattiin

Soneratalon vesikaton uusiminen	
--	--

Kattorakenne ja pinnoite uusittiin ja yläpohjaan asennettiin lisälämmöneritys

Traktori	Liikuntapaikkojen hoitoon (haetaan OKM-tukea)
-----------------	--

Liikuntapaikkojen ja ulkoalueidebn hoitoon ostettiin uusi traktori vanhan tilalle

Liikenneväylien valaistus	Huikon liikenneväylät
----------------------------------	------------------------------

Huikkoon asennettiin uudet energiatehokkaammat ja kirkkaammat LED katuvalot

Liikenneväylien korjaukset	
-----------------------------------	--

Teollisuusalueen tien pinnoitus, terveysaseman parkkialueen pinnoitus, paikkaukset ja korjaukset AK- alueella

Valaisinpylväät Toivakantielle	Keskustan alueen yleisilmeen ja turvallisuuden parantaminen
---------------------------------------	--

Keskustan alueelle vaihdettiin uudet valaisin pylväät lamppuineen. Vaihtoehto valittiin äänestyksen perusteella. Investointisuunnitelmassa ollut budjetti ylittyi tavarantoimittajan materiaalikustannusten reilusta kasvusta edellisvuodesta

Yleiskaavoitus	Kirkonkylä, VT 4, Ruuhimäki-Kankainen kyläosayleiskaava
-----------------------	--

Kaavoituksen pitkittymisen seurauksena selvityksiä jouduttiin tekemään osin uudelleen ja viranomaismääräysten takia mm. liikenneselvityksiä tehtiin aiottua enemmän. Keskustan AK lainvoimainen ja ROYK osa-alue 1 lainvoimainen vuonna 2018.

Vesihuolto	2018 Silanterintien vesihuoltoliittymät 2019 Heiskan vesihuoltoon tehtävät tiet (uusi osa ja parannus) + muut korjaukset ja liittymät
-------------------	--

Uudensillantien varteen ja osin pessilänkujalle rakennettiin vh linja palvelemaan nykyisiä asukkaita ja tulevaisuutta. Heiskan alueella olevalle JV pumppaamolle rakennettiin tie huoltovarmuuden parantamiseksi Peruskorjauksia (uusia kaivoja ja kiinteistösulkuja, verkostosuunnittelua)

Kaukovalvontajärjestelmä	
---------------------------------	--

Vesihuoltoautomaatiikkaa. Pumppaamoiden valvontajärjestelmät

Jäähdytyskone tekojääkentälle	Jäähdytyskone, perustukset yms. (haetaan OKM-tukea)
--------------------------------------	--

Tukea ei myönnetty. Kaukalohankkeen toinen vaihe, jossa peruskorjatun kaukalon jäähdytyslaitteisto hankittiin. Lisäksi ympäristö viimeisteltiin ja pinnoitteet korjattiin.

Kankainen-Ruuhimäki koulu-päiväkotihanke	
---	--

Vuokrattavan rakennuksen perustukset (n.1800m2)

Kunnan vastuulle kuului:

- pohjatutkimukset, perustussuunnittelu, luvitus
- pohjarakennustyöt (koulu, asuntoalueen tiepohja, hiihtoladun pohja)
- sähkö- ja tietoliikennekaapeloinnit
- vesihuoltolaitteiston siirtäminen ja uusiminen
- lämmitysjärjestelmän rakentaminen
- perusmuurit ohjauslankkuineen
- jääkiekkokaukalon siirrosta johtuneet valaisimien siirrot yms.
- huolto- yms. Rakennusten siirto

Ulkoinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
091010 Maa- ja vesialueet					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-100.000		-100.000	-47.836,50	47,8
9000 INVESTOINTIMENOT	-100.000		-100.000	-47.836,50	47,8
9049 INVESTOINTITULOT					
9050 KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI				8.340,11	-100,0
9049 INVESTOINTITULOT				8.340,11	-100,0
9080 INVESTOINNIT NETTO	-100.000	0	-100.000	-39.496,39	39,5
091020 Asunto-osakkeet					
0005 INVESTOINNIT					
9049 INVESTOINTITULOT					
9050 KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI				30.273,82	-100,0
9049 INVESTOINTITULOT				30.273,82	-100,0
9080 INVESTOINNIT NETTO	0	0		30.273,82	-100,0
091041 Tietojärjestelmät					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-10.000		-10.000	-8.072,10	80,7
9000 INVESTOINTIMENOT	-10.000		-10.000	-8.072,10	80,7
9080 INVESTOINNIT NETTO	-10.000	0	-10.000	-8.072,10	80,7
091045 K-S Verkkoholding Oy:n osakkeet					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-240.000	-136.790	-376.790	-421.681,83	111,9
9000 INVESTOINTIMENOT	-240.000	-136.790	-376.790	-421.681,83	111,9
9080 INVESTOINNIT NETTO	-240.000	-136.790	-376.790	-421.681,83	111,9
091048 Verkkosivut					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-10.800,00	-100,0
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-15.000		-15.000	-4.190,00	27,9
9000 INVESTOINTIMENOT	-15.000		-15.000	-14.990,00	99,9
9080 INVESTOINNIT NETTO	-15.000	0	-15.000	-14.990,00	99,9
091049 Mustankorkea Oy:n osakkeet					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT		-120.959	-120.959	-120.959,00	100,0
9000 INVESTOINTIMENOT		-120.959	-120.959	-120.959,00	100,0
9080 INVESTOINNIT NETTO	0	-120.959	-120.959	-120.959,00	100,0
092038 Kankainen-Ruuhimäki koulu-päiväkoti					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-13.899,66	-100,0
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-125.000	-250.000	-375.000	-373.439,93	99,6
9000 INVESTOINTIMENOT	-125.000	-250.000	-375.000	-387.339,59	103,3
9080 INVESTOINNIT NETTO	-125.000	-250.000	-375.000	-387.339,59	103,3
093045 Kankainen-Ruuhimäki / kalusto					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-806,96	-100,0
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT		-70.500	-70.500	-64.916,19	92,1
9000 INVESTOINTIMENOT		-70.500	-70.500	-65.723,15	93,2
9080 INVESTOINNIT NETTO	0	-70.500	-70.500	-65.723,15	93,2
094062 Jääkiekkokaukalo II-vaihe					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					

Ulkoinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
9001 OMA RAKENTAMINEN				-6.123,38	-100,0
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-200.000		-200.000	-169.014,90	84,5
9000 INVESTOINTIMENOT	-200.000		-200.000	-175.138,28	87,6
9080 INVESTOINNIT NETTO	-200.000	0	-200.000	-175.138,28	87,6
094065 Traktori					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-8.044,23	-100,0
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-60.000		-60.000	-53.947,58	89,9
9000 INVESTOINTIMENOT	-60.000		-60.000	-61.991,81	103,3
9080 INVESTOINNIT NETTO	-60.000	0	-60.000	-61.991,81	103,3
094010 Liikenneväylät					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-30.000		-30.000	-33.774,63	112,6
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000		-30.000	-33.774,63	112,6
9080 INVESTOINNIT NETTO	-30.000	0	-30.000	-33.774,63	112,6
094022 Vesihuollon rakentaminen					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-154,75	-100,0
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-180.000		-180.000	-187.800,75	104,3
9000 INVESTOINTIMENOT	-180.000		-180.000	-187.955,50	104,4
9080 INVESTOINNIT NETTO	-180.000	0	-180.000	-187.955,50	104,4
094053 Kaavoitus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-1.138,30	-100,0
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-60.000		-60.000	-112.674,99	187,8
9000 INVESTOINTIMENOT	-60.000		-60.000	-113.813,29	189,7
9080 INVESTOINNIT NETTO	-60.000	0	-60.000	-113.813,29	189,7
094063 Kirjasto/kiinteistön korjaus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-1.704,85	-100,0
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-19.000		-19.000	-12.297,01	64,7
9000 INVESTOINTIMENOT	-19.000		-19.000	-14.001,86	73,7
9080 INVESTOINNIT NETTO	-19.000	0	-19.000	-14.001,86	73,7
094064 Soneratalon vesikatko					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9001 OMA RAKENTAMINEN				-13.218,14	-100,0
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-30.000		-30.000	-1.326,99	4,4
9000 INVESTOINTIMENOT	-30.000		-30.000	-14.545,13	48,5
9080 INVESTOINNIT NETTO	-30.000	0	-30.000	-14.545,13	48,5
094066 Liikenneväylät / valaistus					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-10.000		-10.000	-13.407,10	134,1
9000 INVESTOINTIMENOT	-10.000		-10.000	-13.407,10	134,1
9080 INVESTOINNIT NETTO	-10.000	0	-10.000	-13.407,10	134,1
094067 Toivakantien valaisinpylväät					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT	-60.000		-60.000	-76.936,18	128,2
9000 INVESTOINTIMENOT	-60.000		-60.000	-76.936,18	128,2
9080 INVESTOINNIT NETTO	-60.000	0	-60.000	-76.936,18	128,2

Ulkoinen

01.01.2018 - 31.12.2018

	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos	Toteutuma 2018 01-12	Käyttö- %
094070 Vesihuollon kaukovalvontajärjestelmä					
0005 INVESTOINNIT					
9000 INVESTOINTIMENOT					
9030 MUUT INVESTOINTIMENOT		-52.330	-52.330	-50.705,00	96,9
9000 INVESTOINTIMENOT		-52.330	-52.330	-50.705,00	96,9
9080 INVESTOINNIT NETTO	0	-52.330	-52.330	-50.705,00	96,9
094071 Kierrätyspisteet					
0005 INVESTOINNIT					
9049 INVESTOINTITULOT					
9050 KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTI				4.874,19	-100,0
9049 INVESTOINTITULOT				4.874,19	-100,0
9080 INVESTOINNIT NETTO	0	0		4.874,19	-100,0

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	6 758 000,00		6 758 000,00	6 664 668,70	-93 331,30
Osuus yhteisövero tuotosta	556 000,00		556 000,00	569 116,32	13 116,32
Kiinteistövero	578 000,00		578 000,00	632 304,98	54 304,98
Verotulot	7 892 000,00		7 892 000,00	7 866 090,00	-25 910,00

		Tulovero%	Verotettava tulo kunnallisverotuksessa	Muutos %
Verovuosi	2014	20,50	40 898 126	
Verovuosi	2015	20,50	45 326 246	
Verovuosi	2016	20,50	45 169 561	
Verovuosi	2017	21,00	46 445 046	
Verovuosi	2018	21,00		

Kiinteistöveroprosentit

Verovuodet		2018	2017
Yleinen		1,10 %	1,10 %
Vakituiset asuin- rakennukset		0,45 %	0,45 %
Muut asuinrakennukset		1,55 %	1,10 %
Yleishyödylliset yhteisöt			
Rakentamaton asuinpaikka		3,00 %	3,00 %

Valtionosuudet

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	6 483 572		6 483 572	6 483 569	-3
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-499 747		-499 747	-538 270	38 523
Valtionosuudet	5 983 825		5 983 825	5 945 299	38 520

RAHOITUSI

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	164 675,36	1 425 251,42
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	56 103,11	-477 397,92
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 808 995,63	-1 817 493,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin		45 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	43 488,12	41 558,08
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	3 816,07	477 397,92
Investoinnit	-1 761 691,44	-1 253 537,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 540 912,97	-305 683,51
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-15 129,60	
Antolainasaamisten vähennykset	19 392,05	
Lainakannan muutokset	4 262,45	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000,00	1 600 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-953 777,49	-467 333,44
Lyhytaikaisten lainojen muutos	15 726,73	-185 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	97 436,04	401 662,22
Rahoituksen rahavirta	163 647,73	1 349 328,78
Rahavarojen muutos	-1 377 265,24	1 043 645,27
Rahavarat 31.12	525 480,57	1 902 745,81
Rahavarat 1.1	1 902 745,81	861 289,57
Kassavarojen muutos	-1 377 265,24	1 041 456,24

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta						1 000 euroa		Ulkoinen			
	Sitovuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. Ta	TA ml	Alkup. + muutos	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Ta	TA muutos	Alkup. + muutos	Toteuma	Poikkeama
Käyttötalousosa											
Keskusvaaliitk											
Vaalit	N	8		8	4	4	7		7	4	
Kunnanvaltuusto											
Kunnanvaltuusto	N	26		26	36	-10					
Tarkastusltk											
Tarkastusltk	N	17		17	17	0					
Kunnanhallitus											
Yleishallinto	N	1 084		1 084	1 065	19	36		36	38	-2
Yleishallinto	N	247		247	220	27					
Hallinto- ja talous	N	382		382	375	7	1		1	5	4
Henkilöstöhall.	N	143		143	150	-7	25		25	23	-2
Pelastustoimi	N	188		188	190	-2					
Elinkeinotoimi	N	123		123	130	-7	10		10	11	1
Perusturvaltk											
Hallinto	N	7 709	718	8 427	8 249	178	341		341	464	123
Hallinto	N	102		102	140	-38	2		2	73	71
Lastensuojelu	N	120	200	321	280	41					
Lasten ja perh.	N	251		251	273	-22	29		29	28	-1
Vanhushuolto	N	2 089	269	2 358	2 265	93	262		262	273	11
Palveluasuminen	N		208	208	854	-646				6	
Kehitysvammah.	N	246	139	385	434	-49	7		7	17	10
Vanhusten ja vam	N	256	110	366	433	-67	17		17	41	24
Päihdehuolto	N	6		6	13	-7					
Terveysthuolto	N	4 492		4 492	4 221	271					
Sos. Ja terv.toimi	N	147		147	188	-41	23		23	32	9
Sivistystoimenltk											
Hallinto	N	4 124	40	4 163	4 100	63	513		513	553	
Hallinto	N	62		62	47	15					
Perusopetus	N	2 395	29	2 423	2 431	-8	376		376	421	45
Esiopetus	N	244		244	209	35	8		8	8	
Yleissivistävä	N	74		74	57	17					
Kulttuuritoimi	N	152		152	147	5	1		1	1	0
Vapaa-aika	N	249		249	244	5	38		38	43	5
Päivähoito	N	948	11	958	964	-6	90		90	80	-10
Ympäristölautakunta											
Hallinto	N	99		99	86	13	59		59	46	-13
Tekninen ltk											
Hallinto	N	2 086		2 086	2 077	9	892		892	901	9
Hallinto	N	147		147	157	-10					
Yhdyskuntasuunn.	N	38		38	29	9	1		1	5	
Liikenneväylät	N	78		78	78	0					
Jätehuolto	N	10		10	4	6				3	3
Yleiset alueet	N	32		32	20	12					
Toimitilapalvelut	N	462		462	534	-72	133		133	166	33
Muut tilapalvelut	N	460		460	439	21	52		52	47	-5
Maa- ja metsätilat	N	46		46	25		103		103	157	54
Sisäinen palvelu	N	442		442	415	27	111		111	75	-36
Vesihuolto	N	371		371	375	-4	492		492	447	-45

	Sitovuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. Ta	TA m	Alkup. + muutos	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Ta	TA muutos	Alkup. + muutos	Toteuma	Poikkeama
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						7 892		7 892	7 866	-26
Valtionosuudet	B						5 984		5 984	5 945	-39
Korkotuotot	B										
Muut rah.tuotot	B						30		30	59	29
Korkomenot	B	65		65	51	14					
Muut rah.menot	B	21		21	26	-5					
Satunnaiset erät	B									200	200
Investointiosa											
Yleishallinto	N	365	258	623	575	48				42	42
Sivistystoimi	N	385	320	705	690	15				45	45
Tekninen toimi	N	389	52	441	500	-59					
Rahoitusosa											
Lainakannan muutokset											
Pitkäaik. Lisäys	B						1 000		1 000	1 000	
Pitkäaik. Vähennys	B	719		719	954	-235					
Yhteensä		32 099		34 451	34 771	-341	18 535	0	18 535	19 125	539

TULOSLASKELMA

Ulkoinen

	2018	2017
Toimintatuotot	2 006 218,57	2 774 779,82
Toimintakulut	-15 634 999,98	-15 424 283,97
Toimintakate	-13 628 781,41	-12 649 504,15
Verotulot	7 866 090,00	7 908 666,13
Valtionosuudet	5 945 299,00	6 148 992,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		11,28
Muut rahoitustuotot	59 391,03	99 824,39
Korkokulut	-51 410,99	-55 392,27
Muut rahoituskulut	-25 912,27	-27 275,96
Vuosikate	164 675,36	1 425 251,42
Poistot ja arvonalentumiset	-1 643 164,98	-1 360 495,05
Tilikauden tulos	-1 478 489,62	64 756,37
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	21 443,96	21 443,96
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 457 045,66	86 200,33

RAHOITUSLASKELMA

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	164 675,36	1 425 251,42
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	56 103,11	-477 397,92
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 808 995,63	-1 817 493,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin		45 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	43 488,12	41 558,08
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	3 816,07	477 397,92
Investoinnit	-1 761 691,44	-1 253 537,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 540 912,97	-305 683,51
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-15 129,60	
Antolainasaamisten vähennykset	19 392,05	
Lainakannan muutokset	4 262,45	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000,00	1 600 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-953 777,49	-467 333,44
Lyhytaikaisten lainojen muutos	15 726,73	-185 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	97 436,04	401 662,22
Rahoituksen rahavirta	163 647,73	1 349 328,78
Rahavarojen muutos	-1 377 265,24	1 043 645,27
Rahavarat 31.12	525 480,57	1 902 745,81
Rahavarat 1.1	1 902 745,81	861 289,57
Kassavarojen muutos	-1 377 265,24	1 041 456,24
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		

TASE

	2018	2017
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	14 746 031,72	14 627 951,64
I Aineettomat hyödykkeet	254 682,79	197 603,51
1. Aineettomat oikeudet	35 969,63	63 539,51
2. Muut pitkävaikutteiset menot	218 713,16	134 064,00
II Aineelliset hyödykkeet	12 332 834,91	12 779 938,67
1. Maa- ja vesialueet	1 431 721,43	1 392 225,04
2. Rakennukset	7 316 548,12	8 430 988,87
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 125 873,48	2 694 256,03
4. Koneet ja kalusto	458 691,88	262 468,73
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
III Sijoitukset	2 158 514,02	1 650 409,46
1. Osakkeet ja osuudet	1 964 472,85	1 452 105,84
2. Muut lainasaamiset	194 041,17	198 303,62
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 555 755,63	3 076 476,63
I Vaihto-omaisuus		10 400,32
1. Aineet ja tarvikkeet		10 400,32
II Saamiset	1 030 275,06	1 163 330,50
Pitkäaikaiset saamiset	345 799,60	322 000,00
1. Lainasaamiset tytäryhtiöltä	294 000,00	322 000,00
2. Muut saamiset	51 799,60	
Lyhytaikaiset saamiset	684 475,46	841 330,50
1. Myyntisaamiset	314 324,45	436 762,87
2. Lainasaamiset	100 079,51	147 310,80
3. Muut saamiset	163 262,64	147 118,48
4. Siirtosaamiset	106 808,86	110 138,35
III Rahoitusarvopaperit	36 736,98	36 736,98
1. Osakkeet ja osuudet	36 736,98	36 736,98
IV Rahat ja pankkisaamiset	488 743,59	1 866 008,83
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 301 787,35	17 704 428,27

TASE

	2018	2017
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	5 941 618,79	7 398 664,45
I Peruspääoma	5 568 389,50	5 568 389,50
II Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	1 830 274,95	1 744 074,62
III Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	-1 457 045,66	86 200,33
 B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	 462 832,72	 484 276,68
1. Poistoero	462 832,72	484 276,68
 C PAKOLLISET VARAUKSET	 60 000,00	
1. Muut pakolliset varaukset	60 000,00	
 D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 39 224,29	 64 763,50
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	39 224,29	64 763,50
3. Muut toimeksiantojen pääomat		
 E VIERAS PÄÄOMA	 9 798 111,55	 9 756 723,64
I Pitkäaikainen	6 735 772,38	6 637 215,75
1. Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	6 316 667,87	6 016 666,53
2. Lainat julkisyhteisöiltä		201 444,71
3. Liittymismaksut ja muut velat	419 104,51	419 104,51
II Lyhytaikainen	3 062 339,17	3 119 507,89
1. Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	682 392,05	684 999,44
2. Lainat julkisyhteisöiltä		34 000,00
3. Saadut ennakot	48 541,72	21 454,26
4. Ostovelat	1 496 945,62	1 413 313,57
5. Muut velat	344 535,40	312 087,52
6. Siirtovelat	489 924,38	653 653,10
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 16 301 787,35	 17 704 428,27

Konsernituloslaskelma

	2018	2017
Toimintatuotot	5 972 176,77	6 867 013,18
Toimintakulut	-20 167 132,64	-19 878 418,26
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		
Toimintakate	-14 194 955,87	-13 011 405,08
Verotulot	7 866 090,00	7 908 666,13
Valtionosuudet	6 821 677,39	6 978 921,03
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		153,43
Muut rahoitustuotot	67 896,41	101 576,27
Korkokulut	-67 409,68	-63 898,76
Muut rahoituskulut	-31 214,55	-32 053,63
Vuosikate	462 083,70	1 881 959,39
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 956 060,80	-1 687 774,77
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-244,75	2 430,89
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-1 494 221,85	196 615,51
Tilinpäätössirrot	8 793,96	6 257,16
Vähemmistöosuudet		
Laskennallisten verojen muutos		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 485 427,89	202 872,67

Konsernin rahoituslaskelma

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	462 083,70	1 707 708,40
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	60 065,79	-488 633,47
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 244 990,58	-2 756 780,55
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 123,46	46 432,96
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	35 239,20	546 196,31
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 686 478,43	-945 076,35
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	464 147,60	-60 324,83
Antolainasaamisten vähennykset	54 828,90	13,42
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 467 124,18	2 635 290,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 176 246,73	-564 482,97
Lyhytaikaisten lainojen muutos	294 726,73	-529 100,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	100 904,24	460 239,47
Rahoituksen rahavirta	1 205 484,92	1 941 635,09
Rahavarojen muutos	-1 480 993,51	996 558,74
Rahavarat 31.12	967 993,41	2 353 711,32
Rahavarat 1.1	2 448 986,92	1 357 152,58
	-1 480 993,51	996 558,74
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	-6 068 866,42	-4 327 464,34
Investointien tulorahoitus, %	14	63
Lainanhoitokate	0,48	1,84
Kassan riittävyys, pv	15	39

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 025 803,11	18 649 168,63
Aineettomat hyödykkeet	440 946,72	386 315,66
Aineettomat oikeudet	222 233,56	252 251,66
Muut pitkävaikutteiset menot	218 713,16	134 064,00
Aineelliset hyödykkeet	18 284 983,94	17 619 098,79
Maa- ja vesialueet	1 665 939,24	1 601 176,13
Rakennukset	10 269 888,71	11 556 216,34
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 306 082,58	2 889 272,06
Koneet ja kalusto	615 390,47	450 486,14
Muut aineelliset hyödykkeet	9 535,46	9 461,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 418 147,48	1 112 486,36
Sijoitukset	1 299 872,45	643 754,18
Osakkuusyhteisöosuudet	165 477,77	34 524,77
Muut osakkeet ja osuudet	1 016 716,09	503 228,31
Muut lainasaamiset		51,31
Muut saamiset	117 678,59	105 949,79
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	10 410,63	11 258,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 513 655,53	4 082 910,80
Vaihto-omaisuus	38 679,06	51 325,31
Saamiset	1 506 883,06	1 582 598,58
Pitkäaikaiset saamiset	345 799,60	
Lyhytaikaiset saamiset	1 161 083,46	1 582 598,58
Rahoitusarvopaperit	45 152,80	45 152,80
Rahat ja pankkisaamiset	922 940,61	2 403 834,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 549 869,27	22 743 337,64

VASTATTAVAA	2018	2017
OMA PÄÄOMA	7 663 742,05	9 031 064,00
Peruspääoma	5 692 199,61	5 562 641,61
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	382 643,19	382 398,44
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 074 335,22	2 906 921,53
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 485 435,97	179 102,42
PAKOLLISET VARAUKSET	222 881,76	153 031,86
Muut pakolliset varaukset	222 881,76	153 031,86
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	50 426,63	76 856,43
VIERAS PÄÄOMA	14 612 818,83	13 482 385,35
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	9 668 693,54	8 751 868,41
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	437 513,43	503 270,90
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 085 124,55	877 148,52
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	3 421 487,31	3 350 097,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>22 549 869,27</u>	<u>22 743 337,64</u>

Toivakan kunta

Tilinpäätöksen liitetiedot

2018

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-noon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmapoistojen perusteet.

Kunnanvaltuuston 11.12.2017 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on poistoaikoja tarkistettu vuoden 2017 alusta alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno- tai sitä alemmahan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno- tai sitä alemman todennäköisen hankintameno- ja todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno-.

Johdannaissovimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksen. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimukset ovat voimassa 30.6.2025 asti.

Edellistä tilikautta koskevat tiedot

Tilikauden tietojen vertailussa tulee ottaa huomioon, että kunta on lopettanut palvelutuotannon

palvelukeskuksessa ja Kotisilta II:ssa. Kankaisille tuli uusi koulu-päiväkoti ja vanha Kankaisten koulu ja Ruuhimäen koulu poistettiin palvelukäytöstä. Kiinteistöjen arvot kirjattiin tilivuoden aikana pois taseesta. Alaskirjauksia tehtiin 804 327,01 €.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Kunnan konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, -tuloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman.

Kunnan konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Tytäryhteisön tase on yhdistetty kunnan taseeseen rivi riviltä.

Kuntayhtymät on yhdistetty konsernitaseeseen peruspääomaosuuden suhteessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Pysyviin vastaaviin ei sisältynyt sisäisiä katteita.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisön sekä kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen poistoja ei ole oikaistu kunnan suunnitelman mukaisten poistojen mukaisiksi, koska ero ei ole rahamäärältään olennainen.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu edellisten tilikausien yli-/alijäämä tilille ja tilikauden yli-/alijäämätilille.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kirjaustason taseet puuttuu, joten saamia ja velkoja ei ole voinut eritellä tarkasti.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain:

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Kunnanhallitus (vaalit,yleish.ym.)	398 768	377 460	38 686	69 477
Sosiaali-ja terveystoimi	3 923 754	4 129 979	464 037	573 209
Opetus-ja kulttuuritoimi	718 410	752 650	552 765	555 960
Rakennusvalvonta	45 505	29 871	45 505	
Tekninen toimi	941 048	1 546 262	901 182	1 546 262
Toimintatuotot yhteensä	6 027 485	6 836 222	2 002 175	2 744 908

7) Verotulot eriteltyinä

	2018	2017
Kunnan tulovero	6 664 668	6 793 496
Osuus yhteisöveron tuotosta	569 116	545 798
Kiinteistövero	632 304	569 371
Verotulot yhteensä	7 866 088	7 908 665

8) Valtionosuuksien erittely

	2018	2017
Kunnan peruspavelujen valtionosuus ilman tasauksia	4 736 597	4 725 707
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 746 972	1 780 296
Järjestelmämuutoksen tasaus		157 824
Opetus-ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-538 270	-514 905
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	5 945 299	6 148 922

9) Palvelujen ostojen erittely

	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	5 272 802	5 118 459
Muiden palvelujen ostot	1 913 504	1 820 696
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	7 186 306	6 939 155

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa.

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyyn poistosuunnitelman mukaan.

Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*	
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta*	
Liikearvo	2 - 5 vuotta*	
Muut pitkävaikutteiset menot		
ATK-ohjelmistot	2 - 5 vuotta*	
Muut	2 - 5 vuotta*	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta	5 % - 10 %
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Talousrakennukset	10 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta	5 % - 10 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 vuotta	10 % - 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta	10 % - 20 %
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Viemäriverkko	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Kaukolämpöverkko	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 vuotta	15 % - 25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta	25 % - 30 %
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
Muut raskaat koneet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Muut kevyet koneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
ATK-laitteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

12) Selvitys kuluihin ja tuottoihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset

		Konserni		Kunta	
		2018	2017	2018	2017
Pakolliset varaukset	1.1.2018	153 031	145 701		
Vähennys tilikaudella					
Lisäys tilikaudella		69 850	7 330	60 000	
Pakolliset varaukset	31.12.2018	222 881	153 031	60 000	

13) Selvitys pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja tappioista

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	23 989	480 629	23 989	468 094
Rakennusten myyntivoitot		26 942		
Muut myyntivoitot	111	11 801		11 801
Myyntivoitot yhteensä	23 989	507 571	23 989	479 895
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		2 497		
Rakennusten myyntitappiot	68			
Muut myyntitappiot	2568		20 174	
Myyntitappiot yhteensä	2 636	2 497	20 174	

15) Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisällyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely				
			2018	2017
Osinkotuotot			47 557	26 190
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			4 318	4 318
Yhteensä			51 875	30 508

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet				
	Tietokoneohj.	Muut pitkä- vaik menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	63 539,51	134 064,00	197 603,51	1 389 560,77	8 430 988,87	2 694 256,03	262 468,73	12 777 274,40
Lisäykset tilik.aikana				47 836,50				47 836,50
Rahoitusosuudet tilikaudella								
Vähennykset tilik. aikana				8 340,11				8 340,11
Siirrot erien välillä	23 062,10	113 813,29			16 056,87	728 675,96	335 567,56	
Tilikauden poisto	-50 631,98	-29 164,13	-79 796,11		-1 130 497,62	-297 058,51	-139 344,41	-1 566 900,54
Arvonlennukset ja niiden palaut.								
Poistamaton hankintameno 31.12.	35 969,63	218 713,16	254 682,79	1 429 057,16	7 316 548,12	3 125 873,48	458 691,88	12 330 170,64
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	35 969,63	218 713,16	254 682,79	1 429 057,16	7 316 548,12	3 125 873,48	458 691,88	12 330 170,64
Olennaiset lisäpoistot Erittely olennaisista lisäpoistoista					794 510,86	8583,12		803 093,98

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet			
	Tase 1.1.	Lisäys	Vähennys	Tase 31.12.
Tytäryhtiöosakkeet	340 849,18			340 849,18
Kuntayhtymäosuudet	613 574,62			613 574,62
Muut osakkeet	497 682,04	542640,83	30 273,82	1 010 049,05
Yhteensä	1 452 105,84			1 964 472,85
Muut lainasaamiset	127 873,62		4 262,45	123 611,17
Pääomalainasaamiset	70 430,00			70 430,00
Lainasaamiset yhteensä	198 303,62			194 041,17

Olenneiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1	Lisäykset	Vähennyks.	Tasearvo 31.12	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
K-S Sair.hoitp.ky	437 650			437 650	413 276	24 374
K-S liitto	12 471			12 471	10 043	2 428

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus	Konser. omistus.	Kuntakonsernin osuus (1000 €) omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy	Toivakka	100 %	100 %	112	1075	
Toivakanhaka						
Toivakan Lämpö Oy	Toivakka	100 %	100 %	266	378	56
Kuntayhtymät						
Jyväskylän koul.ky	Jyväskylä	1,0529 %	1,0529 %	1088	572	-29
K-S Sairaanhoidp.ky	Jyväskylä	0,93 %	0,93 %	568	2611	74
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	0,80 %	0,80 %	10	26	-1

Muut asunto-osakeyhtiöt

As Oy Toivakan Vakka	Toivakka
As Oy Toivakan Metsätalo	Toivakka

23) Saamisten erittely

	2018		2017	
	Pitkäaikainen	Lyhytaik.	Pitkäaikainen	Lyhytaik.
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		7 997		20 078
Lainasaamiset	562 613		601 655	
Saamiset kuntayhtymiltä joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Muut saamiset				56438
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasamiset				
Saamiset yhteensä	562 613	7 997	601 655	76 516

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	23 333	21 966	17 000	15 000
Työllistämistuet	14 518	39 855	14 518	39 855
Muut siirtosaamiset	89 717	56 685	75 290	53 561
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	127 568	118 506	106 808	108 416

Rahoitusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet			1.1.	31.12.
			36 737	36 737

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	5 562 641,61	5 568 383,52	5 568 389,50	5 568 389,50
Lisäykset				
Vähennykset	129 558,00	5 741,91		
Peruspääoma 31.12	5 692 199,61	5 562 641,61	5 568 389,50	5 568 389,50
Arvonkorotusrahasto 1.1				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12				
Muut omat rahastot	382 398,44	384 829,33		
Vahinkorahaston pääoma 1.1				
Siirrot rahastoon	244,75	2 430,89		
Siirrot rahastosta				
Vahinkorahaston pääoma				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	382 643,19	382 398,44		
Edellisten tilikausien yli./alijäämä 1.1				
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien yli./alijäämä 31.12	2 549 232,12	2 366 728,81	1 830 274,95	1 711 285,86
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 485 435,97	185 416,37	-1 457 045,66	118 989,09
Oma pääoma yhteensä	7 138 638,95	8 497 185,23	5 941 618,79	7 398 664,45
27) Pitkäaikaiset velat, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua			2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			3 500 011	6 353 331
Lainat julkisyhteisöiltä				201 444
Saadut ennakot				
Pitkäaikaiset velat yhteensä			3 500 011	6 554 775
29) Pakolliset varaukset			Kunta	2017
	2018	2017	2018	
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	162 882	153 031		
Muut varaukset	60 000		60 000	
Muut pakolliset varaukset yhteensä	222 882	153 031	60 000	

30) Pitkä ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

	2018		2017	
	Pitkäaikainen	Lyhytaik.	Pitkäaikainen	Lyhytaik.
Vieras pääoma				
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		45 038		47 175
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat		727 312		823 270
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Vieras pääoma yhteensä		772 350		870 445

31) Sekkilimiitti 31.12.

	2018	2017
Luotollisen sekkitilin limiitti	500 000	500 000
Siitä käyttämättä 31.12.	484 273	500 000

32) Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut velat				
Liittymismaksut	419 014	419 014	419 104	419 104
Muut velat	350 517	378 607	304 530	312 087
Muut velat yhteensä	769 531	797 621	723 634	731 191

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivuk.jaksotukset	784 027	831 788	485 061	648 371
Korkojaksotukset	3 841	6 368	3 584	5 281
Muut menojäämät	26 951	26 770		
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	814 819	864 926	488 645	653 652
Siirtovelat yhteensä	814 819	864 926	488 645	653 652

34-37) Velat ja vakuudet, joista kunta on pantannut tai kiinnittänyt omaisuuttaan
Ei ilmoitettavaa

38) Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Leasingvastuut	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Ajoneuvot	24 420	46 020	24 420	46 020
Monitoimikoneet	13 011	22 017	13 011	21 423
Muut leasingvuokrat	2 668	12 865	2 668	3 729
Vuokravastuut	1 647 431	94 738	1 571 400	
Leasingvastuiden yhteismäärä	1 687 530	175 640	1 611 499	71 172

40) Vastuusitoumukset (liite 1)**Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta**

Alkuperäinen pääoma

Jäljellä oleva pääoma

Takaukset muiden puolesta

Alkuperäinen pääoma

Jäljellä oleva pääoma

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta

Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12

Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12

Yhteensä**Muut taloudelliset vastuut****Konserni****2018****2017**

Keskusvaraston velvoitevarasto

1 057

997

Potilasvahinkovakuutus

68 068

Yhteensä**69 125****997****41) Arvonlisäveron palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit****Investointien valmistumisvuosi****Tarkistusvastuun päättymisvuosi****Palautusvastuun määrä****Konserni****Kunta**

2010

2019

4 587

120 303

2011

2020

6 518

77 096

2012

2021

7 981

2013

2022

20 496

9 362

2014

2023

20 283

260 613

2015

2024

24 973

31 549

2016

2025

31 061

837 336

2017

2026

27 760

2018

2027

155016

Taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn tarkoitus

Koronvaihtosopimus

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.

Nimellisarvo

Markkina-arvo

Konserni**Kunta**

2 804 213

1 533 333

-89 254

-53 792

Pitkävaikutteiset ympäristömenot

Pysyviin vastaaviin sisältyviä aktivoituja pitkävaikutteisia ympäristömenoja

Rakennukset

Jätevedenpuhdistamon rakennukset

Pohjavesien suojelusuunnitelma, avustus

2018**2017**

1 122 738

1 195 098

3 260

42) Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12

(vakituinen henkilöstö)

2018**2017**

Yleishallinto

5

5

Sosiaali- ja terveystoimi

21

44

Sivistystoimi

56

55

Ympäristötoimi

0

0

Tekninen toimi

18

20

Yhteensä**100****124**

43) Henkilöstökulut

	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	6 036 858	6 722 776
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	9 374	10 885
Henkilöstökulut yhteensä	6 046 232	6 733 661

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2018	2017
Suomen keskusta r.p.	4012	3 010
Toivakan sos.dem. työväenpuolue	1612	1 250
Kristillisdemokraatit	800	819
Vasemmistoliitto	720	530
Toivakan kokoomus	675	688
Toivakan perussuomalaiset	1315	1 146

45) Tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy

	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	6 167,00	10 646,00
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	168,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	0,00	0,00
Muut palkkiot	233,00	466,00
Palkkiot yhteensä	6 167,00	10 646,00

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Kiinteistöosakeyhtiö Toivakanhakalle rahalainan yhteensä 548 303,62 €. Lainoille ei ole saatu turvaavaa vakuutta. Kunnan arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Kunnanjohtajan kanssa on 2.2.2015 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta siirtymäkorvauksesta.

Kunta on osallistunut Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n suuntaamaan maksulliseen osakeantiin ja ostanut osakkeita 421681,83 eurolla.

Kunta on takaamassa Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n 12,2 milj. euron lainaa 3,4 milj. eurolla.

Toivakan kunnan vesi- ja viemärlaitos

Toimintakertomus vuodelta 2018

Yleistä

Toivakan kunnan vesihuoltolaitos on perustettu vuonna 1984. Vesihuoltolaitos on osa teknisen lautakunnan alaista toimintaa. Vesi- ja viemärlaitos pitää sisällään Maunosen, Mannisen, Heiskan vedenottamot, vesi- ja viemäriverkoston (putkistoa yhteensä tällä hetkellä n. 221 km:ä) ja jätevedenpuhdistamon. Lisäksi VH verkostoon kuuluu 16 kpl linjapumppaamoita ja yksi paineenkorotusasema Ruuhimäessä.

Kehitysnäkymät

Seuraavan viiden vuoden aikana vesihuoltolaitos kehittää mm. verkoston valvontalaitteistoa lisäämällä tarvittavaa automatiikkaa ja etävalvontaa. Merkittävin panostus on kuitenkin vesihuoltoverkon toimintavarmuuden takaamisella, joka pitää sisällään toimitusvarmuuden ja verkoston kuntoon liittyviä rakennus- ja korjaustoimenpiteitä. Mm. vanhojen betonikaivojen uusimisia ja tonttisulkujen vaihtoja. Tällä ajanjaksolla myös jäteveden puhdistamon laitteistoa on todennäköisesti saneerattava joltain osin. Lisäksi vikatilanteessa toimintojen turvaamiseksi hankitaan varavoi-
maa, jotta mm. pitempiaikaiset sähkökatkot eivät aiheuta tarpeettomia toimituskatkoja tai ympäristöön kohdistuvia vahinkoja.

Hallinto ja henkilökunta

Tilintarkastaja

Kunnan tilintarkastajana on toiminut Talvea Tarkastuspalvelut OY tilintarkastajana Timo Nuutinen JHT.

Henkilöstö

Vesi- ja viemärlaitoksen vastuullinen viranhaltija oli alkuvuonna kunnallisteknikko Jouko Reinikainen. Kesäkuusta alkaen vesilaitoksesta kokonaisvastuun otti hoi-
taakseen vt. tekninen johtaja Jukka Paalanen. Laitoksessa työskenteli pääasiassa täysipäiväisesti yksi henkilö, mutta loppuvuodesta vesihuoltoon palkattiin toinen työntekijä. Henkilöstön lisääminen yhdellä henkilöllä oli tarpeellinen toimenpide, koska verkostomäärä kolminkertaistui vuoden aikana vesiosuuskuntien liittyttyä osaksi kunnan vesilaitosta.

Vesihuolto/kiinteistöpäivystys toimi 7 vrk/24 h. Vesihuolto/kiinteistöpäivystystä hoi-
taa viiden henkilön päivystyskokonaisuus.

Kirjanpitoa ja vesilaskutusta on hoidettu kunnan taloushallinnon toimesta.

Vedenkuluttajat

Vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemäriverkostoon liitettiin vuonna 2018 kahdeksan kiinteistöä.

Vuonna 2018 vesihuoltoverkoston palveluiden piirissä oli 660 käyttöpaiikkaa, joista kahdessa oli vain jätevesiliittymä ja 54 käyttöpaiikassa puhdasvesiliittymä oli ilman jätevettä.

Käyttö- ja liittymismaksut

Käyttömaksut vuonna 2018 alv, 0 % Toivakan vesihuoltolaitoksen alueella

vesi	1,61 €/m ³
jätevesi	2,79 €/m ³
yhteensä	4,40 €/m ³

Perusmaksut alv, 0 %	omakotitalo	rivitalo
vesi	47,86 €/a	105,22 €/a
jätevesi	102,14 €/a	216,10 €/a
yhteensä	150,00 €/a	321,32 €/a

Vesihinnat vesiosuuskunnille alv, 0%

vesi	1,61 €/m ³
jätevesi	2,79 €/m ³
yhteensä	4,40 €/m ³

Käyttömaksut Joutsan kunnalle alv, 0%

vesi	1,69 €/m ³
jätevesi	2,97 €/m ³
yhteensä	4,66 €/m ³

Liittymismaksut Toivakan kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella vuonna 2018

talon koko kam2

1-100 kam2 3724,00 €

101-200 kam2 3724,00 € + 25,20 €/m2 x jokaiselta ylittävältä (yli 100 m2)

201- 7446,93 € + 25,20 €/m2 x jokaiselta ylittävältä (yli 200 m2)

Mikäli liittyjä ottaa vain toisen liittymän; vesi- tai viemäri liittymän on liittymismaksu 60 % yllämainituista hinnoista.

Hintoihin lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero (2018, 24%).

Vesilaitokset ja verkosto

Talousvesi

Maunosen vedenottamo on kunnan päävedenottamo. Maunoselta pumpataan vettä keskustan alueelle, Huikon, Ruuhimäen ja Toivakan Kankaisten vesiosuuskunnille sekä Itä-Suomen huoltorykmentin varasto-osastolle. Vettä pumpataan vuorokaudessa n. 200- 250 m³. Vettä otetaan kahdesta siiviläkaivosta.

Mannisen vedenottamolta pumpataan vettä Kakaravaaran kaava-alueelle, Satulakiven ja Viisarimäen vesiosuuskunnille sekä Joutsan kunnalle (Rutalahti). Mannisen vedenottamolta vettä pumpataan n. 50- 70 m³ vuorokaudessa.

Lisäksi Heiskan vesihuoltoalueella on oma vedenottamo, josta tällä hetkellä pumpattiin vettä Heiskan ainoastaan vesihuoltoalueelle. Kahdesta kaivosta pumpataan vettä vuorokaudessa n. 20 m³.

Jyväskylän ympäristöterveystarkastus ja Toivakan kunta ovat yhdessä tehneet valvontatutkimusohjelman (2018), jonka perusteella veden laatua tutkitaan säännöllisesti. Vedenottamoiden raakavesitutkimuksissa vuonna 2018 vedenlaatu todettiin hyväksi. Lisäksi vesinäytteitä otettiin suoraan talousvedestä kiinteistöiltä. Em. näytteiden perusteella vesi oli laadultaan hyvä jokaisessa näytteessä. Vesinäytteiden tulokset ovat olleet nähtävillä kunnan virallisella ilmoitustaululla. Valvontaohjelman lisäksi Keski-Suomen ELY-keskus otti Maunosen vedenottamolta vesinäytteet raakavedestä (kaivo 2) keväällä ja syksyllä. Näissäkin tutkimuksissa vesi oli laadultaan hyvää.

Jätevesi

Toivakan jätevedenpuhdistamolla käsiteltiin kirkonkylän alueen, vesiosuuskuntien (Heiskan, Huikon, Kominojan, Ruuhimäen, Satulakiven, Toivakan Kankaisten ja Viisarimäen) ja Joutsan kunnan (Rutalahti) alueiden jätevedet.

Jätevedenpuhdistamo on rinnakkaissaostuslaitos käyttäen kemikaalina PIX 105, PAX-XL100 ja lipeää. Laitos on saneerattu v.2013 – 2014. Saneerauksen yhteydessä puhdistusprosessia parannettiin ja sinne asennettiin mm. hiekkasuodatus jälkiselkeyttämöksi parantamaan puhdistustuloksia.

Laitoksella käsiteltiin jätevesiä vuodessa yhteensä 98 533 m³. Tämä tarkoittaa, että vettä puhdistettiin vuorokaudessa n. 270 m³. Puhdistamolla ei ollut vuonna 2018 prosessin ohijuokсутusta, eli laitoksen toiminta pystyttiin turvaamaan normaalisti.

Kuukausittain vesinäytteet otettiin tulevasta ja lähtevästä jätevedestä. Vesinäytteitä otettiin valvontaohjelman mukaisesti myös puhdistamon yläpuolisesta ja alapuolisesta vesistöstä. Lisäksi tehtiin kalatarkkailu puhdistamon alapuolisesta vesistöstä. Näytteet otti sopimuksen mukaisesti Eurofins Nab Labs Oy.

Rakentaminen ja korjaustoiminta

Vesihuoltolaitos investoi vuonna 2018 uuden vesihuoltolinjan rakentamiseen, automatiikan rakentamiseen, digitaalisen verkostokartan tekemiseen ja VH verkoston peruskorjaukseen yhteensä n. 238 000€.

Uudensillantien ja Pessilänkujan alueelle rakennettiin vesijohto- ja viemäriinjaa alueen asukkaiden tarpeisiin ja myös tulevaisuuden tarpeita varten. Jatkossa mm. vesijohto voidaan tarvittaessa yhdistää pienellä lisärakentamisella Silanterintien verkostoon.

Verkostoautomaattikkaa hankittiin Lining Oy:ltä. Automaattikainvestoinnin ansiosta VH verkoston valvominen on helpompaa, koska pumppaamoilta saadaan reaaliaikaista tietoa suoraan valvomoon ja päivystyksen käyttöön. Lisäksi verkoston virtauksien seuranta on nyt mahdollista.

Peruskorjaustoiminta käsitti mm. Vedenottoaivojen aitauksien uusimista/rakentamista maan muokkauksineen, vanhojen betonisten viemärikaivojen uusimista

muovisiksi (hulevesien pääsy viemäriverkoston estyy) ja vuotavien kiinteistöslukujen vaihtamista. Lisäksi Heiskan rakennettiin JV pumppaamolle tietä n. 200 metriä huoltovarmuuden parantamiseksi.

Huolto- ja varautumistoimenpiteitä tehtiin runsaasti. Ns. linjapumppaamoille asennettiin varavoimapistokkeita muun huoltotoiminnan yhteydessä ja niitä jouduttiin sähköistämään ulkoisella sähköllä muutamaaan otteeseen kunnan alueella olleiden sähkökatkojen vuoksi. Linja- ja kiinteistöpumppaamoiden pumppujen vaihtojen ja korjausten määrä lisääntyi reilusti aiempaan, koska suurin osa Toivakan kunnan alueella olleista vesiosuuskunnista siirtyi kunnan vesihuoltolaitoksen alaisuuteen. Lisäksi mm. kiinteistöjen pienpumppaamot aiheuttivat yli 50 vikakorjauskäyntiä. Viemäriverkoston rikkoja koko alueella oli kaksi kappaletta.

Olennaiset muutoksen vesihuoltolaitoksen toiminnassa

Toivakan vesi- ja viemärlaitokseen liittyi aiemmin liittyneiden Kominojan ja Heiskan vesiosuuskunnan lisäksi Viisarimäen-, Huikon- ja Ruuhimäen vesiosuuskunta. Vesiosuuskunnat myivät aiempien tapaan vesilaitostoinnatt kunnalle nimellisellä hinnalla.

Toiminnassa tämä näkyi lisähenkilöstön palkkaamisessa, huoltotoimintojen lisääntymisessä ja varautumisen parantamisessa. Tällä hetkellä kenttätöissä on kaksi kokopäiväistä henkilöä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimintaan vaikuttavista tekijöistä

Vesihuoltoon voivat vaikuttaa sääolosuhteet: rankka sade, kuiva kesä/syksy, tulva-vesi, myrskytuuli. Lisäksi esim. oletettu Ilmastomuutos voi tuoda tullessaan omia haasteita. Myrskytuuli katkoo sähköjä laitoksilta. Tähän on varauduttu varavoimakoneilla (2 kpl). Sähköyhtiö on varautunut rakentamalla sähkökaapelit maihin kirkonkylän alueella, ns. säävarmasähkö. Rankkasateet voivat aiheuttaa raakavesiin muutoksia ja vastaavasti myöskin kuiva kesä/syksy aiheuttaa pohjavesipintojen laskua ja samalla voi pohjaveteen ilmestyä mangaania ja jopa rautaa. Näitä on vaikea saada puhdistettua vedestä.

Vuonna 2018 oli kuiva kesä mutta onneksi se ei vaikuttanut Toivakan kunnan pohjavedenottamoiden vedenpintoihin lainkaan heikentävästi. Oletettavasti runsasluminen talvi vaikutti asiaan pelkästään positiivisesti ja pelasti pohjavesipintojen liiallisen laskun vesihuollon toiminta-alueella.

Muita oleellisia riskejä on mm. kirkonkylän alueen vesihuoltoverkoston peruskorjauksen tarve. Nyt on jo selvää ja tiedossa, että vuotavia kiinteistösulkuja on ja niitä on alettava systemaattisesti uusimaan. Samassa yhteydessä vanhoja betonisä viemärikaivoja tulee uusia mm. hulevesien pääsyn verkostoon ehkäisemiseksi. Riskejä on myös saatu pienennettyä verkostotiedon osalta digitaalisen kartan avulla. Jatkossa tieto verkostosta ja venttiileistä ei häviä perimätietona henkilöstövaihdosten yhteydessä vaan se on helposti saatavilla. Varmuus ja tieto onkin avainsanoja riskienhallinnassa ja näitä asioita pystyttiin parantamaan huomattavasti jo vuoden 2018 aikana.

Tilinpäätöstietoja

Toimintatuotot	501 625,41	€
Toimintakulut	-394 833,17	€
Toimintakate/jäämä	106 792,24	€
Suunnitelman mukaiset poistot	-182 847,96	€
Tilikauden yli-/alijäämä	-76 055,72	€

Talous

Tilikauden alijäämä vesihuoltolaitoksen osalta oli 76 055,72€. Laitoksen toimintatuotot kasvoivat ostettujen vesihuoltoverkostojen myötä edelliseen vuoteen verrattuna n. 45 000€. Kulut taas kasvoivat edellisvuoteen verrattuna n. 107 000€. Henkilöstökulujen osuus tästä oli n. 15 000€, palvelujen ostot (huollot, suunnittelu, korjaukset, vikakorjaukset) n. 69 000€, tarvikkeiden, aineiden ja tavaroiden osuus n. 16 000€ ja muita kuluja n. 7 000€.

On selvää, että kun verkoston määrä lähes kolminkertaistuu, niin kulujenkin määrä nousee. Henkilöstökulujen nousua edellisvuoteen verrattuna selittää loppuvuodesta kenttätöihin palkatun henkilön palkkakustannukset. Vikakorjauksien määrä moninkertaistui aiempiin vuosiin verrattuna ja pääosin ne teetettiin alihankintana. Lisäksi pumppuhuoltojen, sähkötöiden ja muiden LVI-töiden osalta kertyi kuluja aiempia vuosia enemmän.

Vesihuoltolaitoksen taloutta tulee tarkastella jatkossa kriittisesti ja mm. käyttötalouden seuranta on tiukennettava. Joitain huoltotoita pystytään jatkossa tekemään omin voimin ja sitä kautta alihankinnan tarve vähenee. Toisaalta taas lisääntyvä korjaustarve ja vikakorjausten lisääntyminen aiheuttaa päänvaivaa budjetoinnissa. Todennäköisesti vuoden 2019 aikana yksi vesiosuuskunta tarjoaa verkostoaan kunnan vesihuoltolaitokselle, joten talouden seuranta tasoittunee aikaisintaan vuonna 2020, kun toiminta vakiintuu. Myöskään taksojen ja maksujen korotuksia ei voi unohtaa, koska vesihuoltolain 18§ mukaan vesihuollon ja huleveden viemäröinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset.

Toistaiseksi Toivakan kunnan alueella ei peritä hulevesimaksuja ja vuonna 2017 hyväksytyyn strategiaan mukaan kunnassa ei ole ns. kriittisiä alueita joka aiheuttaisi hulevesiviemäröinnin lisärakentamista. Hulevesien imeyttäminen on jopa suotavaa varsinkin keskusta alueella, joka sijaitsee lähes kauttaaltaan pohjavesialueella.

00007950 VESIHUOLTOLAITOS					
0003 TULOSLASKELMA					
3000 TOIMINTATUOTOT					
3001 Myyntituotot	533.557	533.557	501.625,41	94,0	
3000 TOIMINTATUOTOT	533.557	533.557	501.625,41	94,0	
4000 TOIMINTAKULUT					
4001 Henkilöstökulut	-101.347	-101.347	-102.582,93	101,2	
4300 Palvelujen ostot	-196.097	-196.097	-179.977,86	91,8	
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-73.775	-73.775	-91.285,33	123,7	
4800 Muut toimintakulut	-20.091	-20.091	-20.987,05	104,5	
4000 TOIMINTAKULUT	-391.310	-391.310	-394.833,17	100,9	
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	142.247	0	142.247	106.792,24	75,1
6999 VUOSIKATE	142.247	0	142.247	106.792,24	75,1
7000 Poistot ja arvonalentumiset					
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-191.159	-191.159	-182.847,96	95,7	
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-191.159	-191.159	-182.847,96	95,7	
8499 TILIKAUDEN TULOS	-48.912	0	-48.912	-76.055,72	155,5
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-48.912	0	-48.912	-76.055,72	155,5

Toivakan kunnan vesihuoltolaitos

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2018

	2018		2017	
Liikevaihto				
Myyntituotot	463 495,74		396 159,77	
Liittymismaksut	38 129,67	501 625,41	59 083,89	455 243,66
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-91 285,33		-75 588,17	
Palvelujen ostot	-179 977,86	-271 263,19	-110 874,84	-186 463,01
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-83 930,02		-72365,04	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-15 890,17		-12493,88	
Muut henkilösivukulut	-2 762,74	-102 582,93	-3099,42	-87 958,34
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelma mukaiset poistot	-182 847,96		-168 696,02	
Arvonalentumiset		-182 847,96		-168 696,02
Liiketoiminnan muut kulut	-20 987,05		-13 537,56	
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-76 055,72		-1 411,27
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta				
Muut rahoituskulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-76 055,72		-1 411,27
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä		-76 055,72		-1 411,27

Toivakan kunnan vesilaitos

TASE 31.12.2018

Vastaavaa	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	2 856,79	2 856,79
Rakennukset	1 096 845,79	1 169 486,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	867 949,13	778 792,83
Koneet ja kalusto	98 254,88	58 833,40
Vaihtuvat vastaavat		
Myyntisaamiset	167 349,31	161 267,04
Vastaavaa yhteensä	<u>2 233 255,90</u>	<u>2 171 236,41</u>
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 299 058,96	2 299 058,96
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	-171 992,41	-170 581,14
Tilikauden yli-/alijäämä	-76 055,72	-1 411,27
Oma pääoma yhteensä	<u>2 051 010,83</u>	<u>2 127 066,55</u>
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	182 245,07	44 159,11
Muut velat		10,75
Vastattavaa yhteensä	<u>2 233 255,90</u>	<u>2 171 236,41</u>

SALDOSELVITYS TASEILIN NUMERO TASEILIN NIMI	31.12.2018		Kauppahinta	Muutos 2018	Kirjanpitoarvo 31.12.2018
	1210 Muut osakkeet ja osuudet	Ostopäivä			
	Osakkeet nro				
Keski-Suomen Verkkoholding Oy	21789 kpl	2.6.2014	544,72 €		544,72 €
		13.10.2014	58 291,00 €		58 291,00 €
	21789 kpl	31.8.2017	284 891,18 €		284 891,18 €
	21789 kpl	1.1.2018	284 891,18 €	284 891,18 €	284 891,18 €
	5231 kpl	15.6.2018	136 790,65 €	136 790,65 €	136 790,65 €
			Yhteensä		765 408,73 €
Mustankorkea Oy	7 kpl	22.1.2018	120 959,00 €	120 959,00 €	120 959,00 €
Asunto Oy Toivakan Kotipesä Riihikuja 2 as 10 1 h + k + s 45 m2	72103-79286	26.7.1985	<u>30 273,82 €</u>	-30 273,82 €	0,00 €
Asunto Oy Toivakan Vakka Kauppakuja 1 as 1 4 h + k s 93 m2 Leimavero Valtionosuus	1-186	31.5.1992	90 986,47 € 1 455,83 € <u>-59 192,07 €</u>		33 250,23 €
AS Oy Toivakan Metsätalo KPK THH Oy KPK ICT Oy	4596-5160 5886-6450	23.2.1983	siirto osakkuusyhteisöistä		40 247,80 € 2 379,00 € 2 379,00 €
Jyvässeudun ajoharjoittelurata Oy	2 kpl a`5000,-		1 681,87 €		1 681,87 €
Keski-Suomen Tietotekniikka Oy	1 kpl a`10000,-		1 681,87 €		1 681,87 €
Metsä-Serla Oy B-osake	48 kpl a`94,-		758,86 €		758,86 €
Kuntien Asuntoluotto/1.5.01 alkaen	25 kpl a`1000,-		4 204,69 €		4 204,69 €
Kuntarahoitus OYJ	6875 kpl				
Kuntarahoitus OYJ	2218 kpl		7 098,00 €		7 098,00 €
Metsäliitto			23 965,78 €		30 000,00 €
			Yhteensä		1 010 049,05 €
Toivakka 31.12.2018					
Henna Breilin					

TOIVAKAN KUNNAN TILIKAUDEN 2018 TULOKSEN KÄSITTELY JA KUNNANHALLITUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Toivakan kunnan tilikauden 2018 alijäämä on 1.457.045,66 €.
Kunnanhallitus esittää, että tilikauden alijäämä siirretään edellisten kausien yli/alijäämän tilille.

Kunnanhallitus hyväksyy tehdyn tilinpäätöksen vuodelta 2018.

Toivakka 27.5.2019

Sakari Ainali
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Jouko Sundvall
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Sinikka Jäntti
kunnanhallituksen jäsen

Juha Hiekkänen
kunnanhallituksen jäsen

Varja Oksanen
kunnanhallituksen jäsen

Matti Puttonen
kunnanhallituksen jäsen

Marja-Liisa Paljakka
kunnanhallituksen jäsen

Pirkko-Liisa Vesterinen
kunnanjohtaja

TILINTARKASTAJAN LAUSEKE

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Toivakassa . .2019

Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy
JHT-yhteisö

Timo Nuutinen
JHT-tilintarkastaja

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tasekirja	Paperituloste, sidottu
Tase-erittelyt	Paperitulosteet
Tase-erittelyjen saldospelvitykset	Paperitulosteet
Päiväkirja	Paperitulosteet
Pääkirja	Paperitulosteet
Ostoreskontra	Paperitulosteet
Myyntireskontra	Paperitulosteet
Palkkakirjanpito	Paperitulosteet
Käyttöomaisuuskirjanpito	Paperitulosteet
Konsernitilinpäätös	Paperitulosteet

Kirjanpidossa käytetyt tositelajit

Muistiot	001
Jaksotukset	003
Vyörytykset	004
Oikaisut tilinavaussaldoihin	005
Tiliotetositteet	010
Myyntireskontra, suoritukset	020
Myyntireskontra, viitesuoritus	021
Ostoreskontra, suoritukset	040
Palkat	301
Ostolaskut muut	410
Ostolaskut projektit	420
Ostolaskut vesihuolto	430
Toimeentulotuki	570
Yleishallinnon laskutus	601
Asuntolainat	602
Paltoimen laskutus	603
Päivähoitolaskutus	604
Muut sosiaalitoimen maksut	605
Kotipalvelulaskutus	606
Maijanvakan laskutus	607
Jussilantien laskutus	608
Idan kodin laskutus	609
Vanhainkodin laskutus	610
Opetustoimen laskutus	611
Ympäristötoimen laskutus	612
Teknisen toimen laskut	613
Maa-alueiden vuokrat	614
Asuntojen vuokrat	615
Muiden tilojen vuokrat	616
Kiinteistöjen sähkölaskut	617
Vesilaskutus	618
Vesikanta	619
Talonmies- ja siivouspalvelut	620
Ekomaksut	630